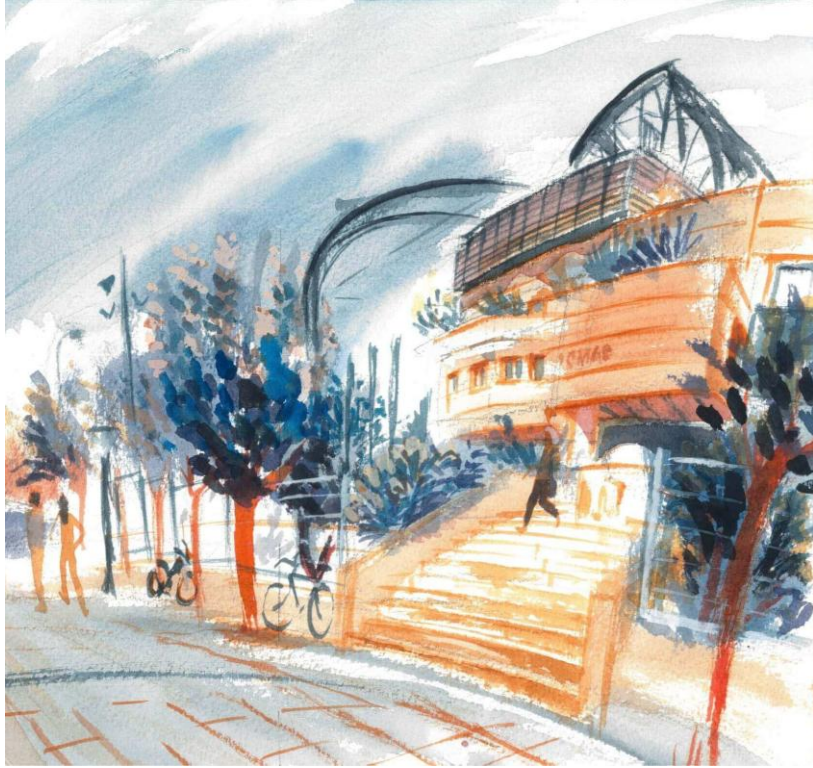

Transició energètica: el desllorigador en la lluita contra el canvi climàtic

Xavier Obradors

Institut de Ciència de Materials de Barcelona, ICMAB-CSIC
Campus UAB, Bellaterra, Catalonia, Spain

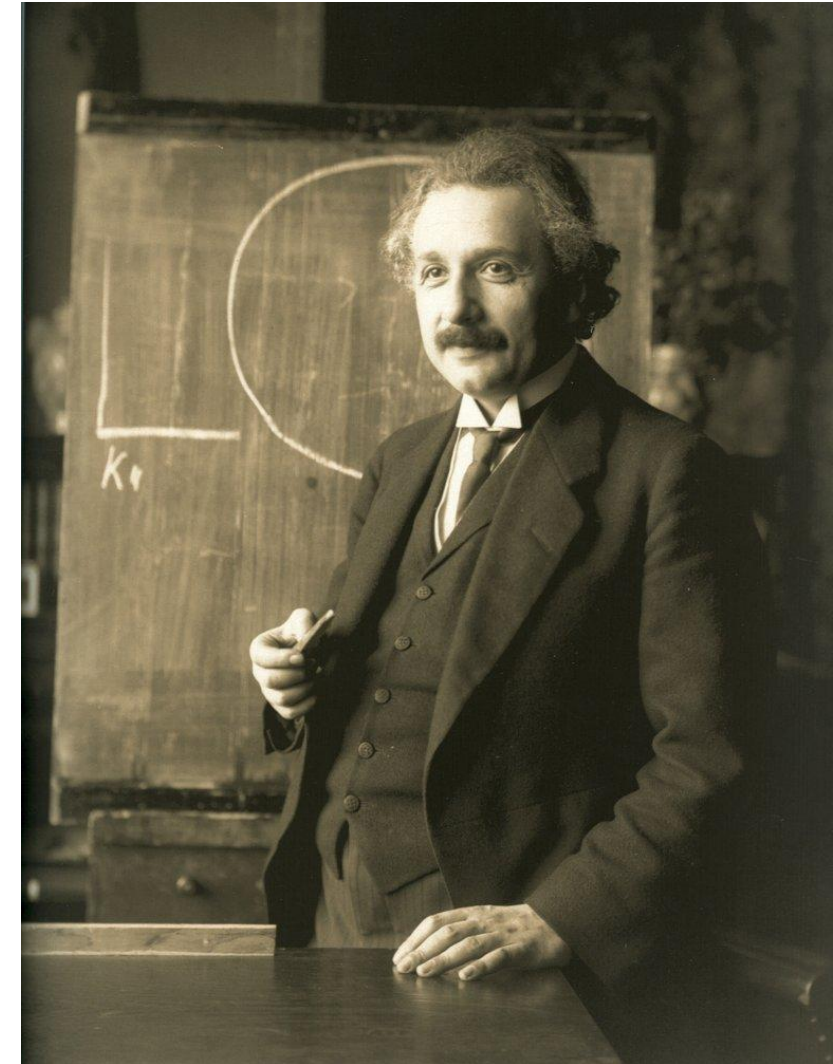

REAL ACADEMIA
DE CIÈNCIES I ARTS DE BARCELONA
Fundada el 1764

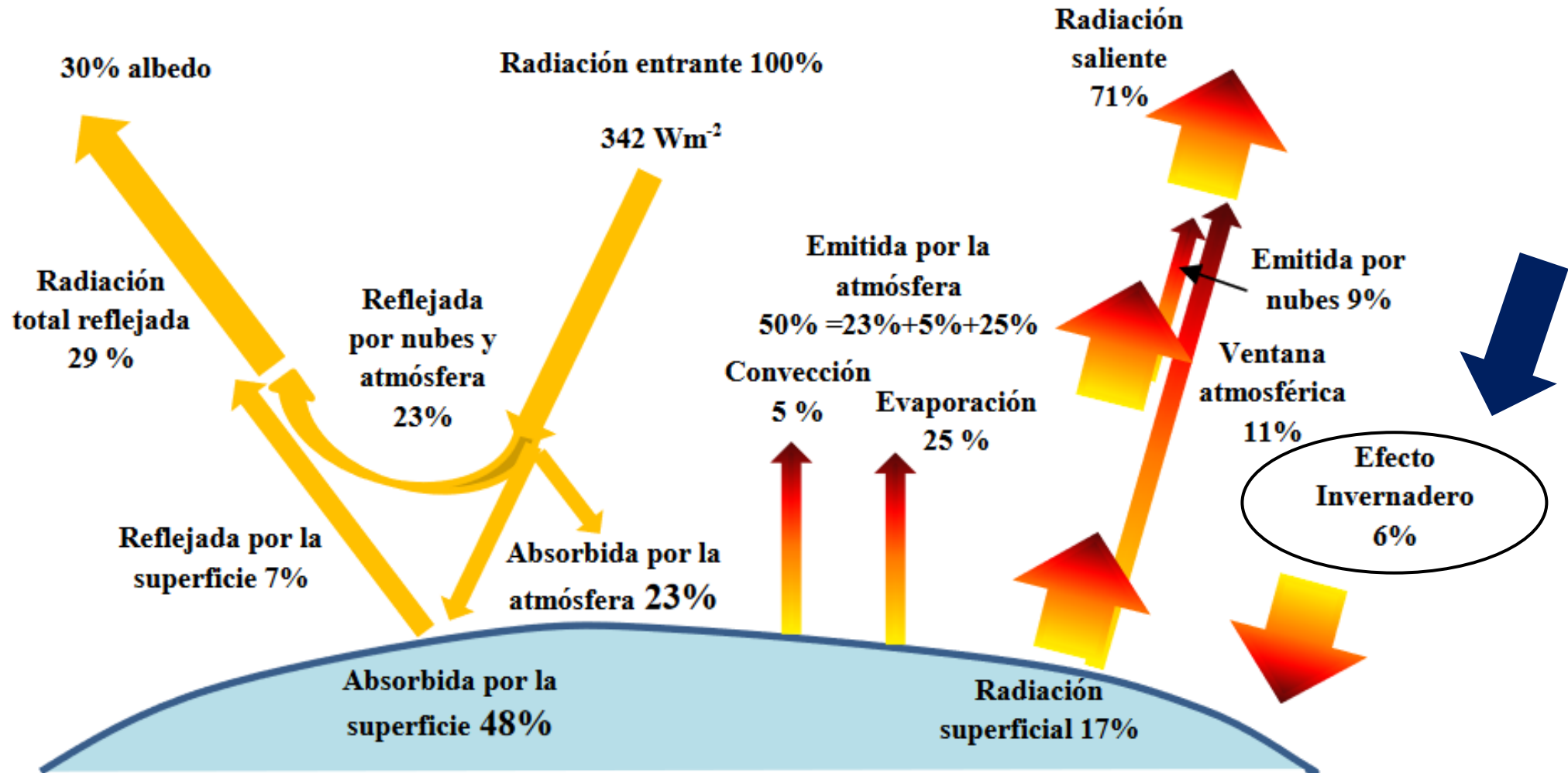
Crisi climàtica: com ens hi enfrontem?

**“We can not solve our problems
with the same level of thinking
that created them”**

Albert Einstein

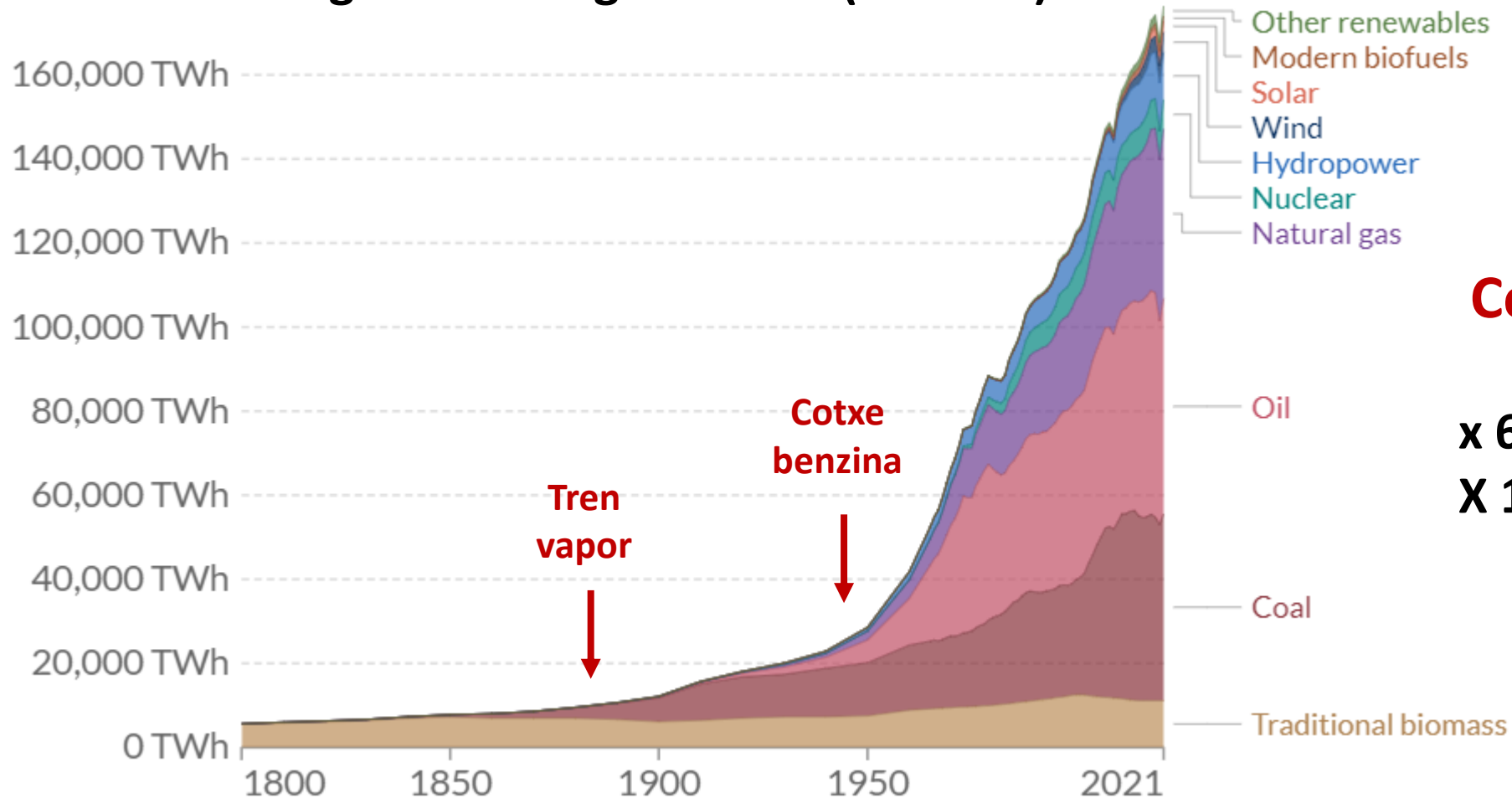
Què és l'efecte hivernacle?

Una part de la radiació infraroja emesa per la Terra retorna a la Terra degut a la reemissió per part dels gasos de l'atmosfera: **La Terra estaria a -12 °C** si no hi hagués aquest efecte. No ho podem desequilibrar!

Evolució consum mundial d'energia

Segle XX: energies fòssils (75-85 %)

Consum energia

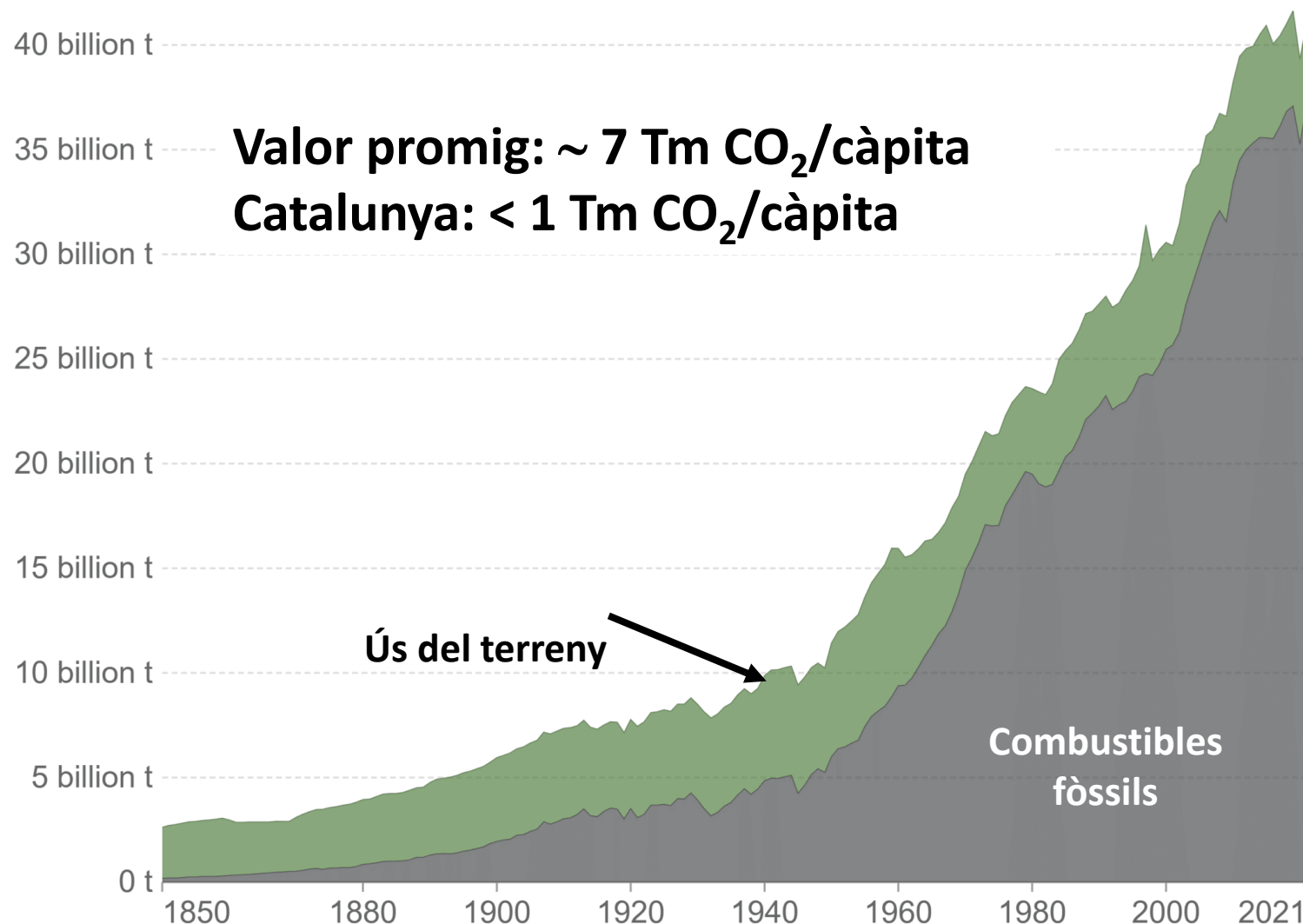
x 6 en 70 anys

X 16 en 120 anys

- Previsions BAU: +70% al 2030 / +100% al 2050
- Extracció petroli: 160.000 l/s actualment

Emissions anuals de CO₂ + Gasos Efecte Hivernacle (GEH)

Our World
in Data

Valor promig: ~ 7 Tm CO₂/càpita
Catalunya: < 1 Tm CO₂/càpita

Emissions anuals GEH (2023):

~ 53.000.000.000 Tm CO₂
(~ 53.000 milions Tm CO₂)

(1990 – 2023)

EU: - 34 %

USA: - 9 %

Xina: x 3,3

India: x 3

Consum energia

x 6 en 70 anys

Població:

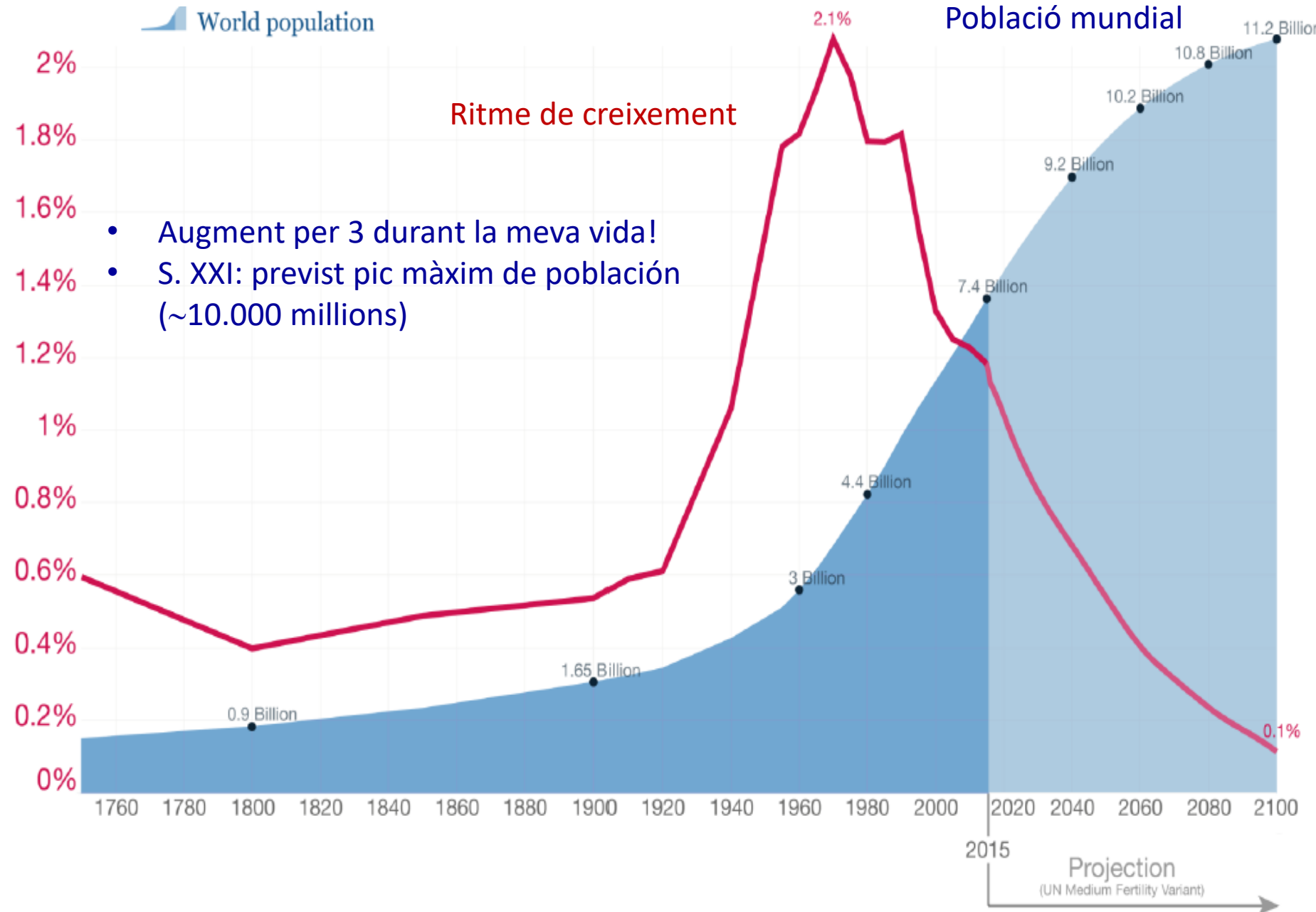
x 3 en 70 anys

GEH

X 4 en 70 anys

Creixement Població mundial: 1750-2100

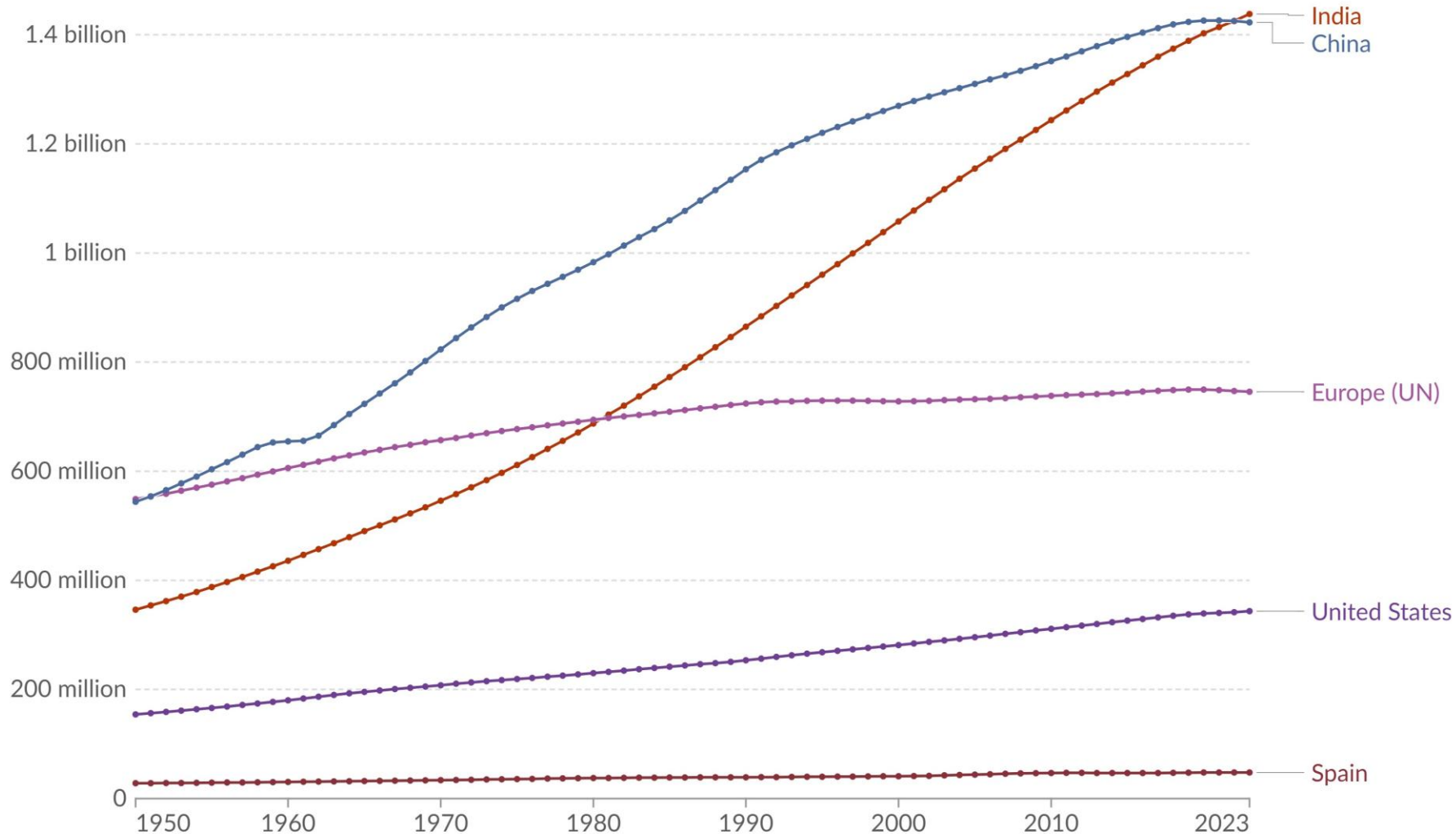
- Creixement sobretot als països en desenvolupament (Àsia)
- Esperança de vida: +15 min/h (2.5 anys/dècada)
- X 2.3 en 125 anys (Espanya)

Creixement Població mundial: 1750-2100

- Creixement sobretot als països en desenvolupament (Àsia)
- Esperança de vida: +15 min/h (2.5 anys/dècada)
- X 2.3 en 125 anys (Espanya)

Population, 1950 to 2023

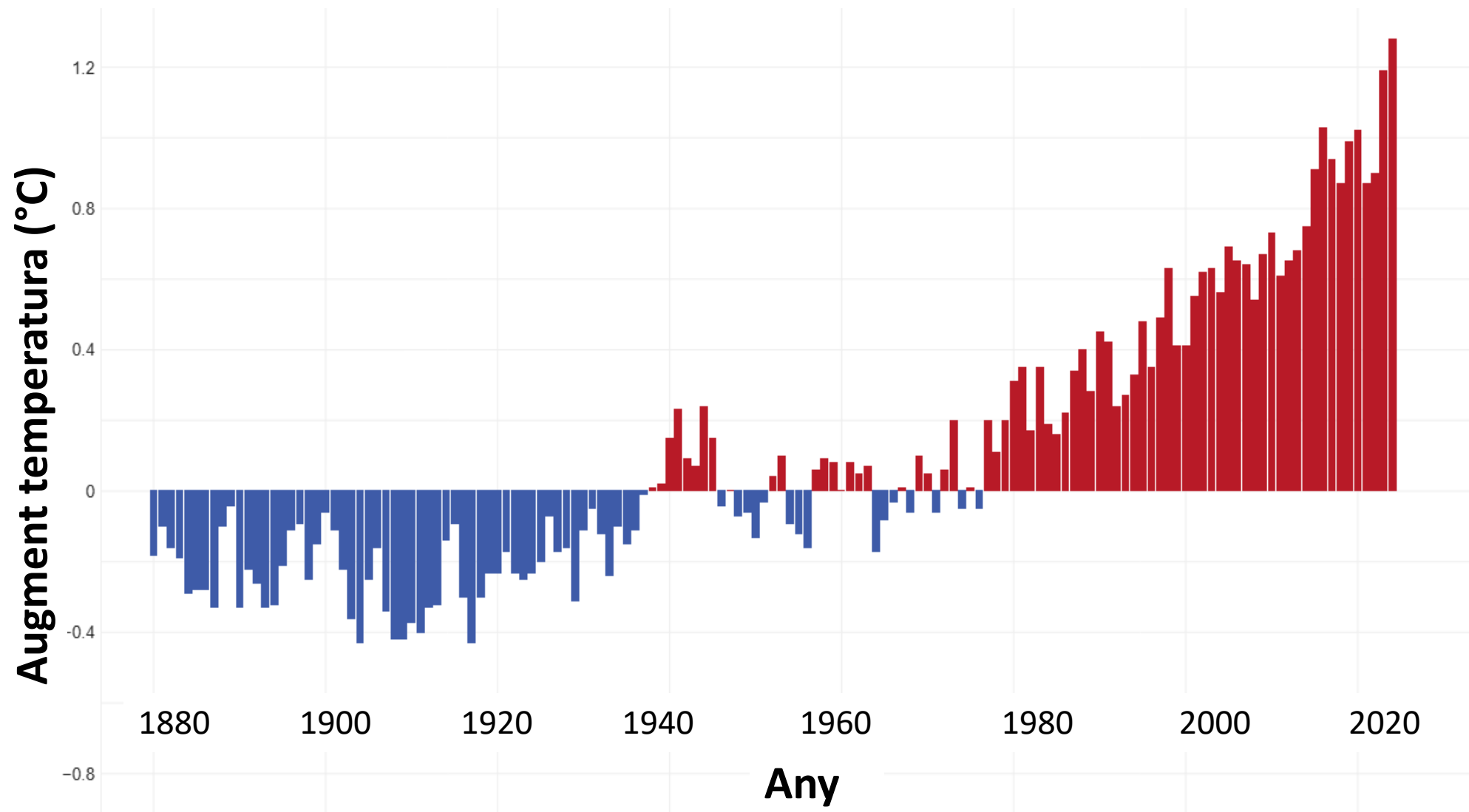

Data source: UN, World Population Prospects (2024)

Note: Values as of 1 July of the indicated year.

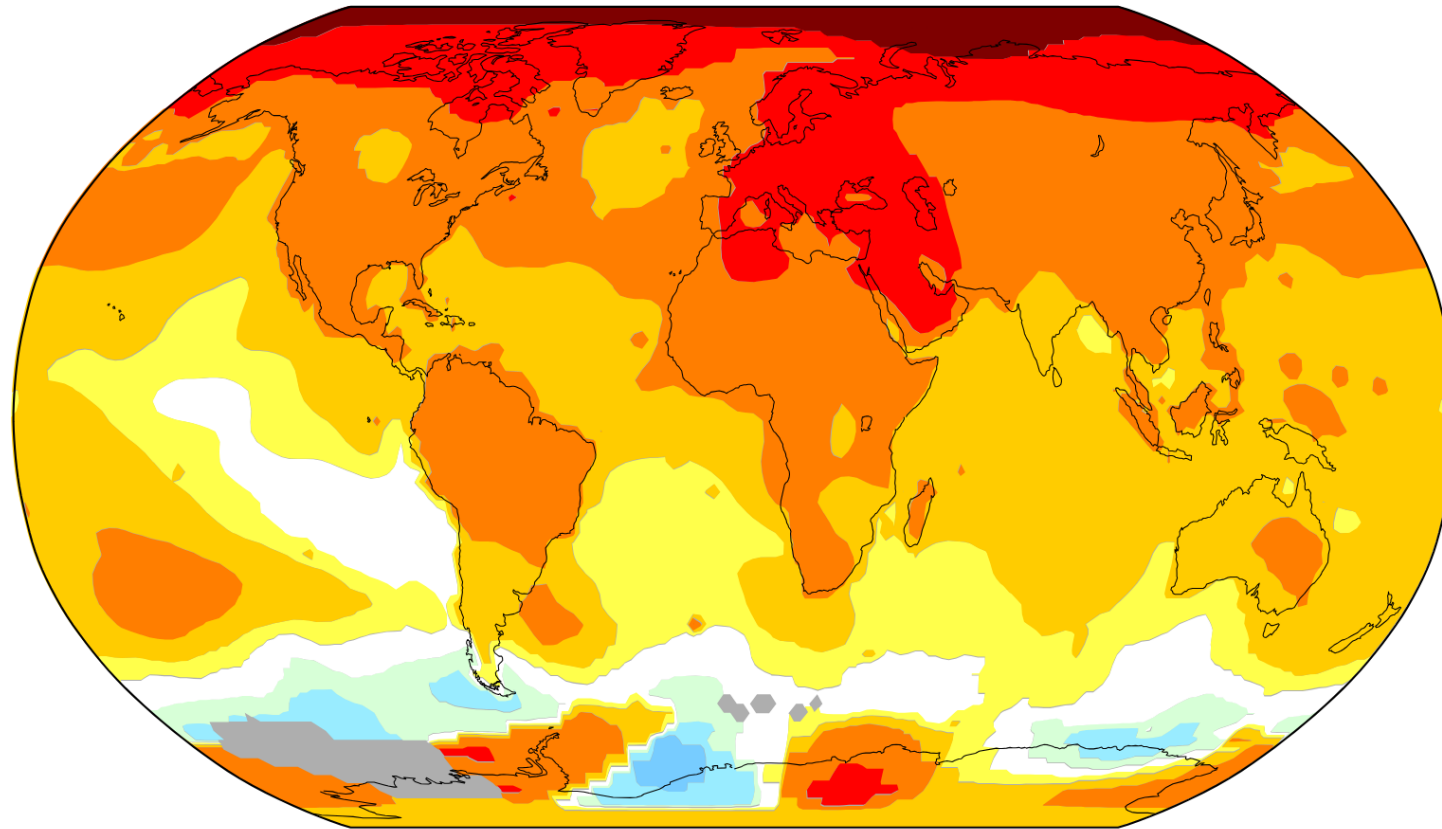
OurWorldinData.org/population-growth | CC BY

Augment antropogènic de la temperatura

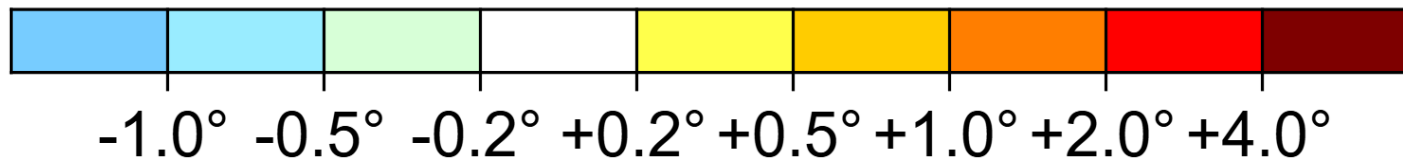

2024: la temperatura més alta en 170 anys (+1.35°C global)

Distribució augment antropogènic de temperatura

Trend from 1973 to 2023 (°C)

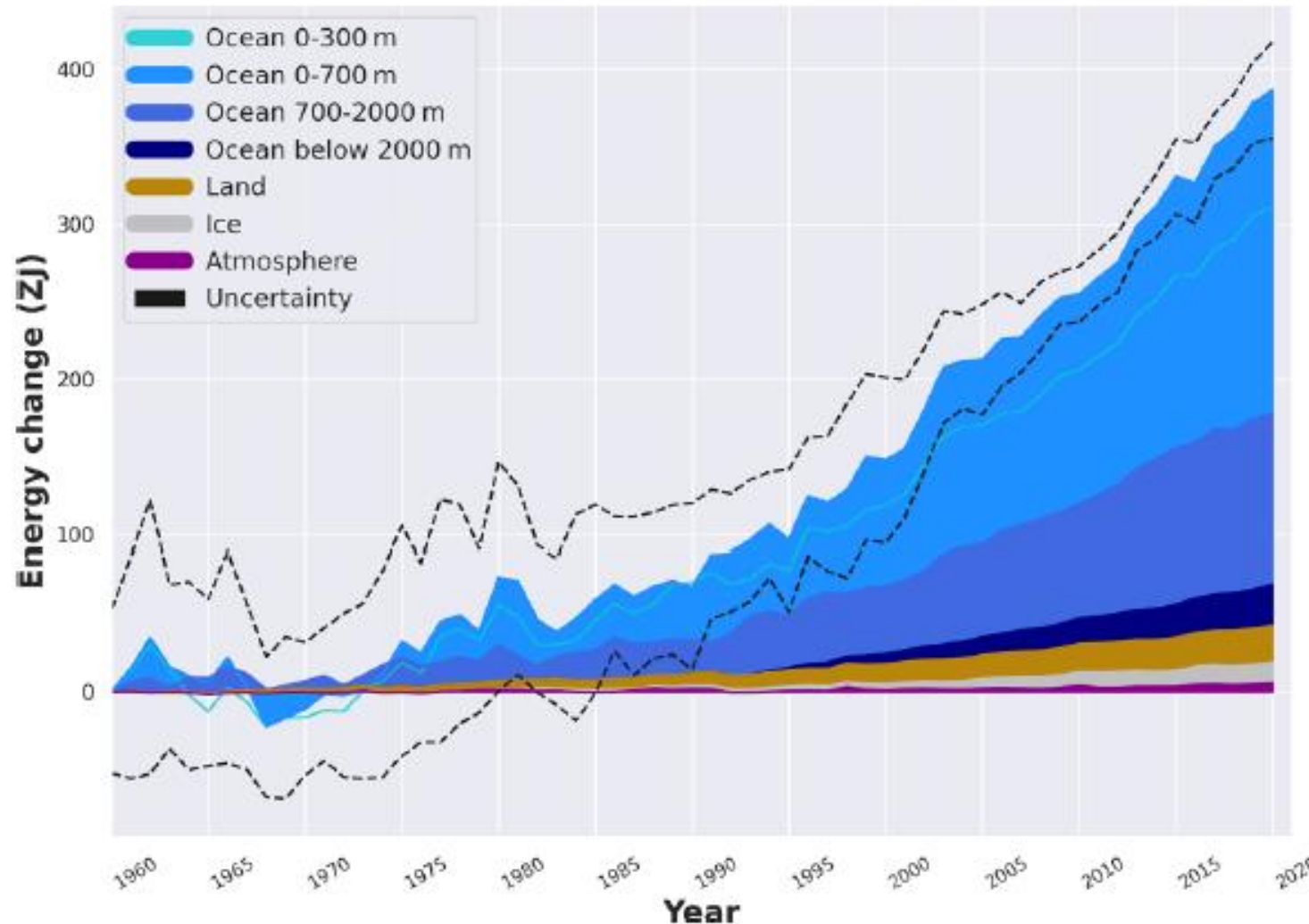

**2023: les temperatures més
altes en 170 anys (+1.4°C
global, +2°C Barcelona)**

[https://es.wikipedia.org/wiki/
Calentamiento_global](https://es.wikipedia.org/wiki/Calentamiento_global)

Energia acumulada a la terra degut a l'efecte hivernacle

1 ZJ (zeptajoule) = 10^{21} J

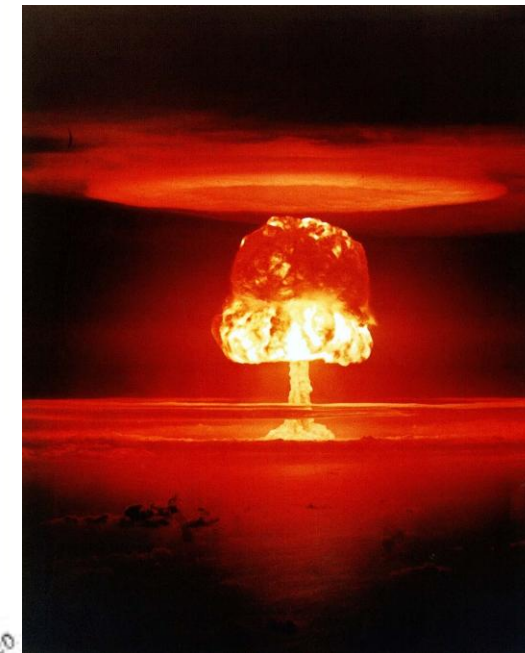

89 % mar

5 % Terra

4 % crioesfera

2 % atmosfera

- Generació equivalent calor: (1 bomba atòmica Hiroshima / 30 s) during 60 anys
- Actualment fins i tot pitjor: ~ 1 bomba atòmica Hiroshima / 15 s

Consequències de la crisi climàtica

California 2021

- Augment temperatura
- Meteorologia més extrema
- Augment nivell del mar
- Disminució volum glacià (-5 bTm gel)
- Pèrdua permafrost

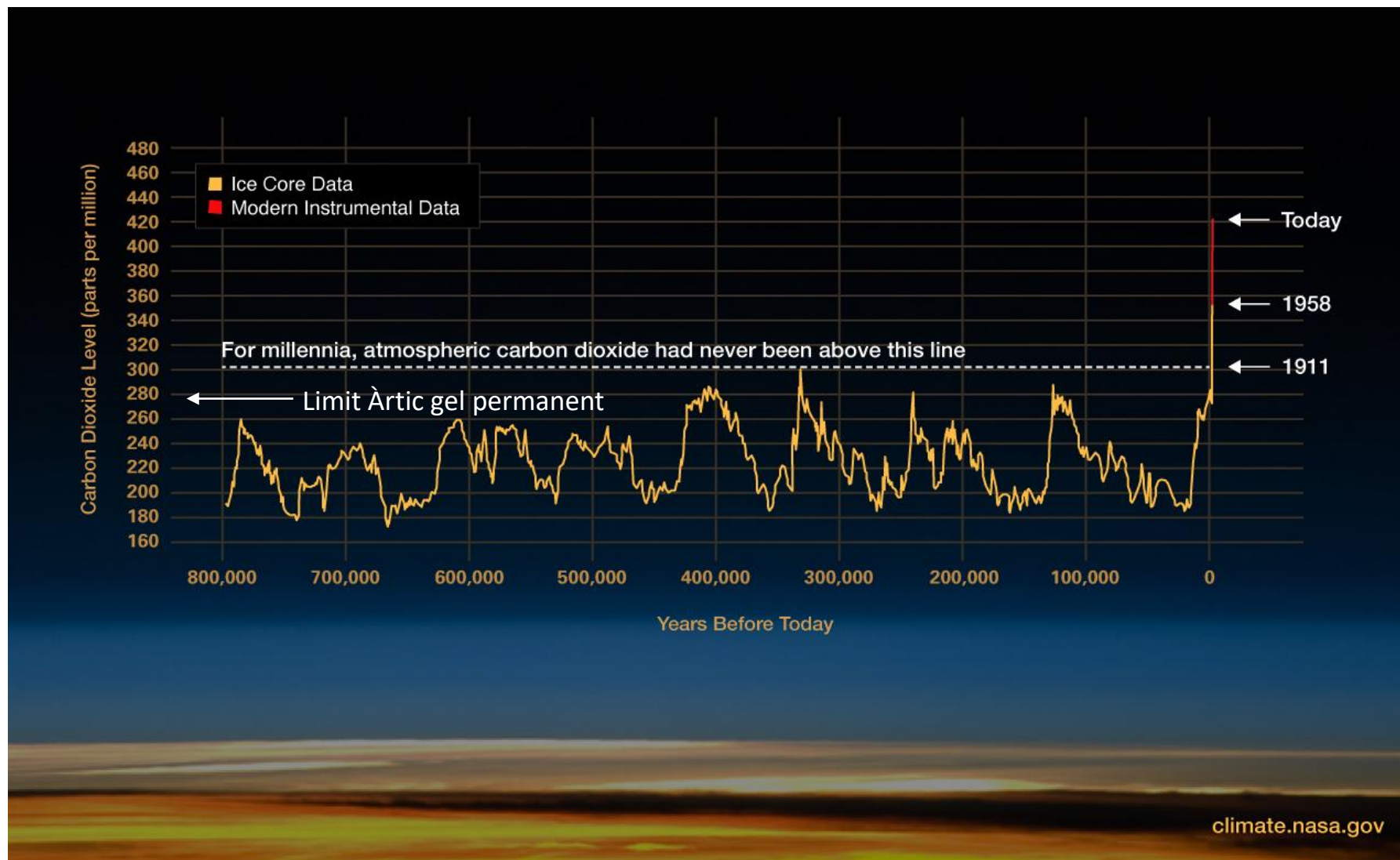
València 2024

Australia 2021

- Pèrdua de biodiversitat
- Salut: Augment malalties infeccioses, calor (> 8 milions morts/any pol·lució atmosfèrica)
- Crisi alimentària: agricultura, desforestació, sequeres, pesca, incendis, inundacions, qualitat aigua (0.7 milions morts/any pel 2030 = 10 % morts càncer)
- Gran impacte mediambiental, econòmic i social
- Increment massiu de les migracions

Història del CO₂ a l'atmosfera

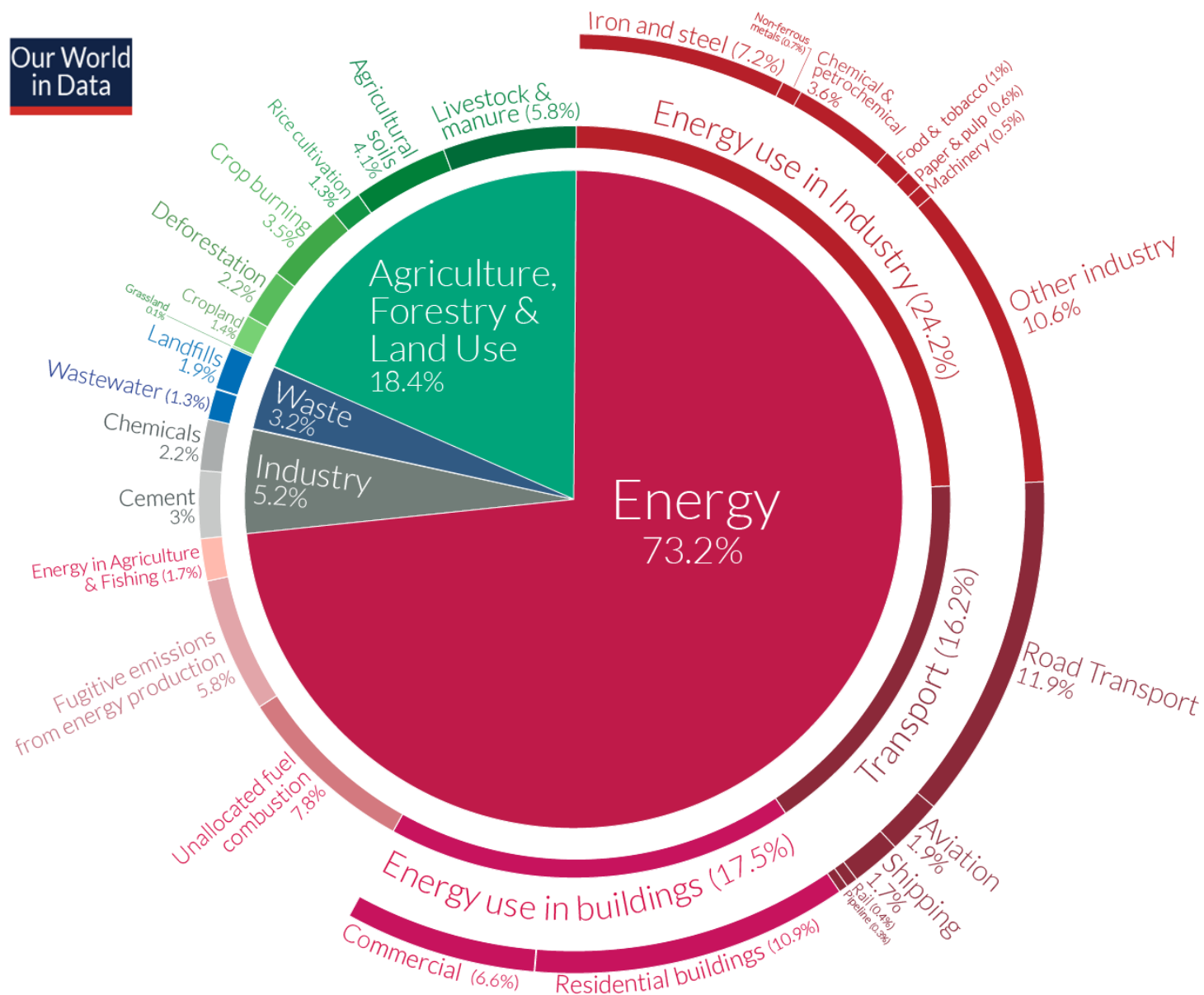
Oscilacions
climàtiques:
periods glacials
i interglacials

Desaparició gel
Àrtic (2035)?

La major concentració mai experimentada en > 800.000 anys a la Terra
Estem transitant del Holocè (~ 12.000 anys) a l'Antropocè?

Emissions Gasos Efecte Hivernacle per sector

Our World
in Data

Sectors generadors de GEH

Segle XX: energies fòssils (75-85 %)

GEH equivalent: ~ 53.000.000.000 Tm CO₂
(~ 7 Tm CO₂/càpita)

La crisi climàtica

Crisi energètica: necessitat de la transició energètica neutre en carboni

Darrers 70 anys

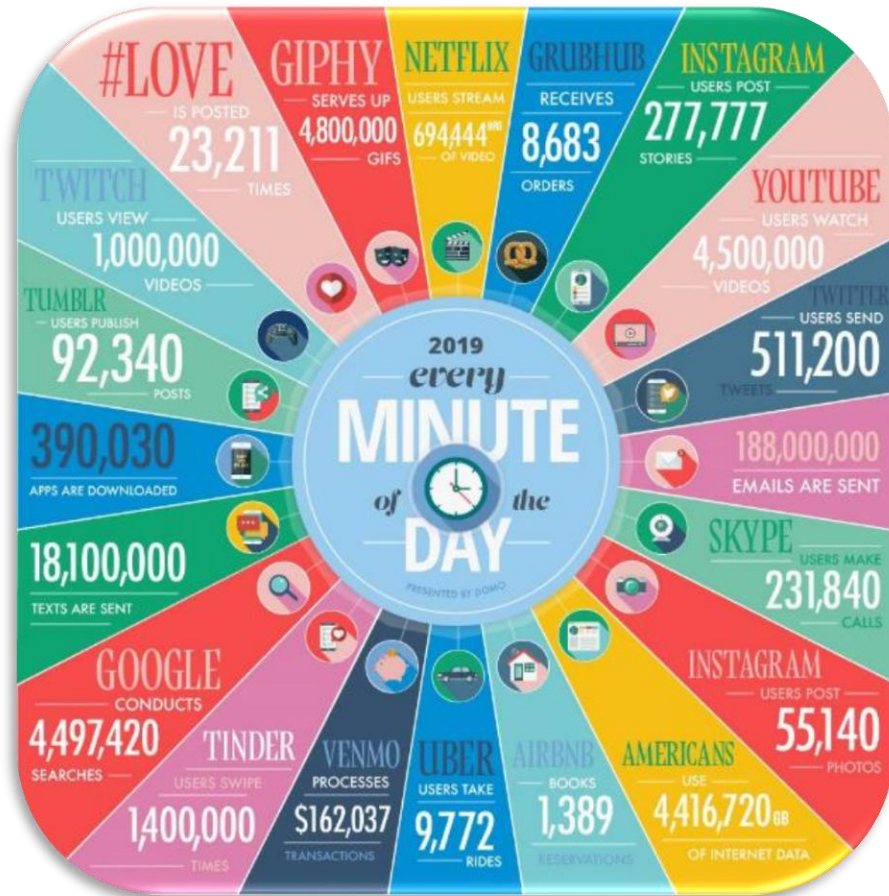
Consum energia: x 6

Població: x 3

GEH: X 4

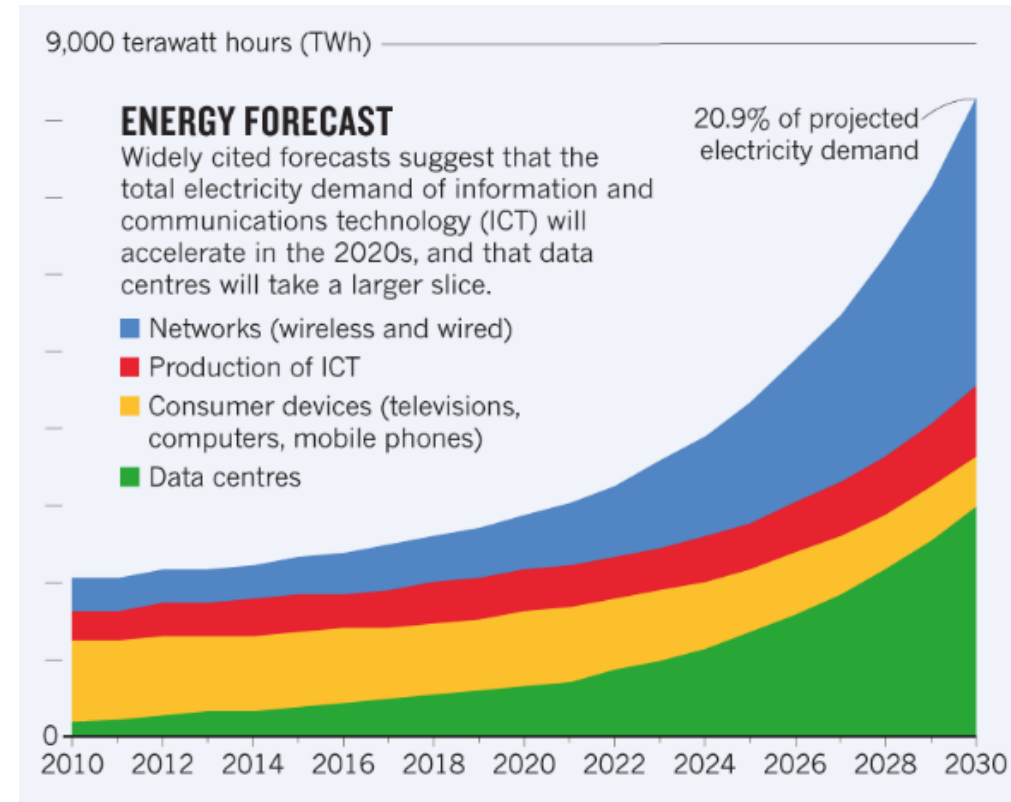
PIB/càpita: X 12

Les TIC ja no són energèticament innocents

Consum IA:
x 20 demanda

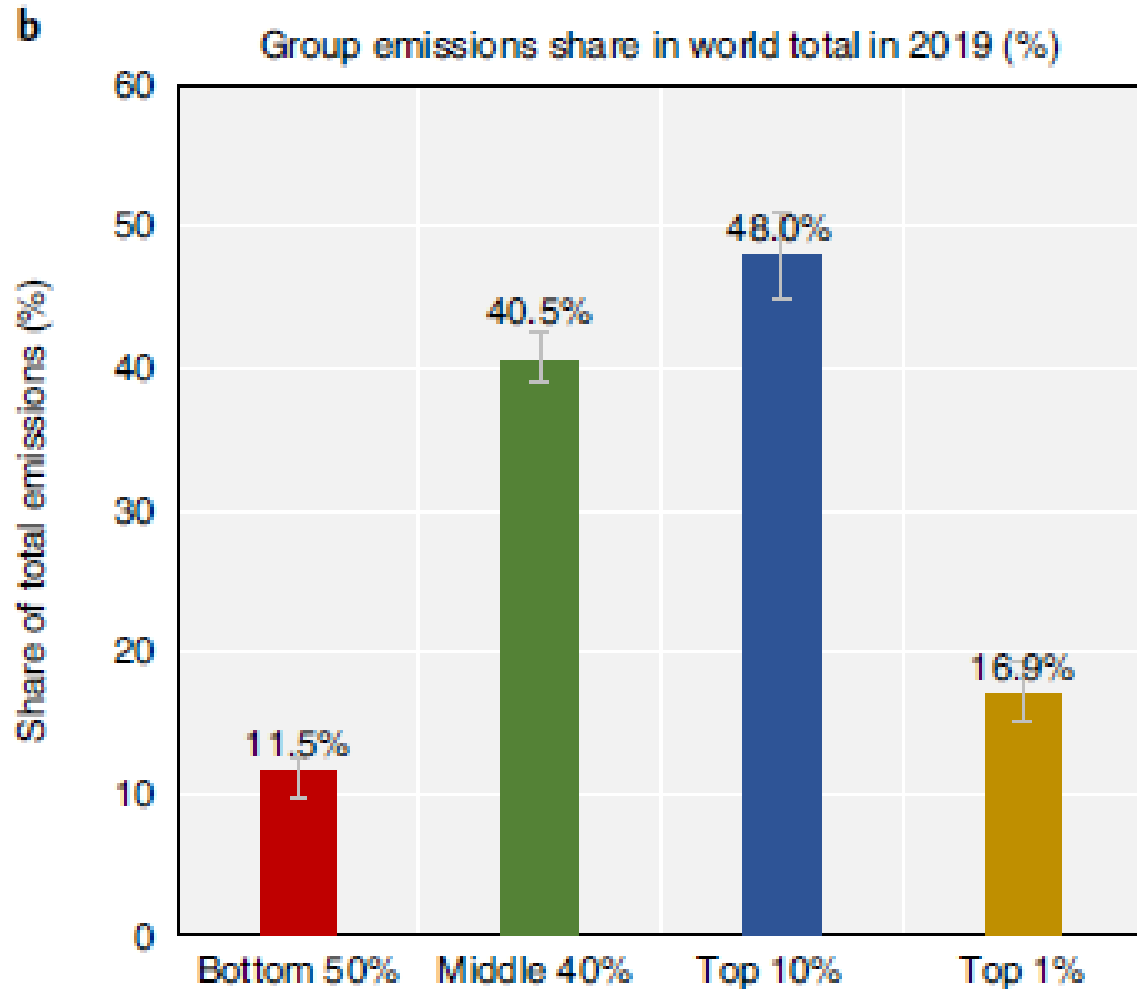
Consum energia x 4 en 20 anys!

- La superabundància de les dades: centers de dades
- Creixement demanda energia elèctrica TIC: 5 - 20 % (2.030) ?
- Generació CO₂ (1,8 -2,8 %): ja és superior a l'aviació!
- Impacte de la Intel·ligència Artificial en el consum global!

Presió usuaris finals sobre la sostenibilitat dels fabricants de xips (IA)?

Desigualtat d'emissions de CO₂ per càpita segons la renda

L. Chancel, Nature Sustainability (2022) 5, 931–938

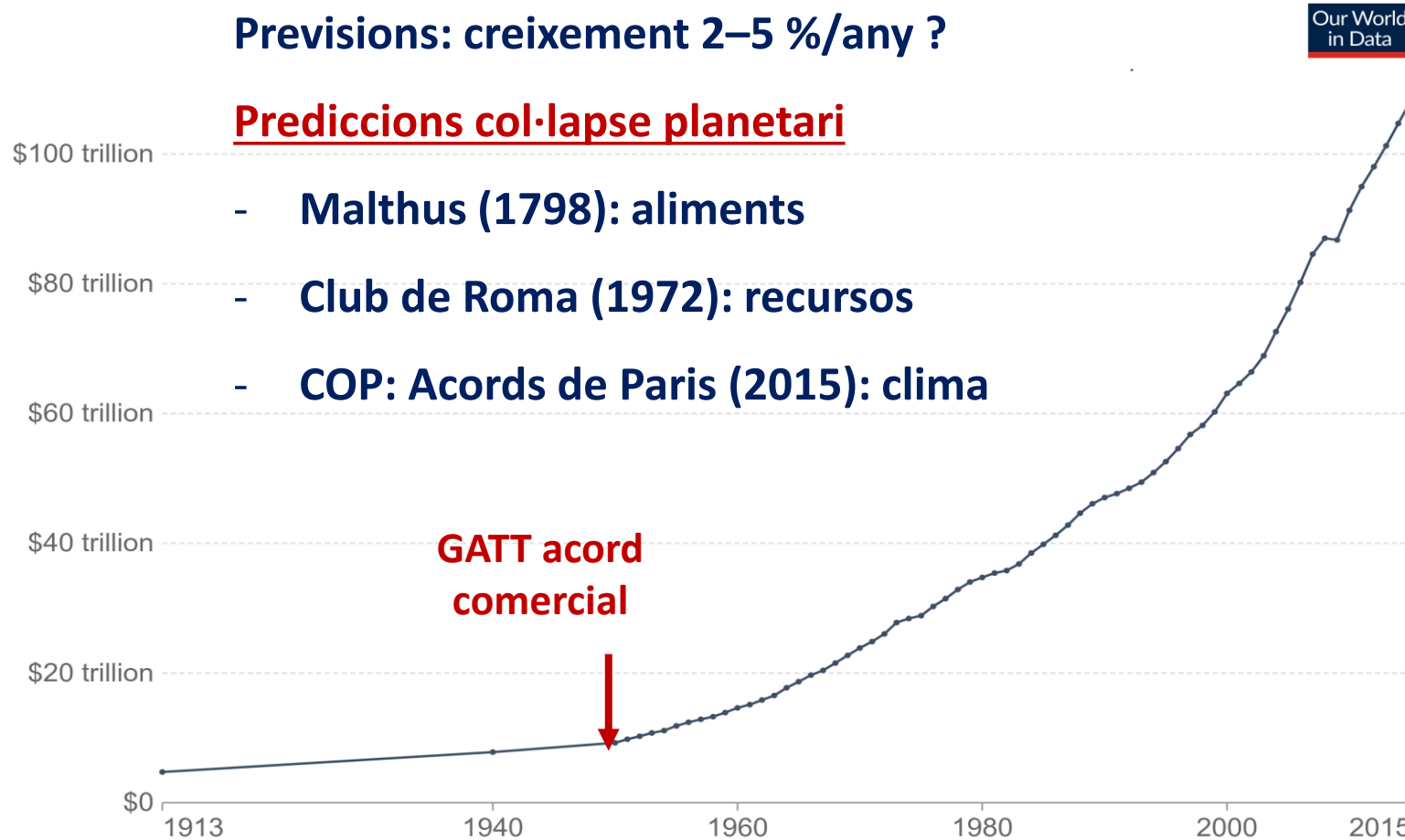
- La població amb rendes més altes (10 %) genera 6-10 vegades més de CO₂ (50 % del total) que el 50 % amb renda més baixa
- EU: la nostra vida domèstica només influencia en el 10-15 % del CO₂ per càpita
- Un 50 – 70 % de les emissions de la població 10% top provenen de les seves inversions!
- Gran capacitat per impulsar la transició energètica invertint bé!!
- Correlació desigualtat renda i emissions

Evolució PIB mundial

Previsions: creixement 2–5 %/any ?

Prediccions col·lapse planetari

- Malthus (1798): aliments
- Club de Roma (1972): recursos
- COP: Acords de Paris (2015): clima

Source: World GDP - Our World In Data based on World Bank & Maddison (2017)

OurWorldInData.org/economic-growth • CC BY

PIB mundial

x 12 en 70 anys (1950-2020)

X 3 Població

X 2 esperança vida

Per càpita

PIB/càpita: x 4

Energia /càpita: x 2

GEH /càpita: x 1.3

Desacoplament PIB – CO₂

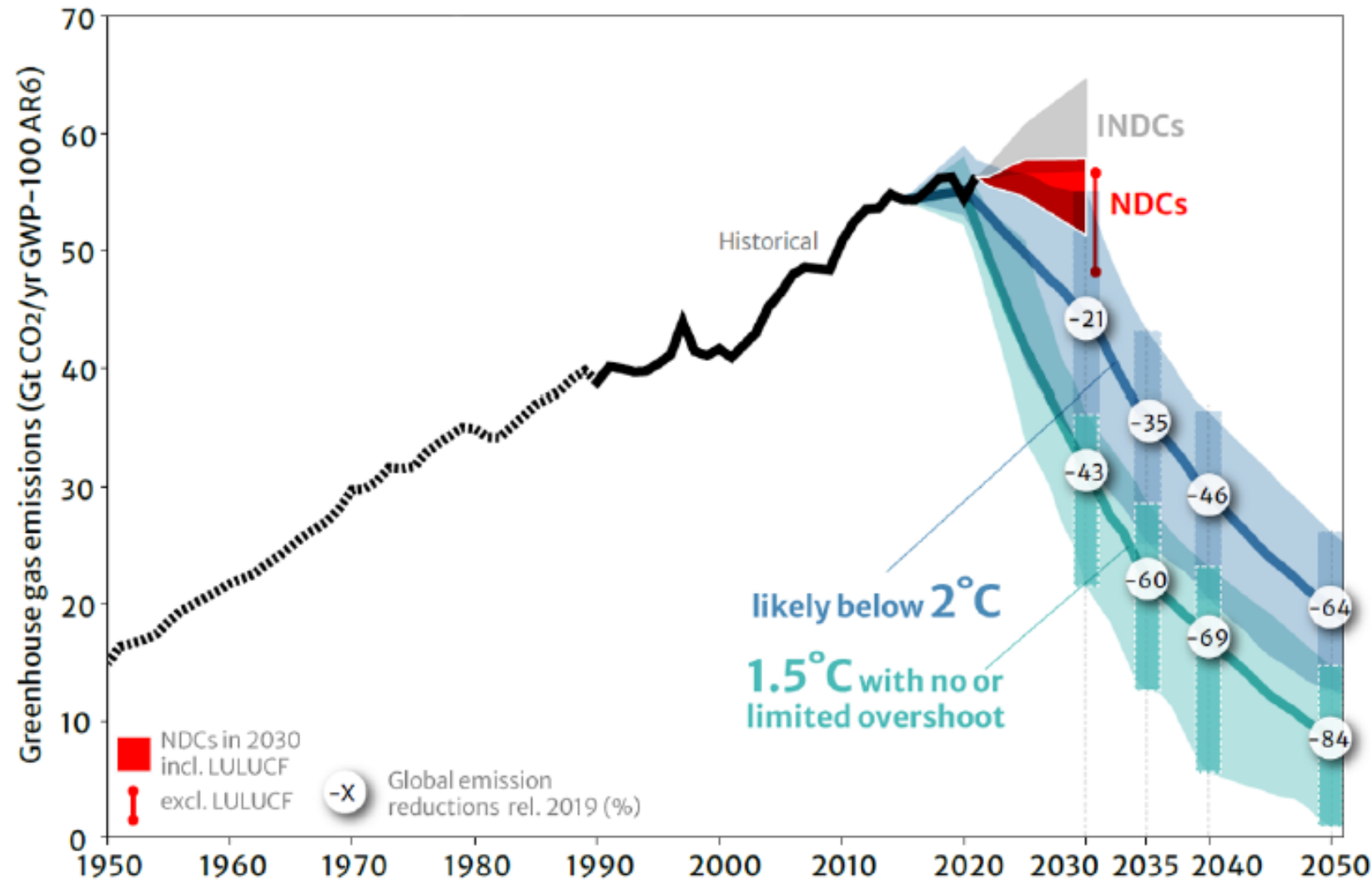
- És possible créixer econòmicament sense créixer en GEH?
- 30 % regions del món ho han aconseguit!

• Forta correlació PIB amb emissions GEH

• L'energia mou l'economia mundial

Estabilització clima: reducció emissions carboni

Emissions annuals GEH equivalent: ~ 60.000.000.000 Tm CO₂

Informe NU 2023

Acord Paris IPCC (2015):
+1.5 °C in 2050 !

Reptes intermedis (- CO₂):

- 45% el 2030
- 70% el 2040
- 85% el 2050!

Necessitem passar pel pic d'emissions urgentment!

Captura CO₂: podem revertir directament l'efecte hivernacle?

Emissions futures

- Enterrament subterrani
- Materials per a capturar CO₂ de l'atmosfera
- Mitigació de les emissions en els processos industrials (ciment, fertilitzants, metal·lúrgia)
- Cost de la segrestació de CO₂?

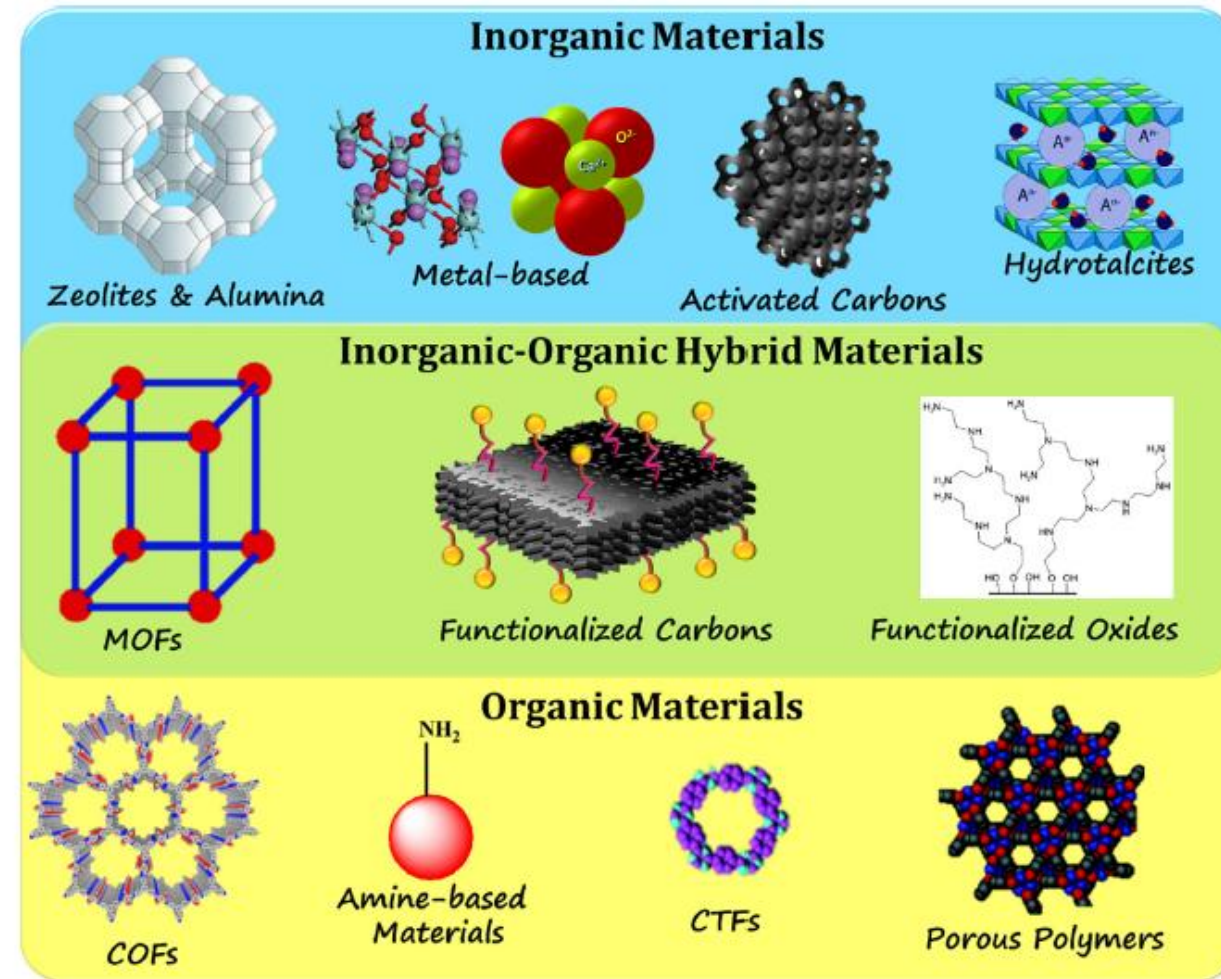
Emissions passat

- Eliminació 100 ppm CO₂ atmosfera: entropia generada (~900.000 MTm CO₂)
- 1.000 centrals nuclears (1 GW) / 10 anys (450 centrals a tot el món actualment)
- Cost: > 20.000.000 M\$ (30 \$/Tm CO₂)
= PIB USA/any

**Efecte irreversible (deute generacional)
cost inassumible, no és viable!**

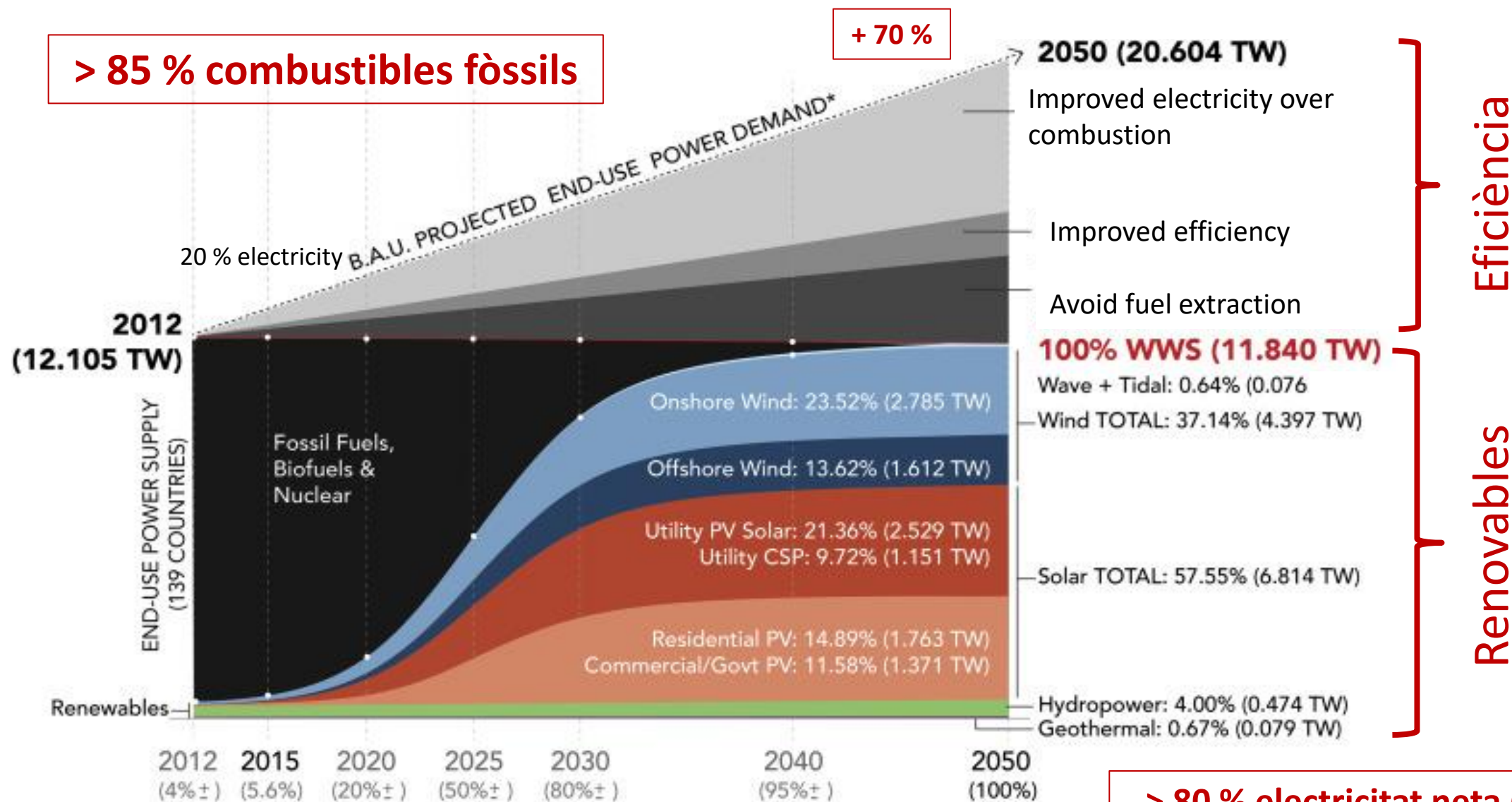

Natura necessita molts anys

S. Castro-Pardo et al, Materials Today 60, 227 (2022)

Transició energètica: full de ruta global

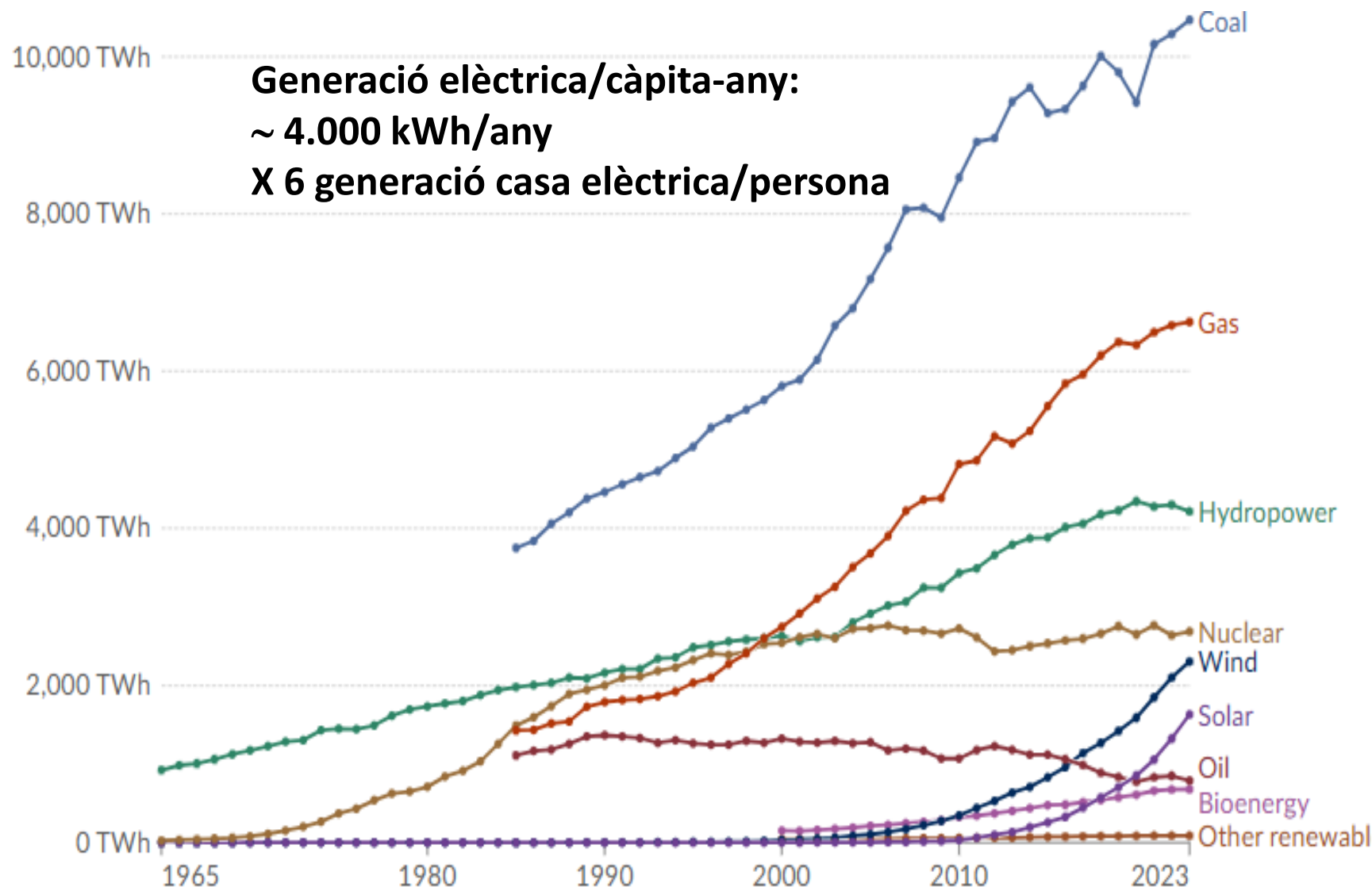

- **Balanç net positiu de ~ 25 milions de llocs de treball**

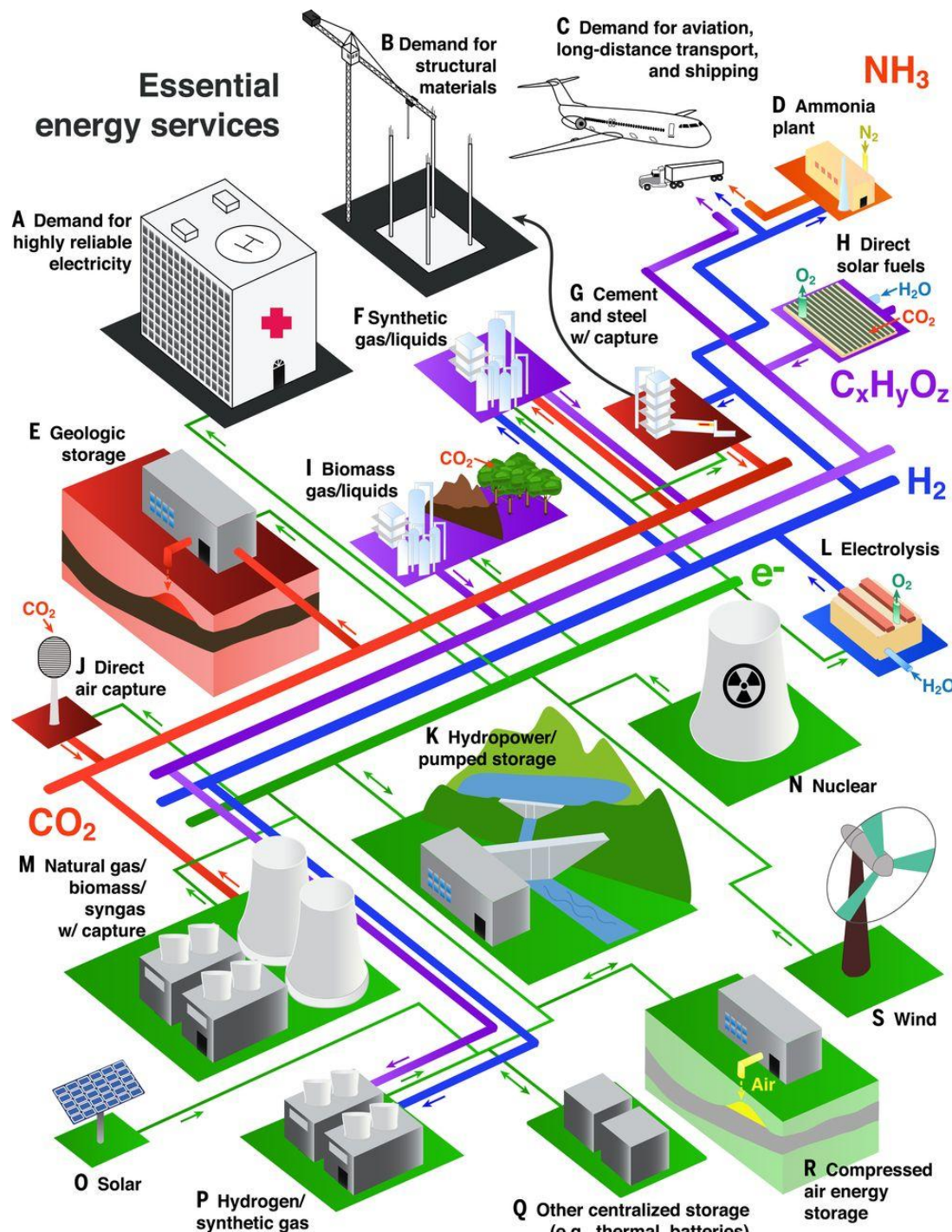
M.Z. Jacobson et al., Joule 1, 108 (2017)

Creixement mundial de les energies renovables

Generació elèctrica món: ~30.000 TWh/any

- Urgent revertir les inversions en energies fòssils cap a les renovables!
- Els usuaris finals tenen poder per impulsar aquesta transició
- Electricitat renovable: ~ 25 %
- Electricitat no GEH: ~ 35 %
- Energia no GEH vs primària: 18 %

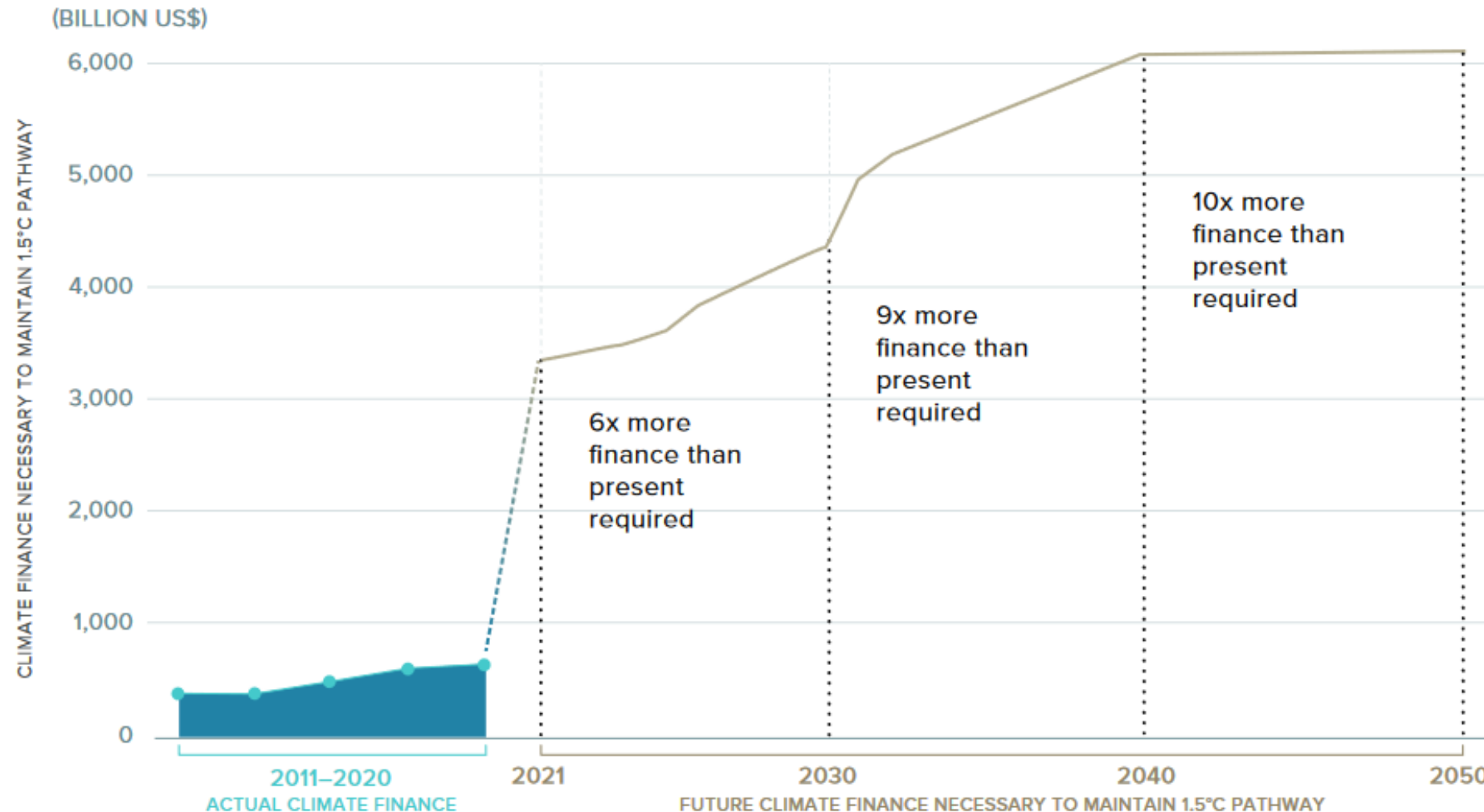

La complexitat del cicle de l'energia neutre en GEH

- Vectors energètics complementaris segurs, eficients i sostenibles
- Electricitat: ~ 70–80 %
- Combustibles solars: ~ 20-30 %
- Generació descentralitzada
- Interdependència oferta i demanda: atenció a la intermitència
- Recerca i innovació essencials per reeixir amb els recursos sostenibles

Inversió estimada necessària per aconseguir l'objectiu $\Delta T < 1.5^\circ\text{C}$

Necessitem augmentar les inversions x 6 - 12 respecte valors actuals !

Cost 4-5 vegades més baix que despeses combustibles fòssils incloent emissions CO_2

Necessitem invertir 3-6 % PIB/any fins el 2050

Stern Review: “The Economics of Climate Change” (2006)

Project Drawdown (Reversion) (<https://drawdown.org/>)

Nature 619, 761 (2023)

Inversió estimada necessària per aconseguir l'objectiu $\Delta T < 1.5\text{ }^{\circ}\text{C}$

Necessitem augmentar les inversions x 6 - 12 respecte valors actuals !

(BILLION US\$)

5 000

Exemple Xina (neutralitat CO₂ any 2060)

- X 15: fotovoltaica (585.000 km²) + generació eòlica (672.000 km²)
- > 400.000 km xarxa MAT
- Inversió: 220.000 M\$/any
- Estalvi despeses combustibles fòssils: 223.000 M\$/any
- Estalvi emissions CO₂: 400.000 M\$/any

Nature 619, 761 (2023)

2011–2020
ACTUAL CLIMATE FINANCE

2021

2030
FUTURE CLIMATE FINANCE NECESSARY TO M

Cost 4-5 vegades més baix que despeses combustibles fòssils incloent emissions CO₂

Necessitem invertir 3-6 % PIB/any fins el 2050

Stern Review: “The Economics of Climate Change” (2006)

850 MW

Project Drawdown (Reversion) (<https://drawdown.org/>)

Nature 619, 761 (2023)

MATERIALS: una tecnologia facilitadora de la societat del benestar

MITIGACIÓ CANVI CLIMÀTIC

ECONOMIA CIRCULAR

MINIMIZACIÓ ÚS MATERIALS CRÍTICS

Èxit cures de salut
Sistemes disruptius de diagnosi & teràpies

Transició energètica
Mobilitat elèctrica
Indústria 5.0

Electrònica intel·ligent,
comunicacions & computació

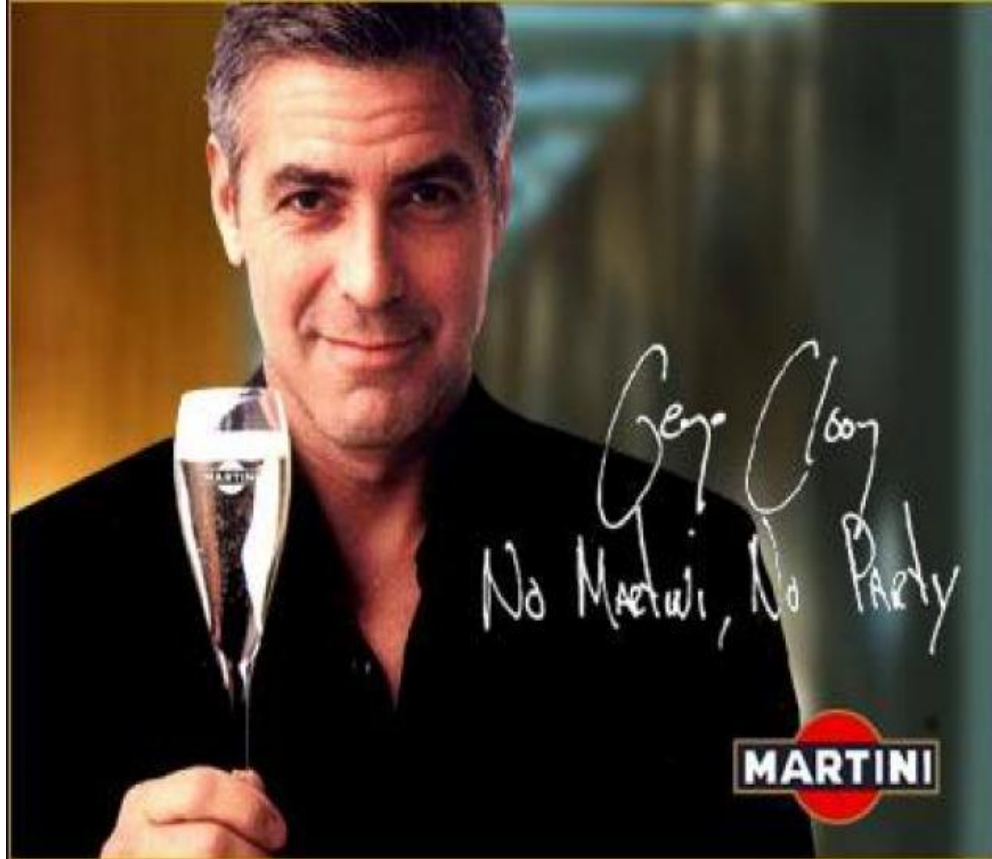
Ciència Bàsica a la frontera del coneixement

SOSTENABILITAT PLANETA

Materials: una ciència facilitadora

Les tecnologies estàn sempre limitades pels materials disponibles

- Ens podem enfrontar als grans reptes científics, tecnològics i socials i trobar-hi sortida si disposem dels materials adequats i els convertim en dispositius fiables
- La ciència i la tecnologia no ho poden tot, sense ells no podem res!. Han fet possible el canvi climatic, poden revertir-lo?

Nanomaterials: com fer més amb menys?

$1 \text{ nm} = 0,0000000001 \text{ m}$

“PECES” PER LA FORMACIÓ DE MATERIALS

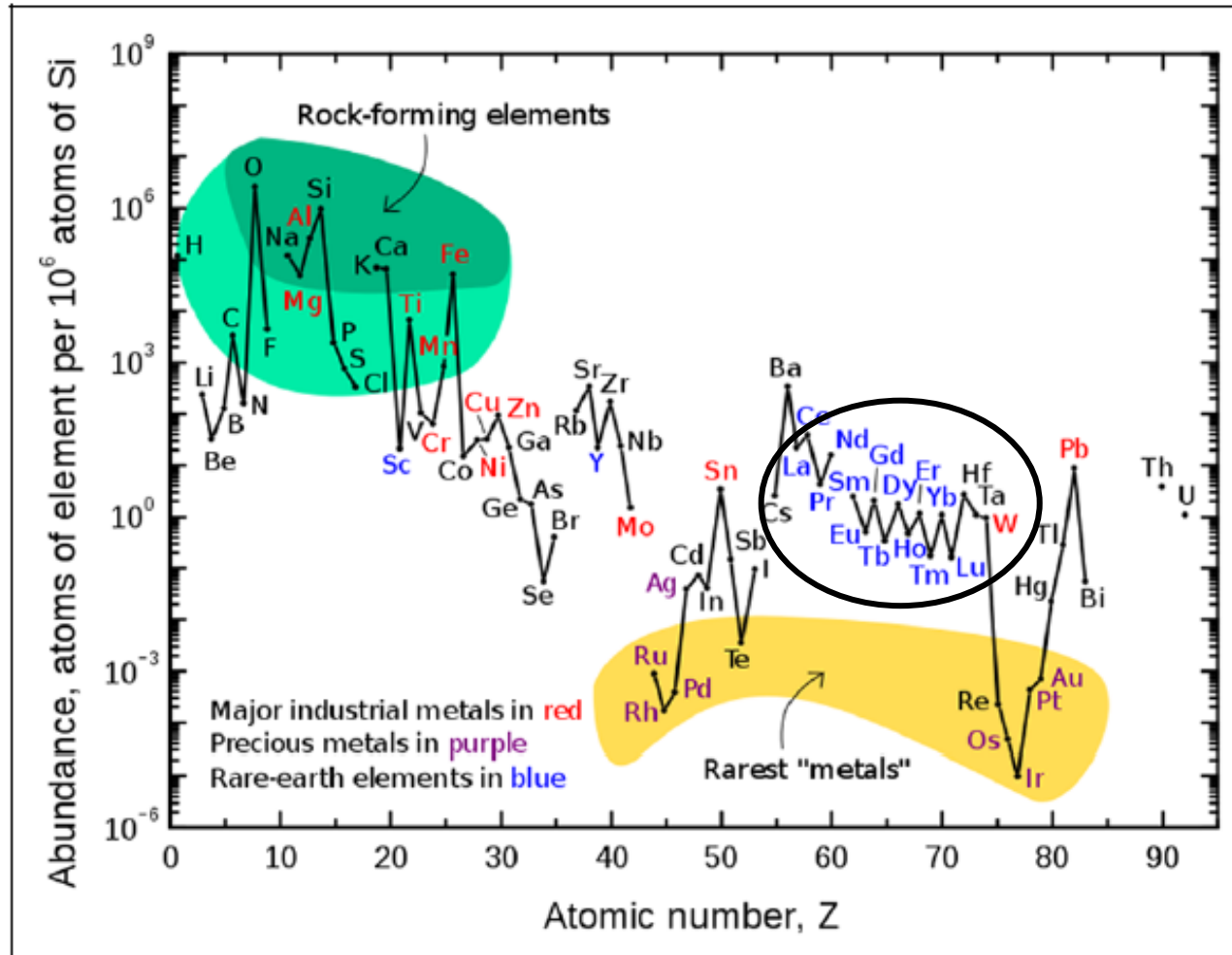
 CMAB EXCELENCIA
SEVERO
OCHOA
NCIA DE MATERIALES DE BARCELONA

Cortesia G. Tobias

Sostenibilitat dels elements atòmics

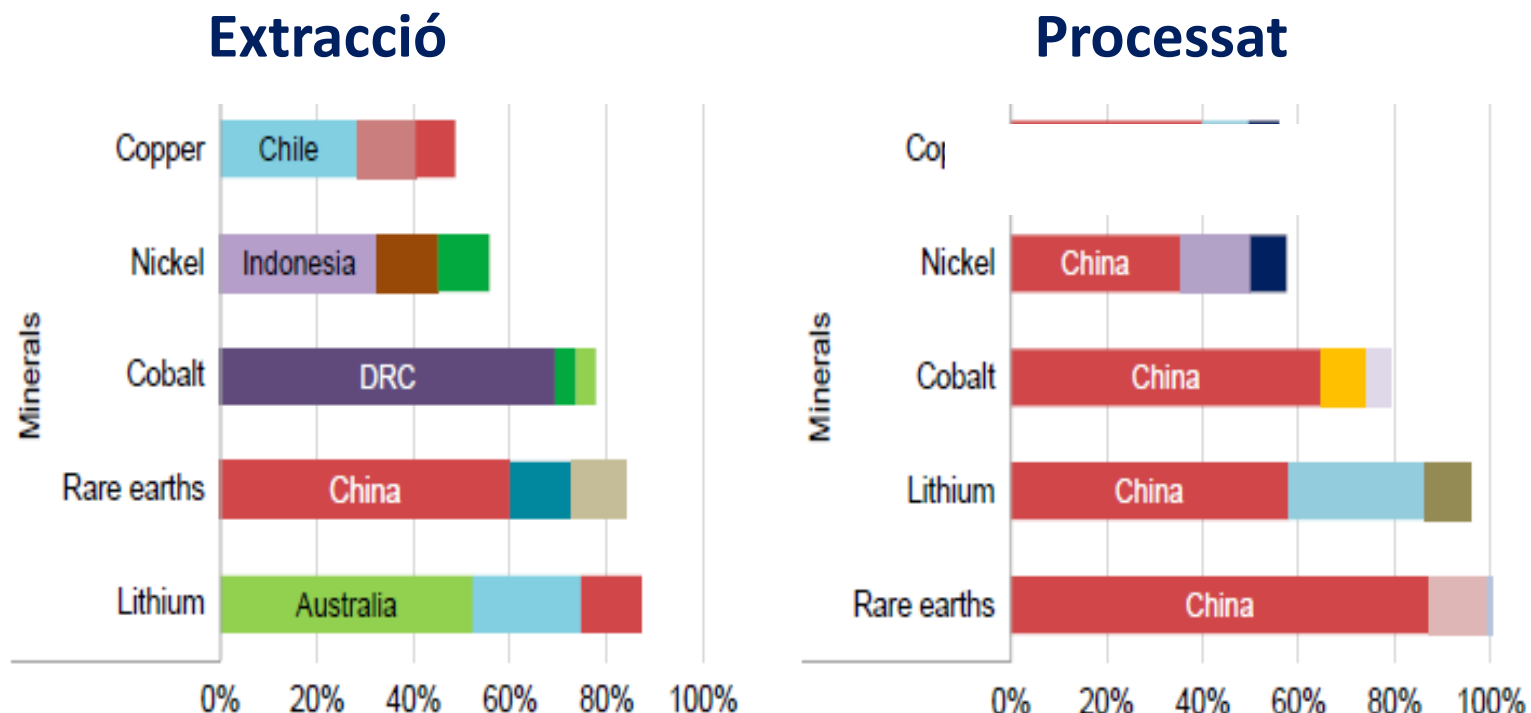
Abundància dels elements a la Terra

- El regal que ens fa la Natura: minerals
- La mineria és costosa en generació de desordre i contaminació: cal minimitzar-la i fer-la sostenible!
- Els elements no es cremen! (reutilització, reciclatge, circularitat)
- Es necessiten uns 50 elements pels dispositius més comuns. Les Terres rares no són tan rares!

- Hi han elements abundants i elements escassos
- Cal actuar amb molta intel·ligència: usar els elements més abundants

Elements crítics: distribució geogràfica

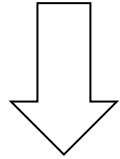
IEA. All rights reserved.

- Extracció minera és diversa però el processat es concentra a Xina
- Estratègia Xina : tota la cadena de valor els interessa
- Europa necessita seguretat estratègica. Desenvolupar reciclatge
- Nova geoestratègia: continent inexplorat (Àrtic), països no desenvolupats

La fusió: la nostra font d'energia

165,000 TW

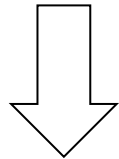
**De llum solar arriba a la Terra
cada dia**

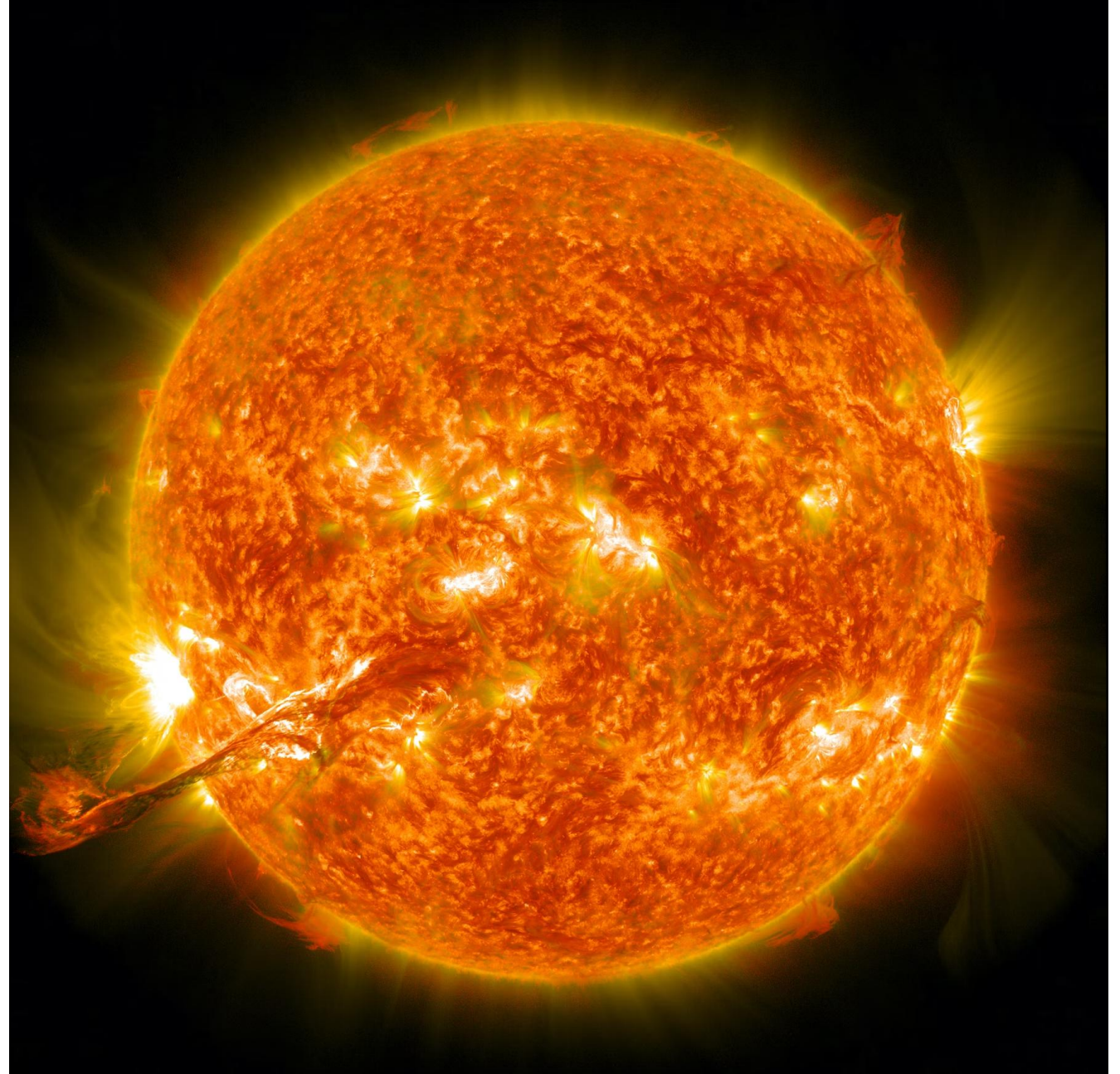
Podem aconseguir 12 TW

De llum solar l'any 2050?

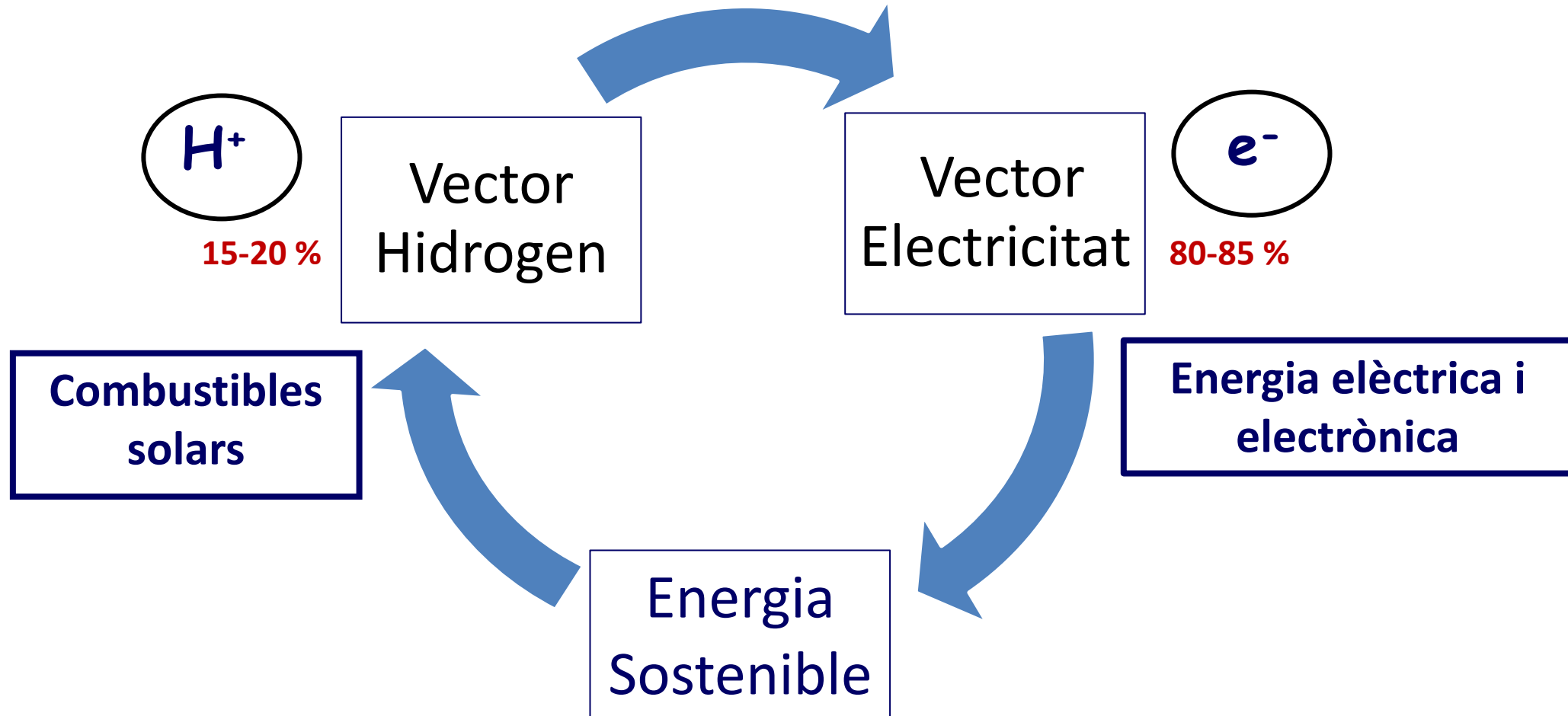
(10% eficiència, 0.1% superfície)

**1h llum solar = 1 any energia
humanitat**

Un nou paradigma energètic: electricitat i combustibles renovables combinats

Electricitat esdevindrà el vector energètic dominant (80-85 % energia)

H₂ verd (amoniac) com a forma final minoritaria d'energia?: Baixa eficiència de l'electròlisis (40 % pèrdues)!

Primera generació de cel.les fotovoltaiques

Si: dominació del mercat mundial (Xina)

Autoconsum i grans parcs solars (terreny herm !)

Plans aigua: reducció evaporació i millora eficiència PV

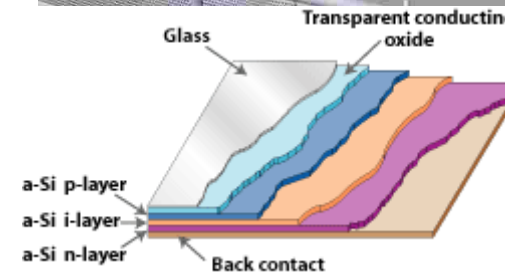
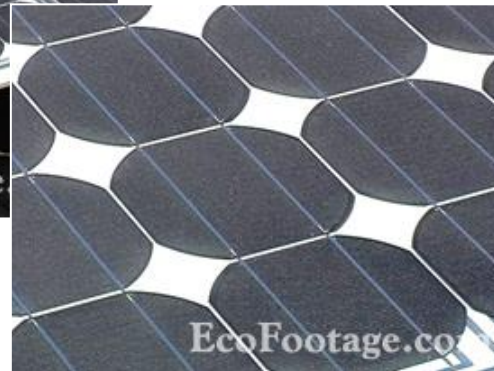
1ª Generació: Silici

Tipus

Monocrystal.lí

Policristal.lí

Amorf

Primera generació de cel.les fotovoltaïques

Si: dominació del mercat mundial (Xina)

Autoconsum i grans parcs solars (terreny herm !)

Plans aigua: reducció evaporació i millora eficiència PV

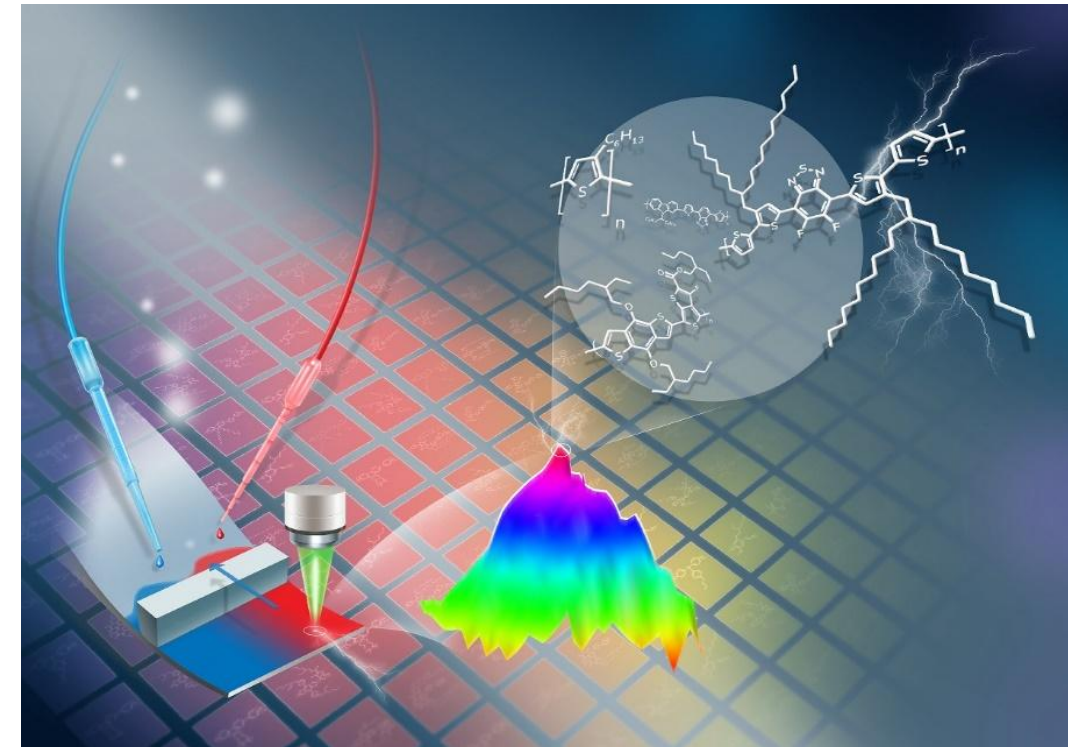
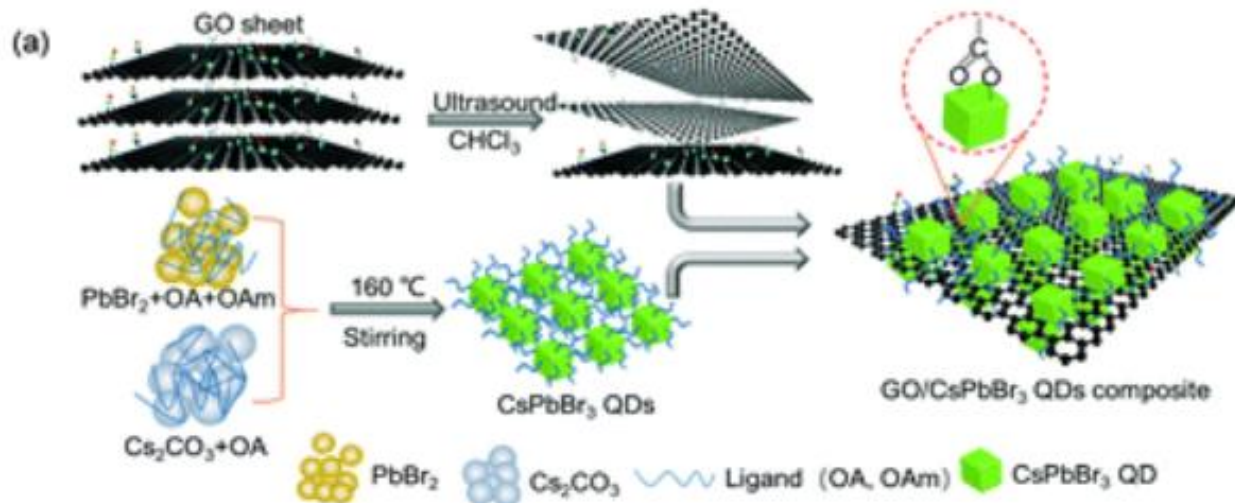
850 MW, Xina

Generació fotovoltaica: de la 1^a a la 3ª generació

Material	
Silici	1 ^a generació
GaAs (III-V)	
CIGS / CZTS	2 ^a generació (capa fina)
CdTe	
PbS (QD)	
MAPI (perovskita)	3 ^a generació (emergent)
Orgànic	

Producció a gran escala amb materials abundants (inorgànics o orgànics)
Noves aplicacions

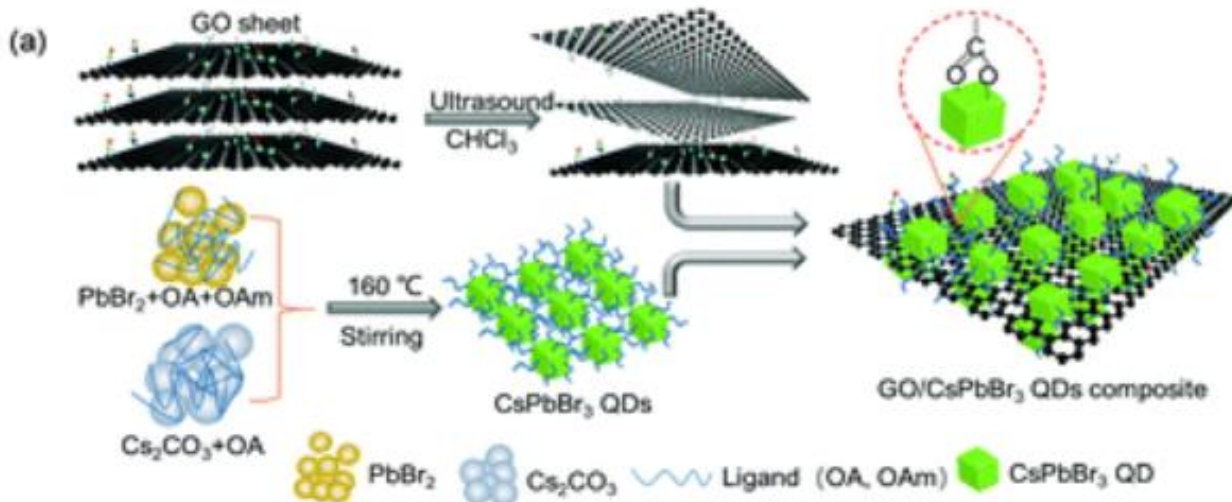

Generació fotovoltaica: de la 1^a a la 3ª generació

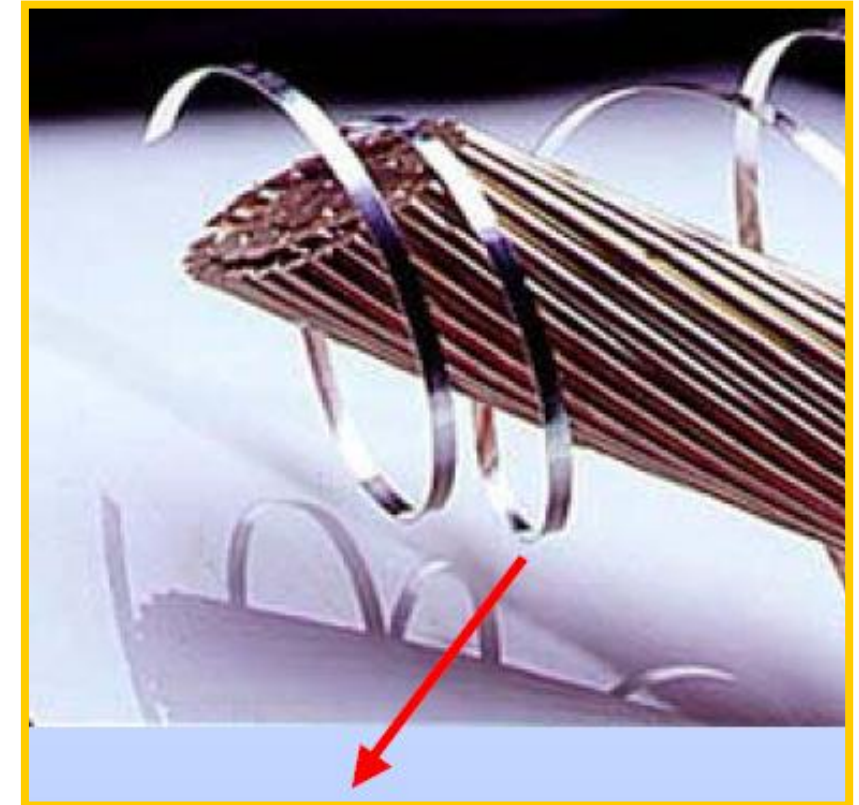
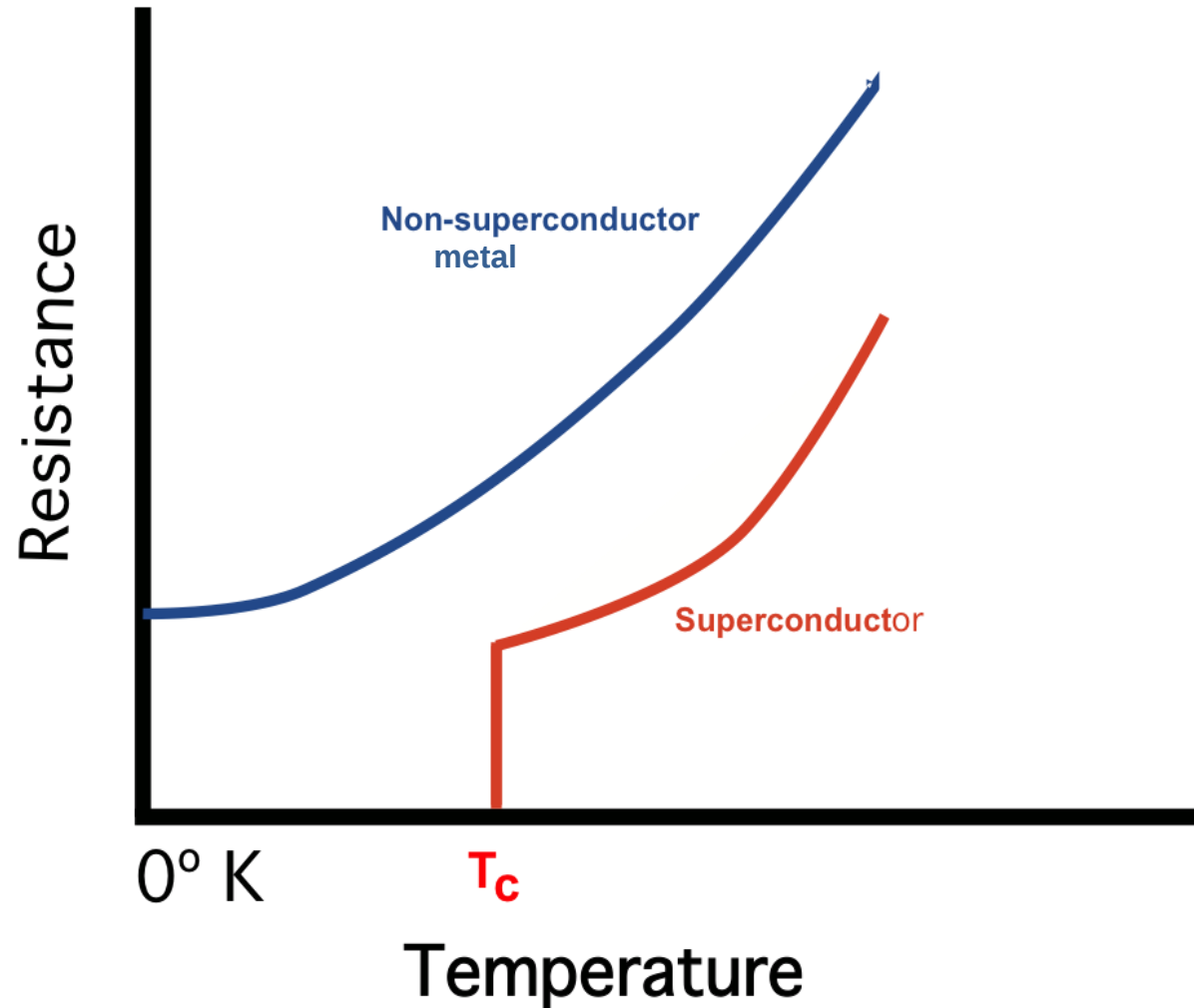
Material	
Silici	1 ^a generació
GaAs (III-V)	
CIGS / CZTS	2 ^a generació (capa fina)
CdTe	
PbS (QD)	3 ^a generació (emergent)
MAPI (perovskita)	
Orgànic	

Producció a gran escala amb materials abundants (inorgànics o orgànics)
Noves aplicacions

Superconductivitat: l'eficiència d'un material quàntic

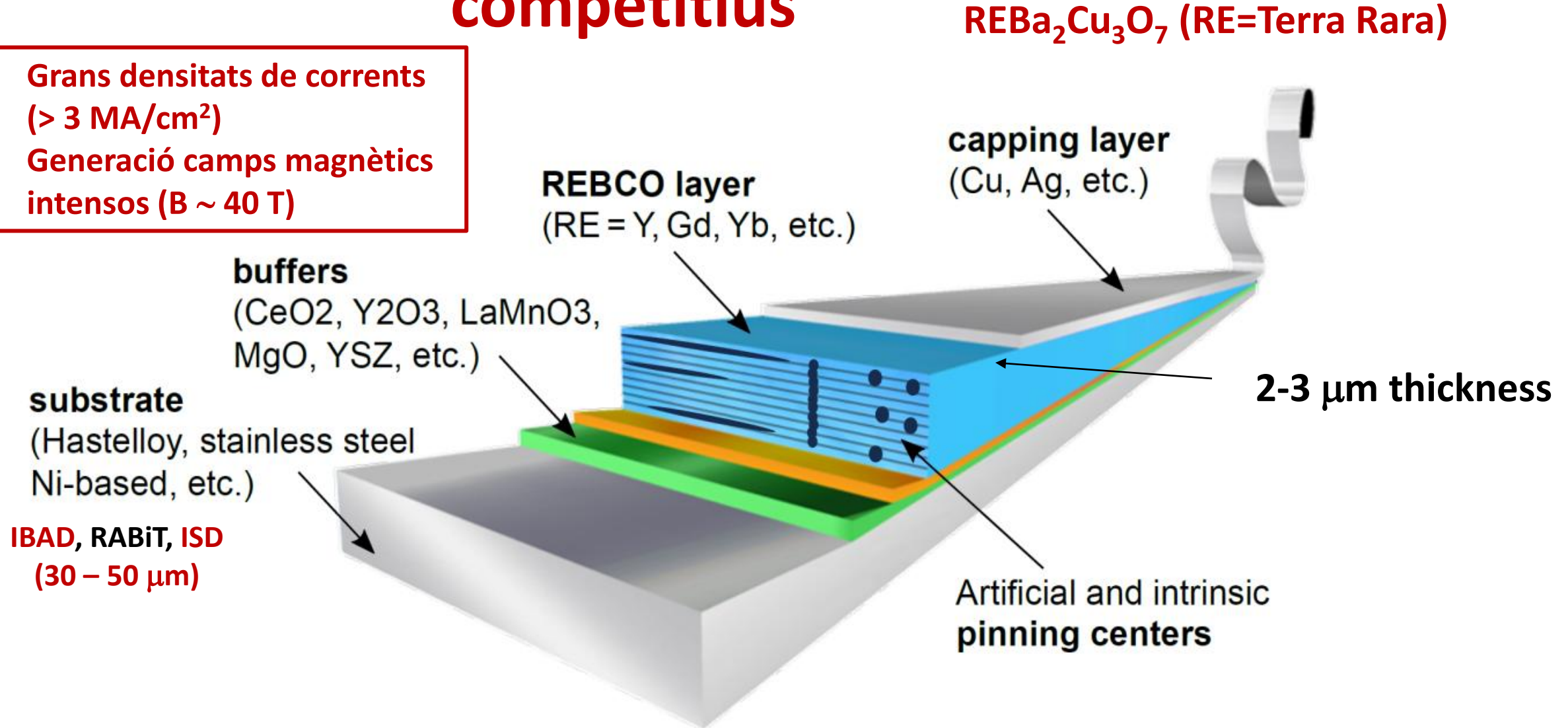
... amb 6 premis Nobel directes: 1913, 1972, 1973, 1987, 2003, 2025

Un material superconductor pot transportar grans corrents elèctrics sense pèrdues (x 100 vs Cu)

“Coated Conductors”: els superconductors competitius

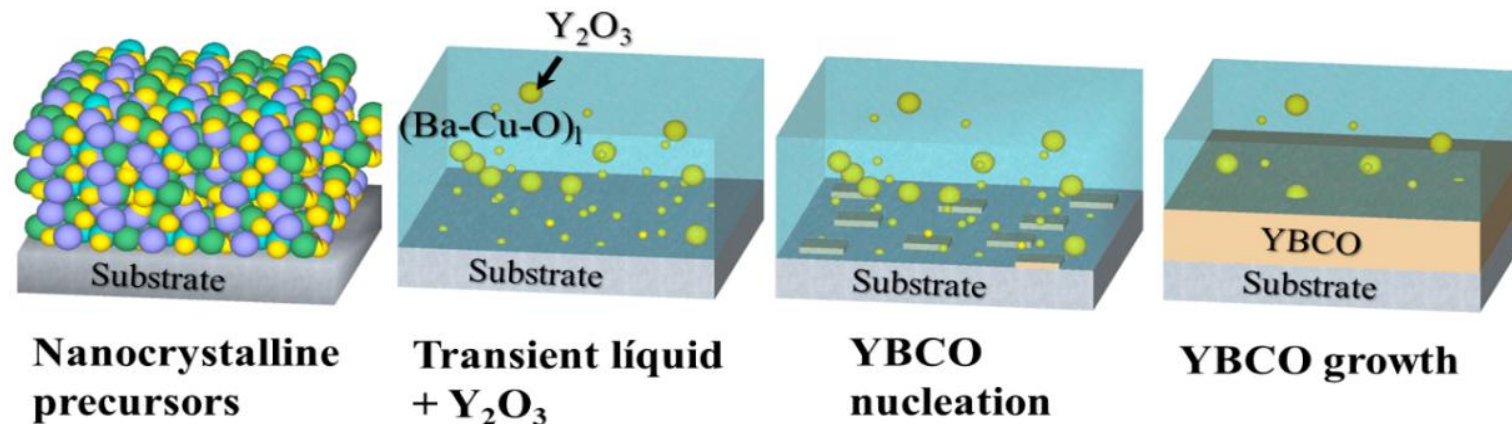
- Grans densitats de corrents ($> 3 \text{ MA/cm}^2$)
- Generació camps magnètics intensos ($B \sim 40 \text{ T}$)

Grans llargàries ($> 1 \text{ km}$) i capes superconductors epitaxials i nanoestructurades ($2\text{-}5 \text{ μm}$) sobre un substrat metàl·lic flexible ($30\text{-}50 \text{ μm}$)

Metodologia baix cost ICMAB

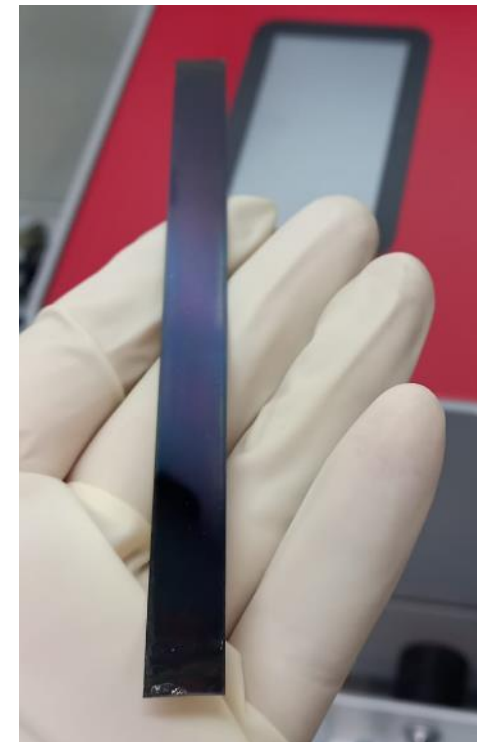
Transient Liquid Assisted Growth (TLAG)

Creixement ultrarràpid mitjançant un líquid transitori
Baix cost: química de solucions

- Alta difusió atòmica en líquids
- Creixement ultraràpid (millora x 100)
- Creixement en grans àrees
- Fabricació nanocompostos: alts camps magnètics
- Reducció figura de mèrit cost/prestació:
comercialització en curs

Coated Conductor
Figura de mèrit
cost/prestació
€ / kA m

L. Soler et al., Nat Comm (2020)
S. Rasi et al., Advanced Science (2022)
Patent 2022
T. Puig, X. Obradors, Nature Rev Physics (2023)

Manufactura Industrial

~ 10 companyies consolidades

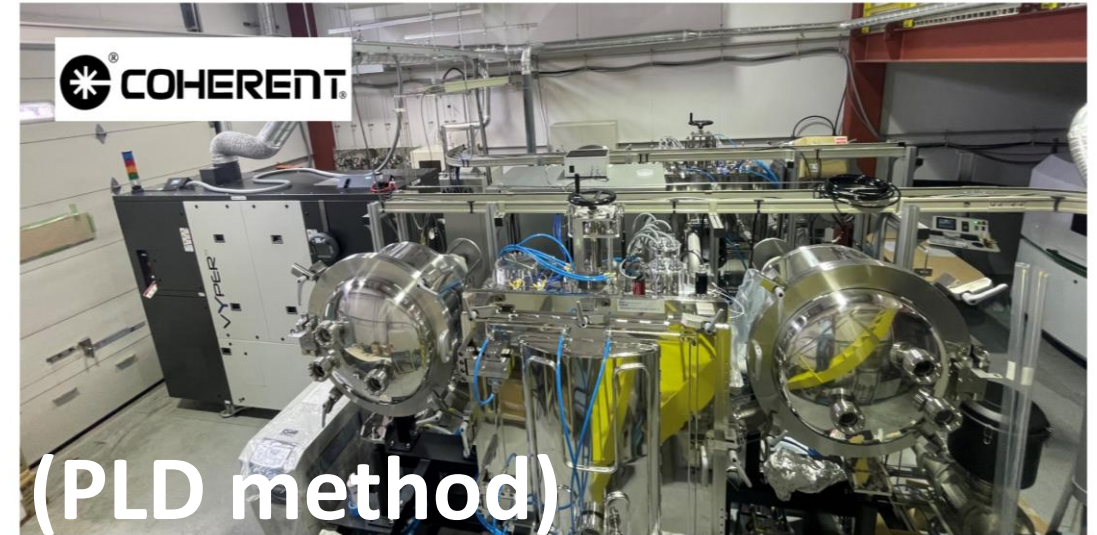

<https://www.youtube.com/watch?v=oP51LC16nok>

Next-gen production unit (600W laser + 2 chambers)

(RCE method)

(PLD method)

(CSD method)

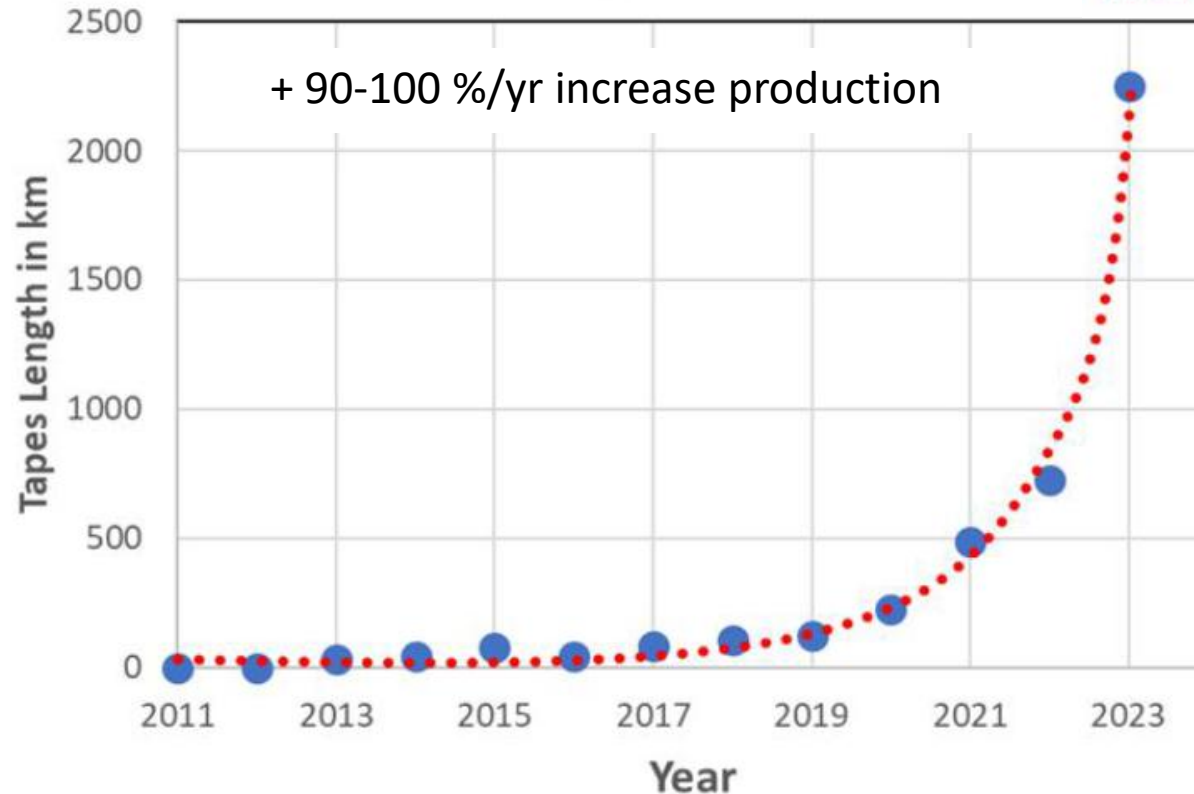

Manufactura Industrial

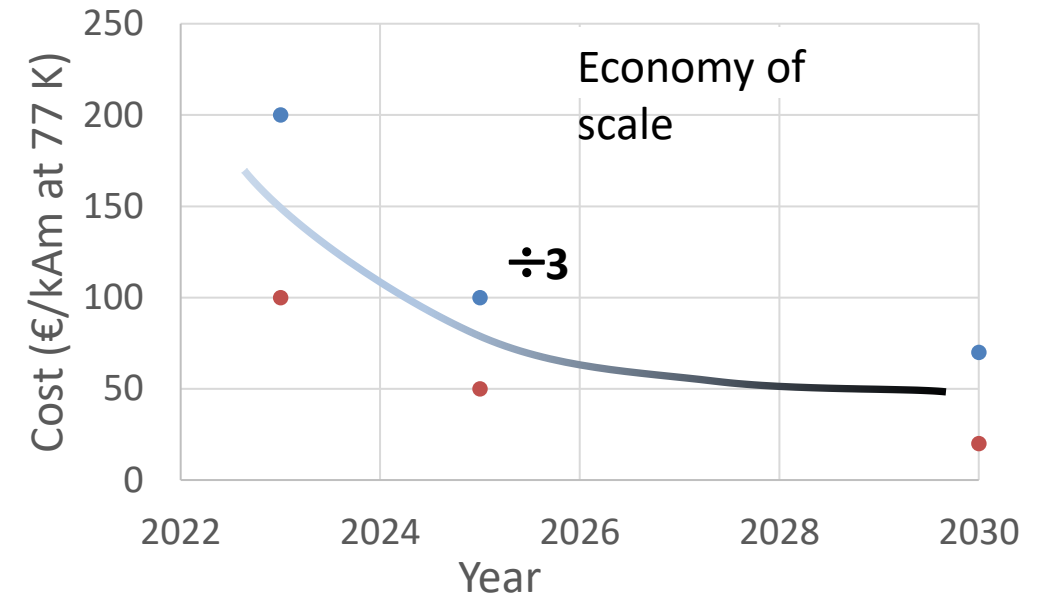
~ 10 companyies consolidades

4mm HTS Tape Production

<https://www.youtube.com/watch?v=oP51LC16nok>

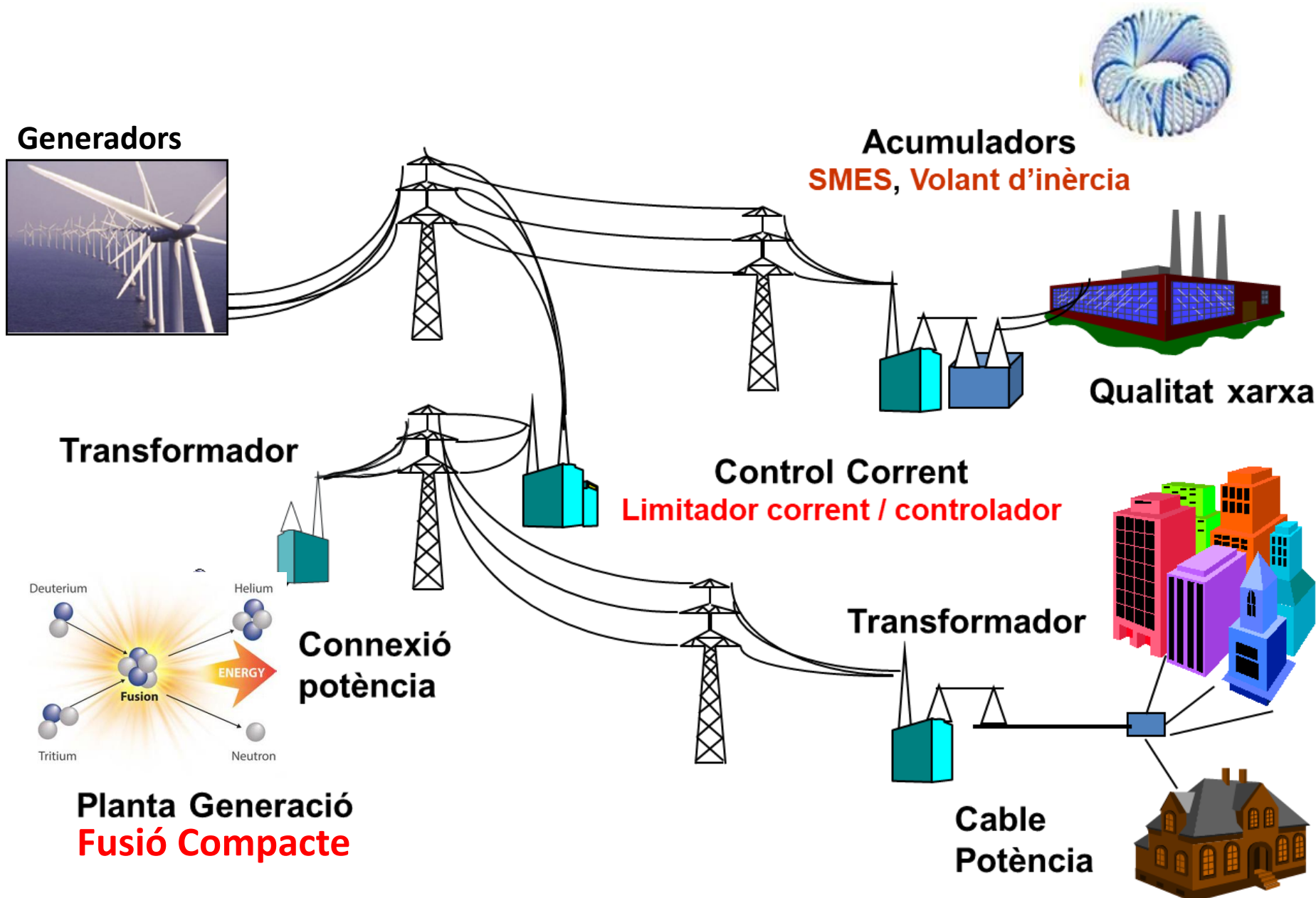

- Grans esforços i inversions per augmentar la producció anual: > 5.000 km/any actualment

Figura de mèrit € / kA m

“Figura de mèrit de HTS atraparà LTS i Cu amb un augment de 10 en el volum de producció”

Superconductivitat: el segon segle de l'electricitat

Transport

Aviació elèctrica

MAGLEV

Generació (fusió), eficiència, xarxa Intel·ligent, qualitat, sostenible, menys materials crítics

FUSIÓ: energia elèctrica neta ilimitada?

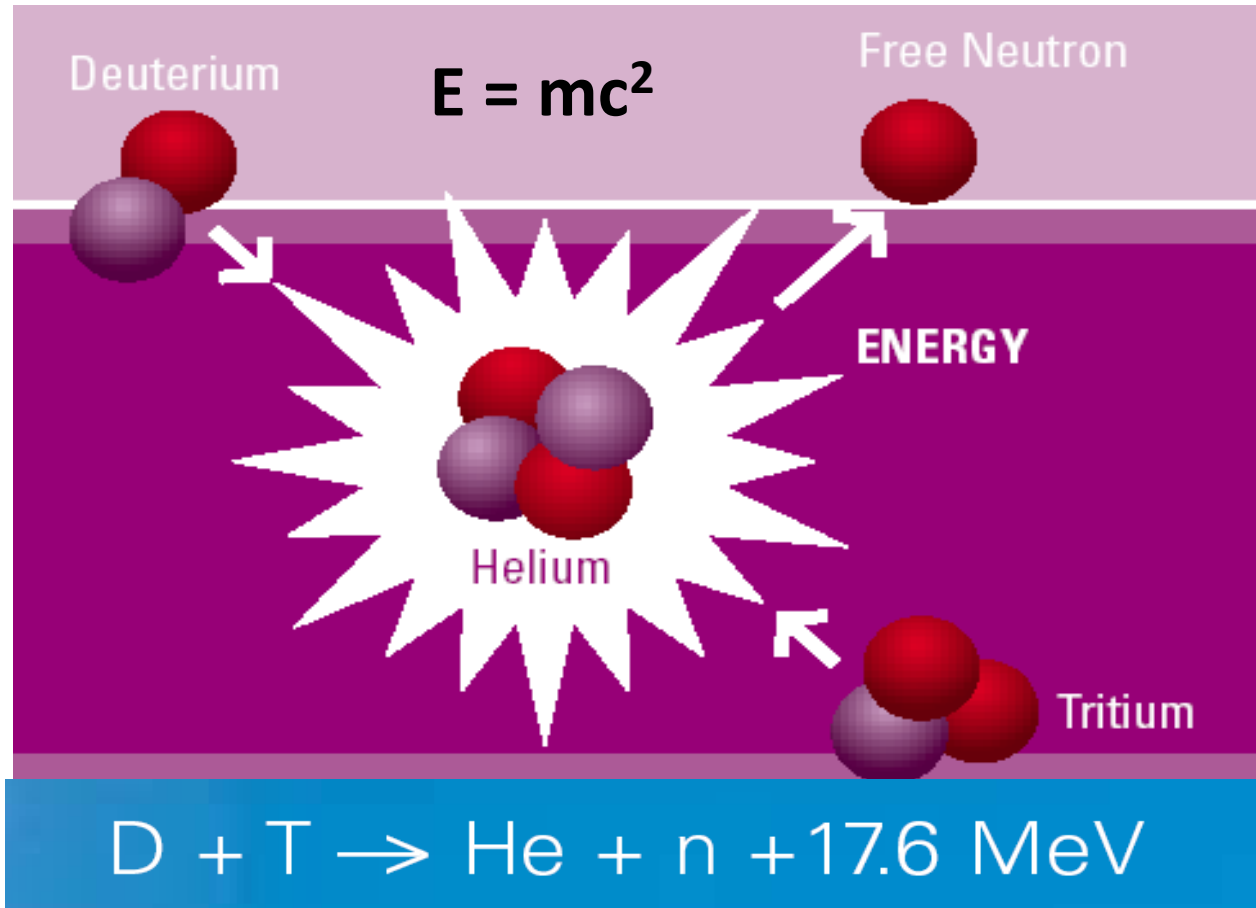
= 1 l aigua (D)

= 250 l petroli

= 300 Kg Carbó

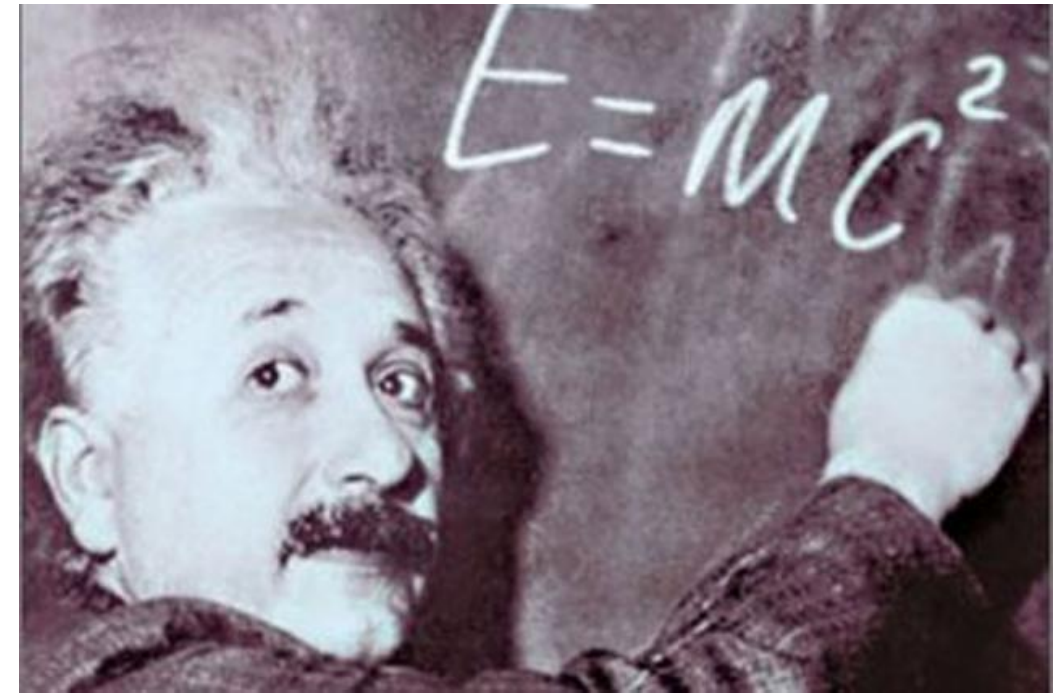
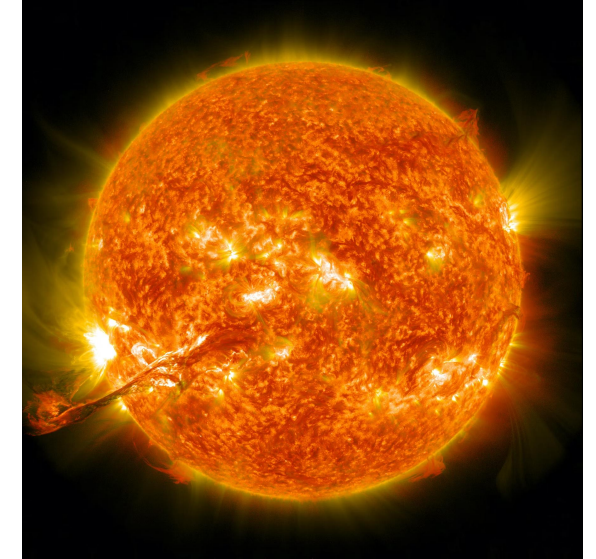
ITER reactor (2005-2025)

- 800 m³ ampolla magnètica (tokamak)
- 500 MW_{th}
- 150 milions °C

~ 52.000 km/s

Energia estels

The prospects of high-temperature superconductors

Overcoming cost barriers could make high-temperature superconductors pervasive

By Alexander Molodyk¹ and
David C. Larbalestier²

Science 380, 1220 (2023)

“...the present outlook for high-temperature superconductor materials and their industrial applications is historic...”

araciència

DISSABTE, 5 D'AGOST DEL 2023 ara

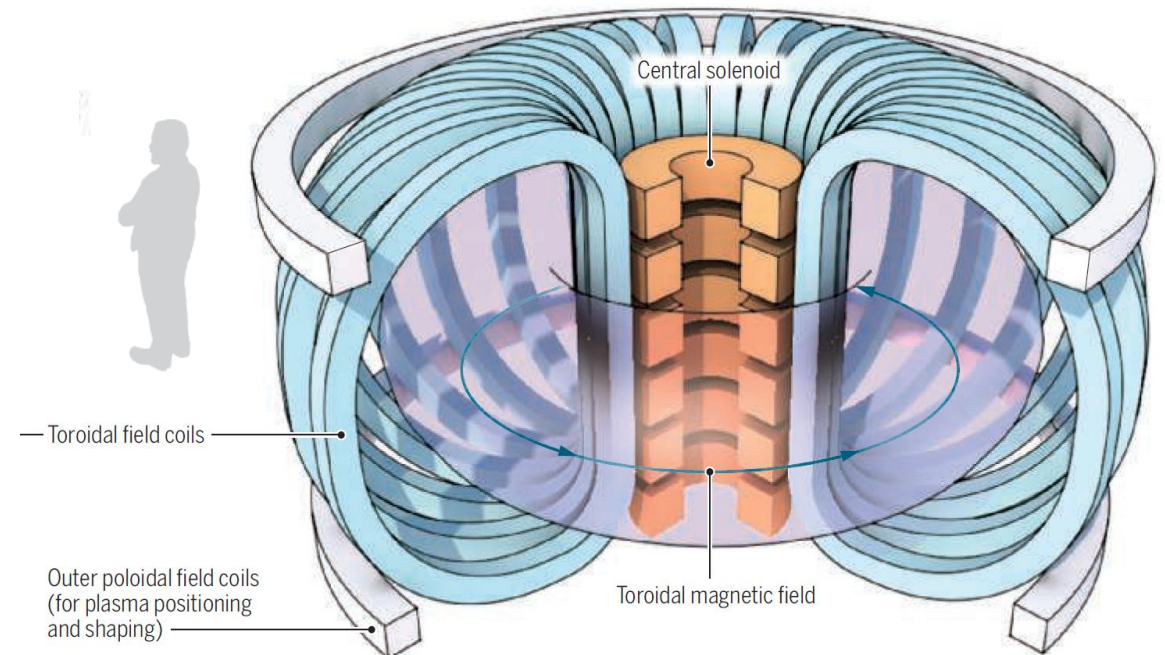
X. Obradors, T. Puig

“Fusió nuclear: utopia o realitat? (2023)”

FUSIÓ COMPACTE

20.000 km cinta HTS
(18 bobines toroidals)

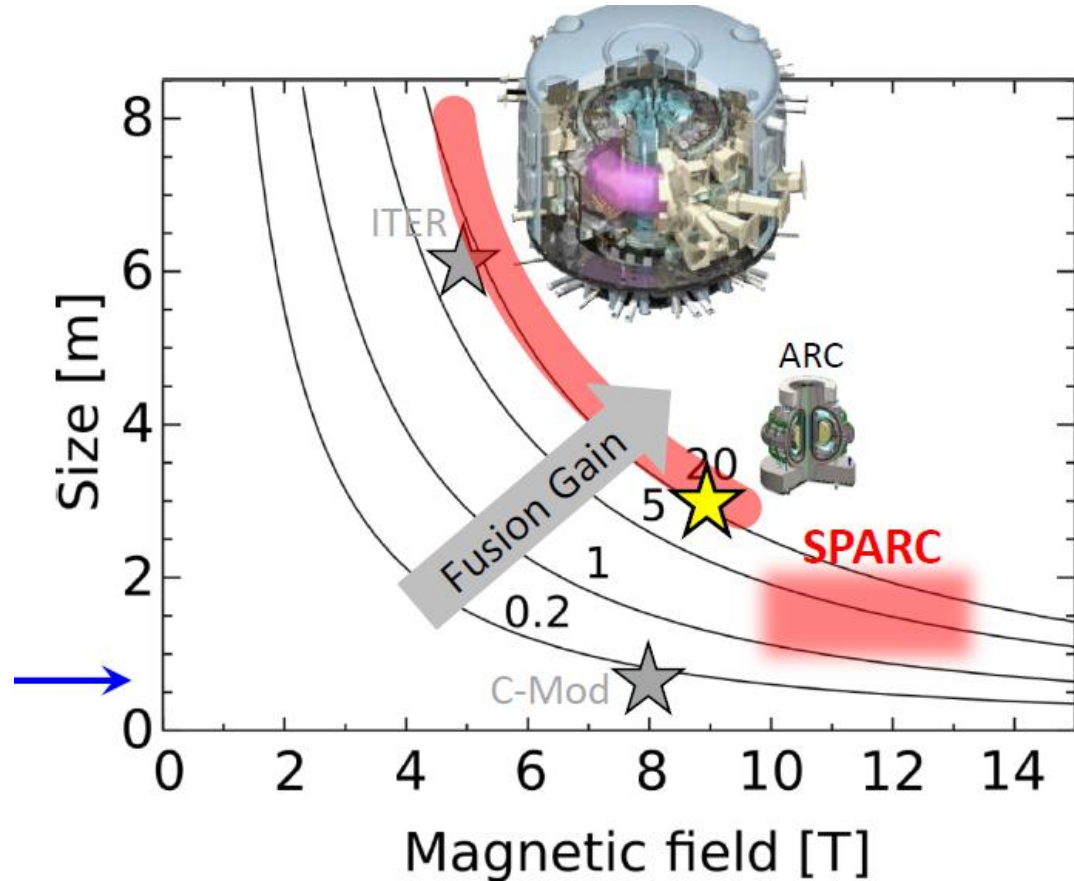
Força motriu indústria superconductors

Fusió compacte amb imants ultraintensos

SPARC: Smallest Possible Affordable, Robust, Compact

Una tecnologia disruptiva amb els superconductors alta temperatura

Disseny reactors
>500 MW

THE
NEW YORKER

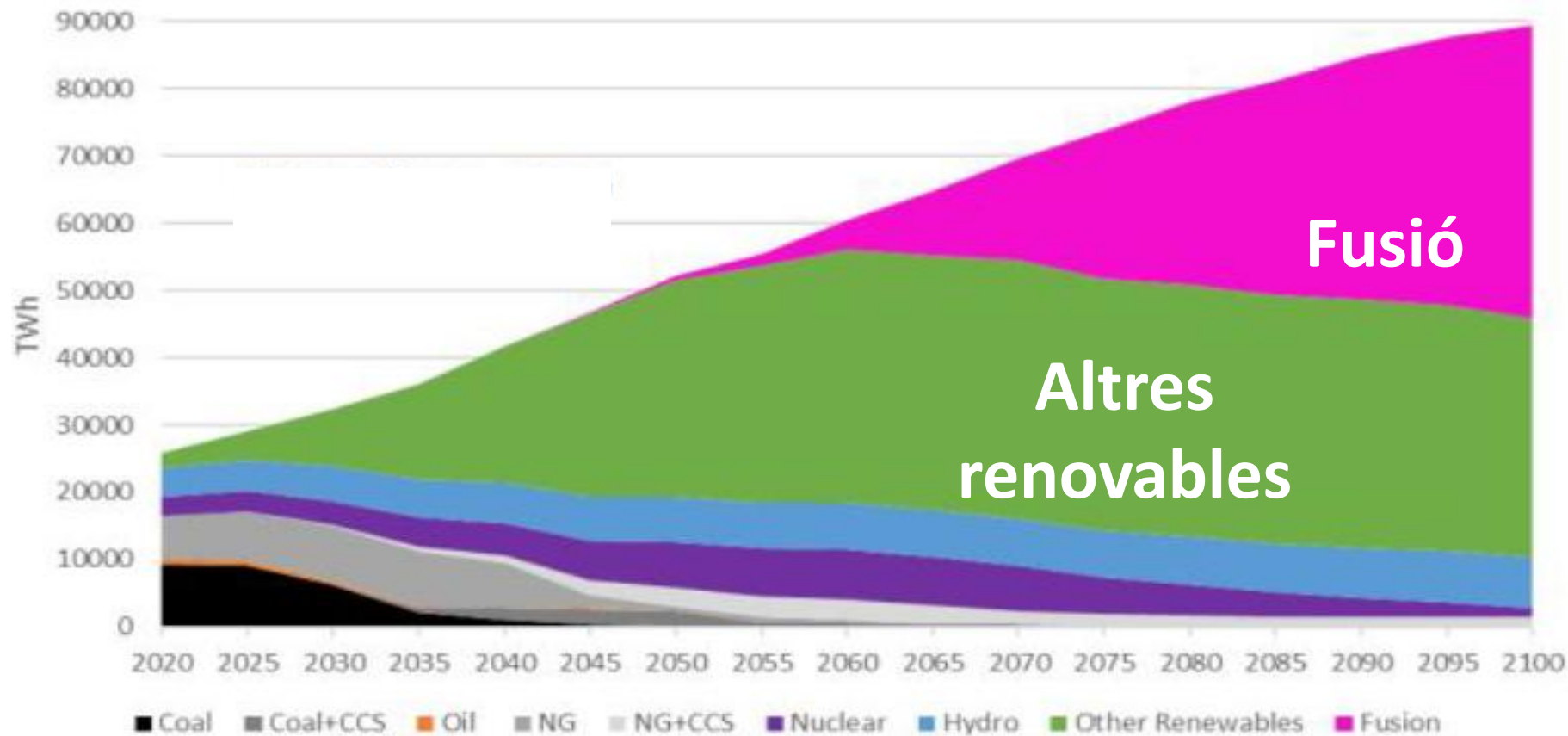
ANNALS OF SCIENCE OCTOBER 11, 2021 ISSUE

CAN NUCLEAR FUSION
PUT THE BRAKES ON
CLIMATE CHANGE?

<https://news.mit.edu/2021/MIT-CFS-major-advance-toward-fusion-energy-0908>

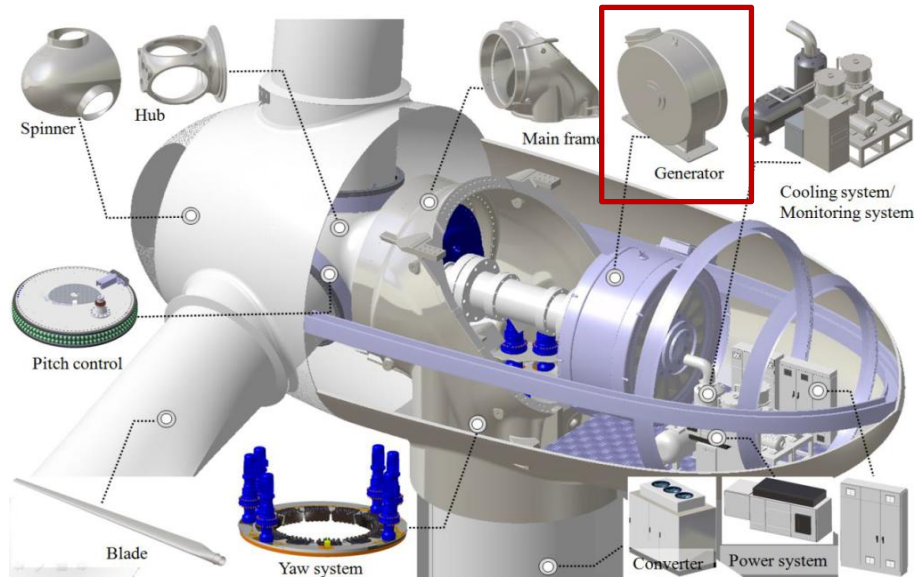
- Camps magnètics ultra-intensos amb HTS: 20 T (x 400.000 camp magnètic terrestre)
- Volum tokamak molt més petit ; gran estalvi construcció i funcionament
- Temperatures refrigeració superiors: reducció costos funcionament

Producció d'electricitat amb reactors de fusió

- Reactors segurs i sense residus radioactius (> 500 MW)
- Substitució centrals nuclears (~20 %): generació continua electricitat i calor
- Reactors 100 vegades menys de terreny que la fotovoltaica
- Nombroses noves empreses (> 40) de la indústria de la fusió: ja no és una utopia!
- Primers reactors fusió compacte esperats pel 2030 + milers pel 2050

Generadors eòlics superconductors

Més eficiència
Menys pes (- 70-80 %)
Menys material (-70 % Cu)
No RE dels imants permanents
Elevada fiabilitat
Off-shore!

10-15 MW, voltatge mitjà i generador directe (no reductor)

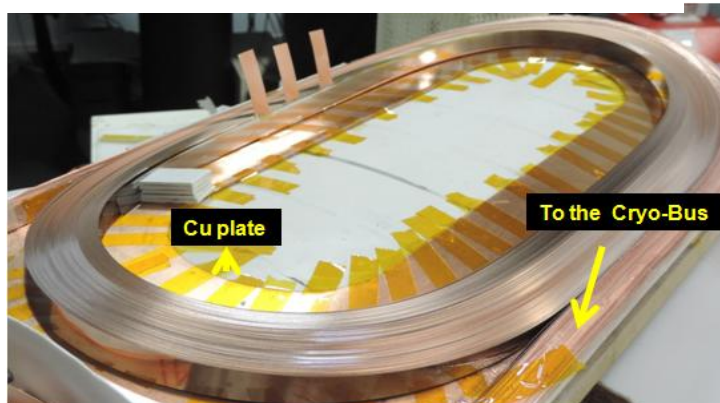

Gamesa

ICMAB EXCELENCIA SEVERO OCHOA
INSTITUT DE CIÈNCIA DE MATERIALS DE BARCELONA

Estàtor HTS per generador de 2 MW

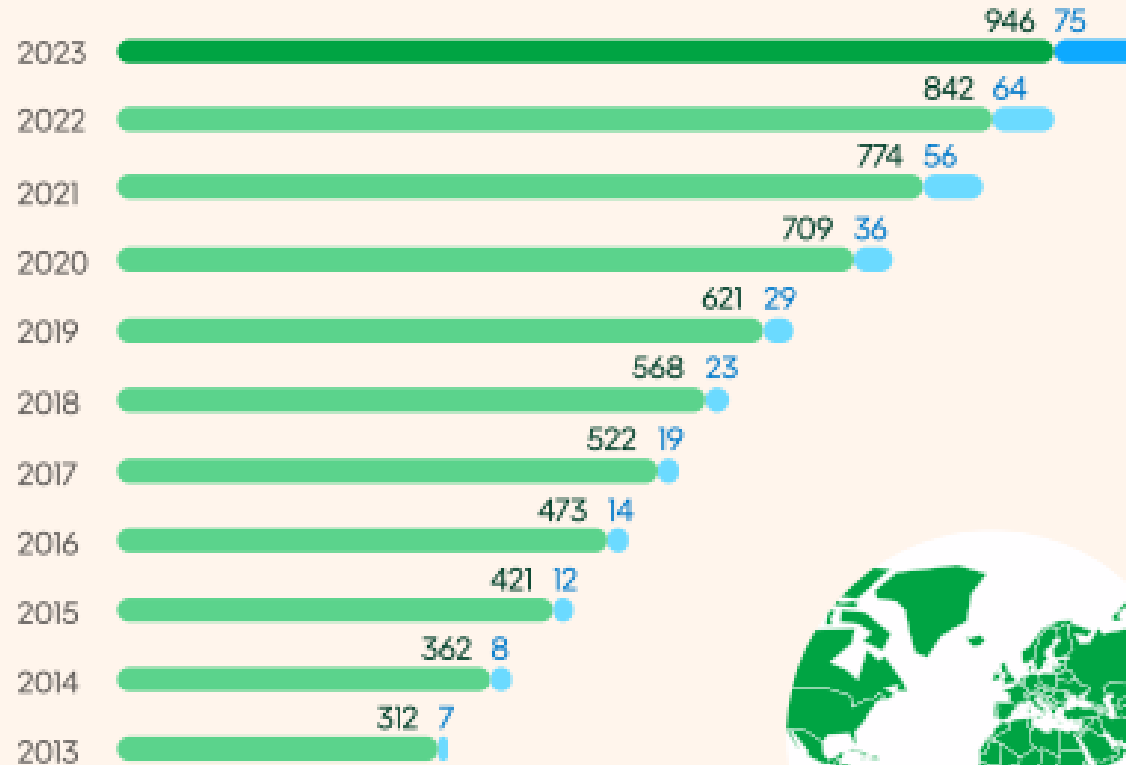

Patent PCT/EP2016/058934

Generadors eòlics superconductors

En el mundo

906 GW capacidad eólica instalada en el mundo

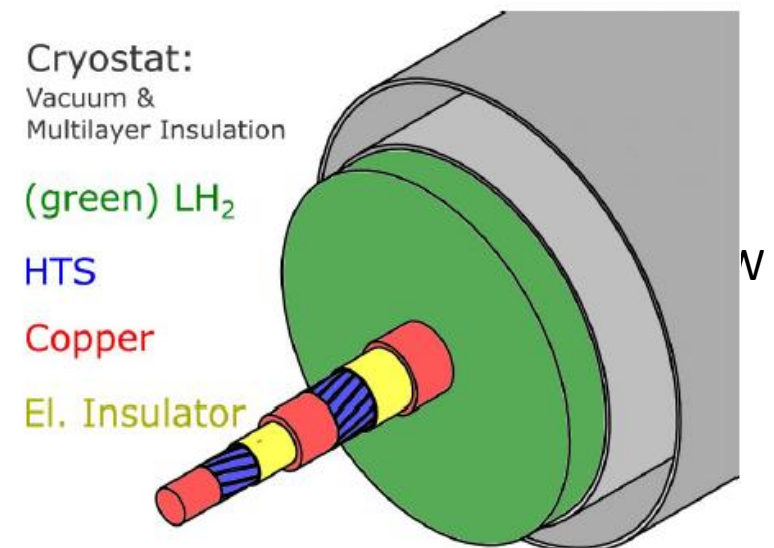
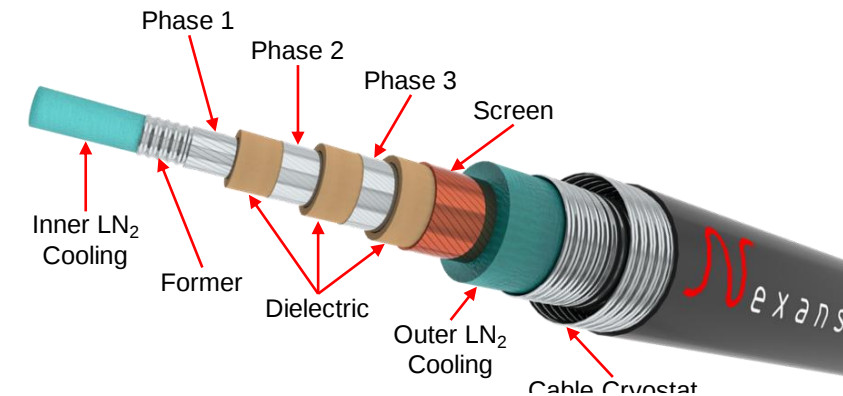
Fuente: Global Wind Energy Council, Global Wind Report 2023

Creixement continuat dels
generadors eòlics off-shore: una
gran oportunitat

Xarxes elèctriques intel·ligents: Cables superconductors

- Integració d'energia elèctrica renovable ben protegida i estable
- Augment de potència (x 5). Molt útil a zones urbanes
- Les xarxes MAT no tenen acceptació social. Cables enterrats i sense pèrdues (DC)!
- Sense pol·lució electromagnètica, reducció impacte mediambiental
- Instal·lació a túnels o ponts preexistents
- Reducció d'ús d'elements crítics: - 85 % Cu.
- Xarxes híbrides (Combustible LH_2 + HTS electricitat / 25 K). Projecte TransHyde (Alemanya): Mar del Nord – Hamburg, 75 km, $4\text{ Gw}_e + 1\text{ GW}_H$.

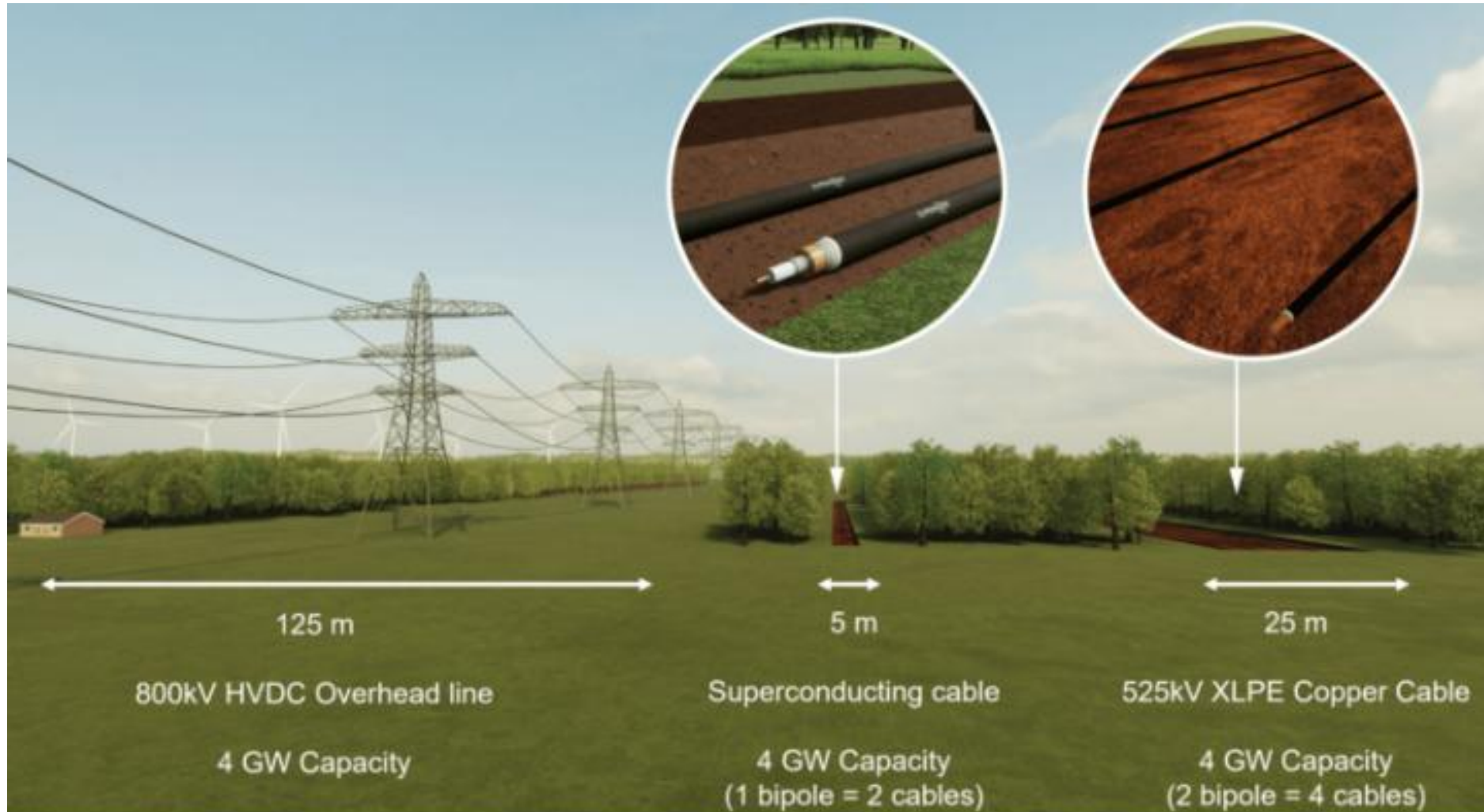
Xarxes elèctriques intel·ligents: Cables superconductors

- Integració d'energia elèctrica renovable ben protegida i estable
- Augment de potència (x 5). Molt útil a zones urbanes
- Les xarxes MAT no tenen acceptació social. **Cables enterrats i sense pèrdues (DC)!**
- Sense pol·lució electromagnètica, reducció **impacte mediambiental**
- Instal·lació a túnels o ponts **preexistents**
- Reducció d'ús **d'elements crítics**: - 85 % Cu.
- **Xarxes híbrides** (Combustible LH_2 + HTS electricitat / 25 K). Projecte TransHyde (Alemanya): Mar del Nord – Hamburg, 75 km, $4 \text{ Gw}_e + 1 \text{ GW}_H$.

HTS cable 24kV-3200 A (Nexans). 2012
 Premi ENDESA – Novare a ICMAB

Cables superconductors HVDC per llargues distàncies

- **Algún dia el transport elèctric aeri serà cosa del passat!**
- **Adaptat a túnels preexistents**

- **El més baix impacte mediambiental: acceptació social**
- **Afectació mínima del terreny: reducció costos, acceleració permisos, menys drets de pas**
- **Estalvi materials crítics. Cu: $\div 8$ (2 GW) , $\div 22$ (6 GW). Augment sostenibilitat!**

- Algún dia el transport elèctric aeri serà cosa del passat!
- Adaptat a túnels preexistents
- MAT Pirineus? (8,5 km, 1,4 Gw)
- MAT Aragó – CAT ?
- Vall d'hidrogen ?
- El més baix impacte mediambiental: acceptació social
- Afectació mínima del terreny: reducció costos, acceleració permisos, menys drets de pas
- Estalvi materials crítics. Cu: ÷8 (2 GW) , ÷ 22 (6 GW). Augment sostenibilitat!

Projecte SUPERNODE: distribució elèctrica Europea

Conexió segura autopistes elèctriques amb cables superconductors (0,9 b€/cost; 30 anys; 3 anys fòssils) ?

SUPERNODE™
Connecting the Future

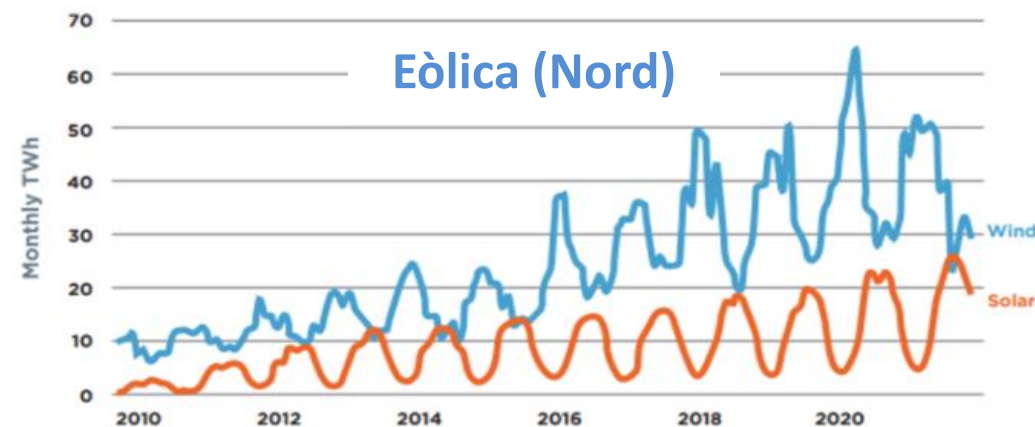
Xarxa elèctrica Europa

> 670 GW

> 400 millions clients

- 27 països

- Xarxa més extensa del món: > 1.3 M km transmissió + > 10 M km distribució

Source: International Energy Agency
O'Connor (2023) Supergird - Supersolution

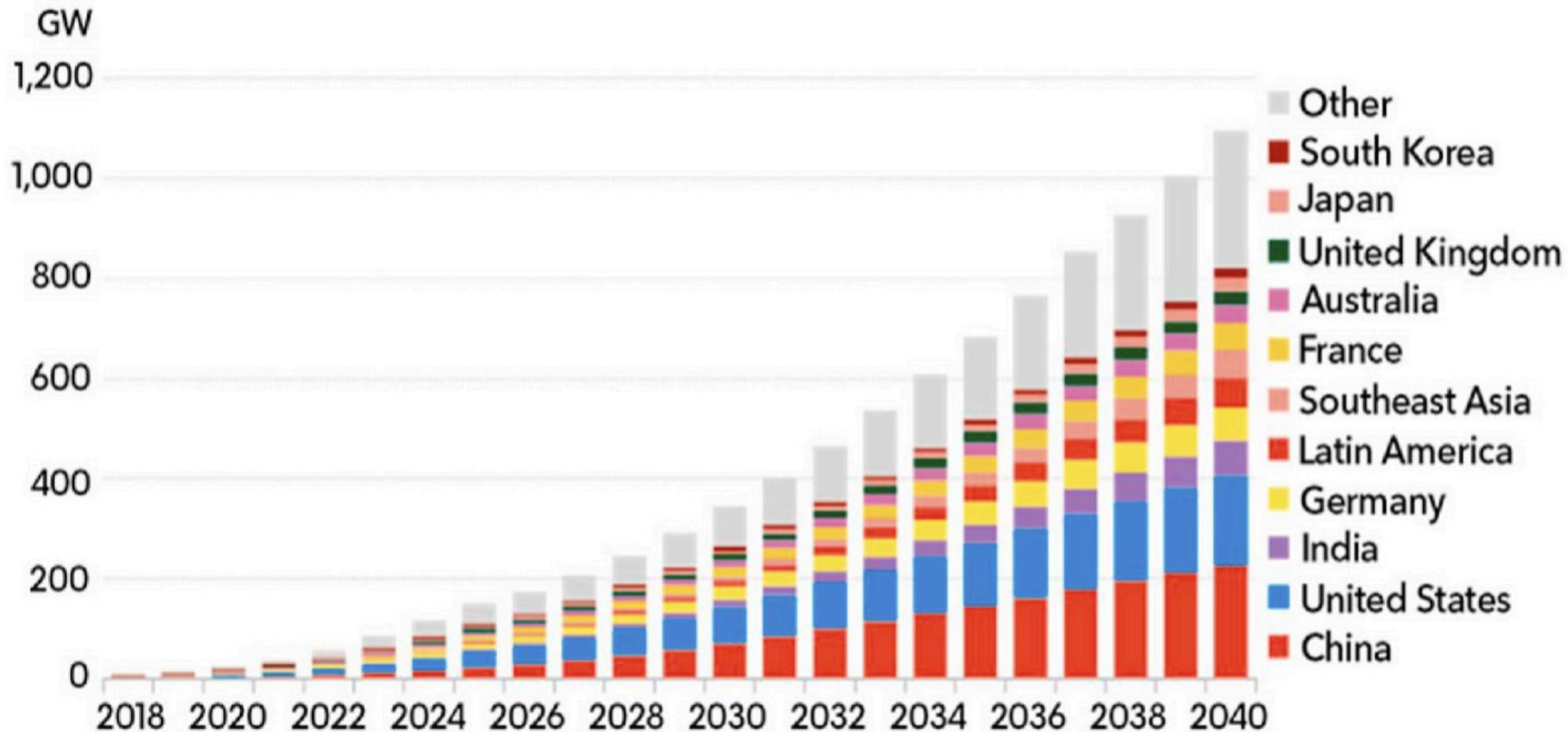
Fotovoltaica (Sud)

Complementarietat fonts: minimització intermitència
Oferta renovable generada lluny dels usuaris

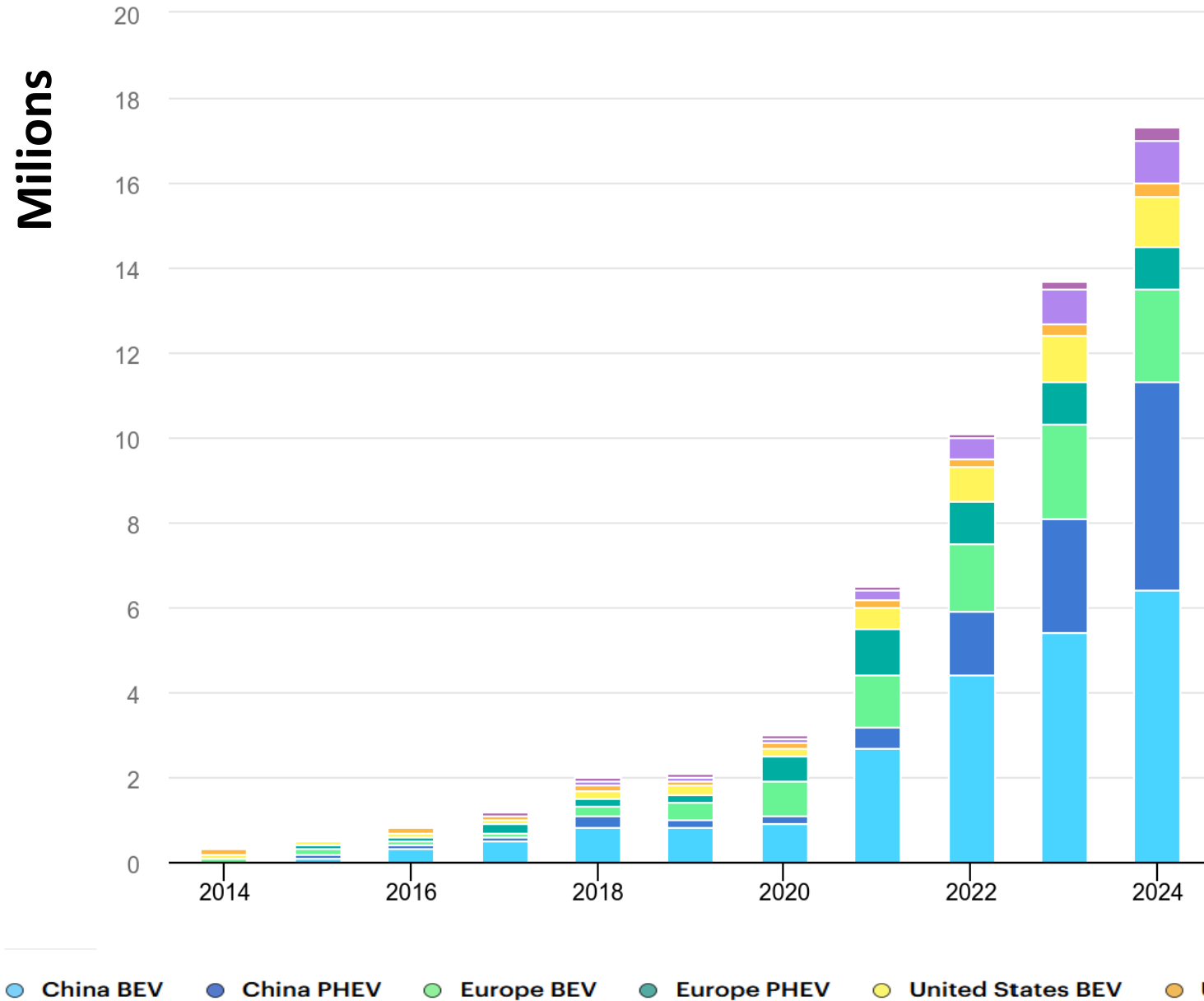
Emmagatzematge d'energia elèctrica: evolució

- Energia renovable: continuïtat i estabilitat
- Vehicles elèctrics

X 60 en 20 anys!

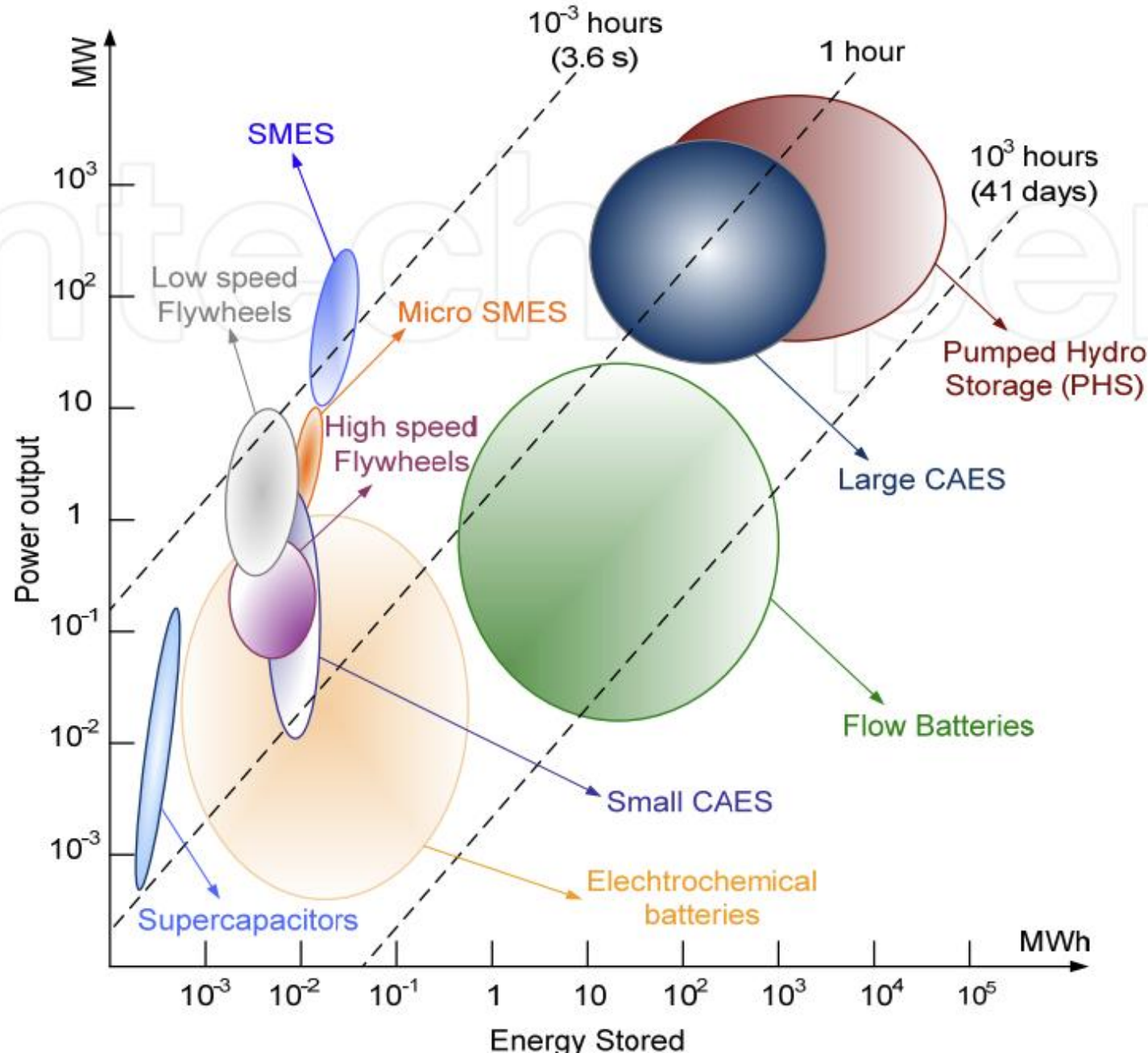

L'era del vehicle elèctric

- Uns 17 milions de vehicles elèctrics/any
- Xina domina el mercat mundial (~ 65 %)
- Alguns països ja tenen > 30 % de vehicles elèctrics
- Tots els segments (patinets, bicicletes, motos, cotxes, autobusos, avions) en creixement
- Motor combustió: aviat serà el passat!

Emmagatzematge d'energia elèctrica

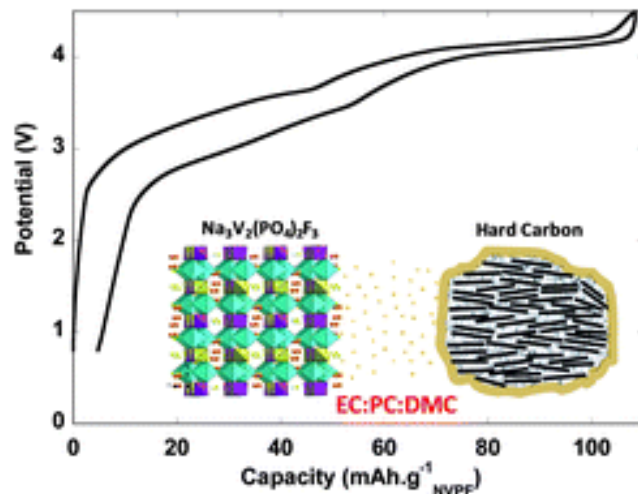
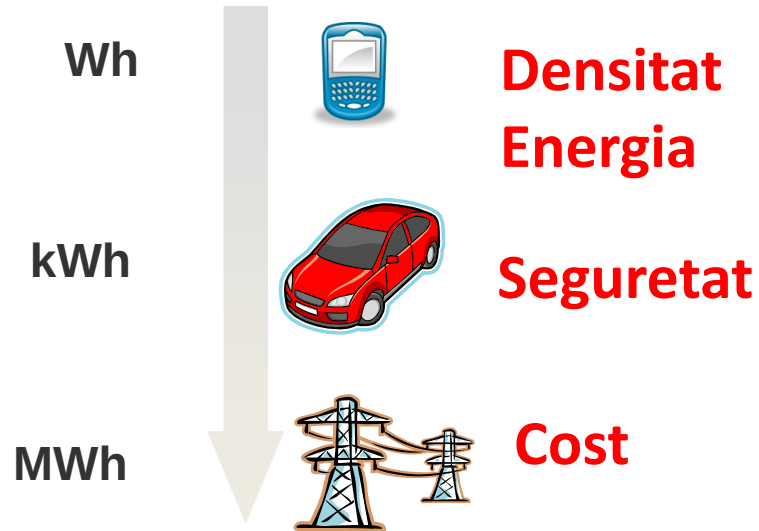

Múltiples vies

- Energia mecànica
- Energia electroquímica
- Energia elèctrica
- Energia química (combustibles)
- Energia electromagnètica

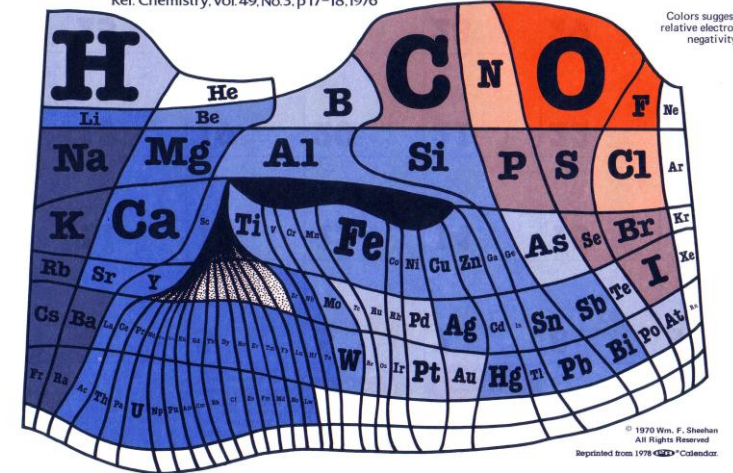
Emmagatzematge d'energia elèctrica: bateries

Forta Demanda

The Elements According to Relative Abundance

A Periodic Chart by Prof. Wm. F. Sheehan, University of Santa Clara, CA 95053
Ref. Chemistry, Vol. 49, No. 3, p 17-18, 1976

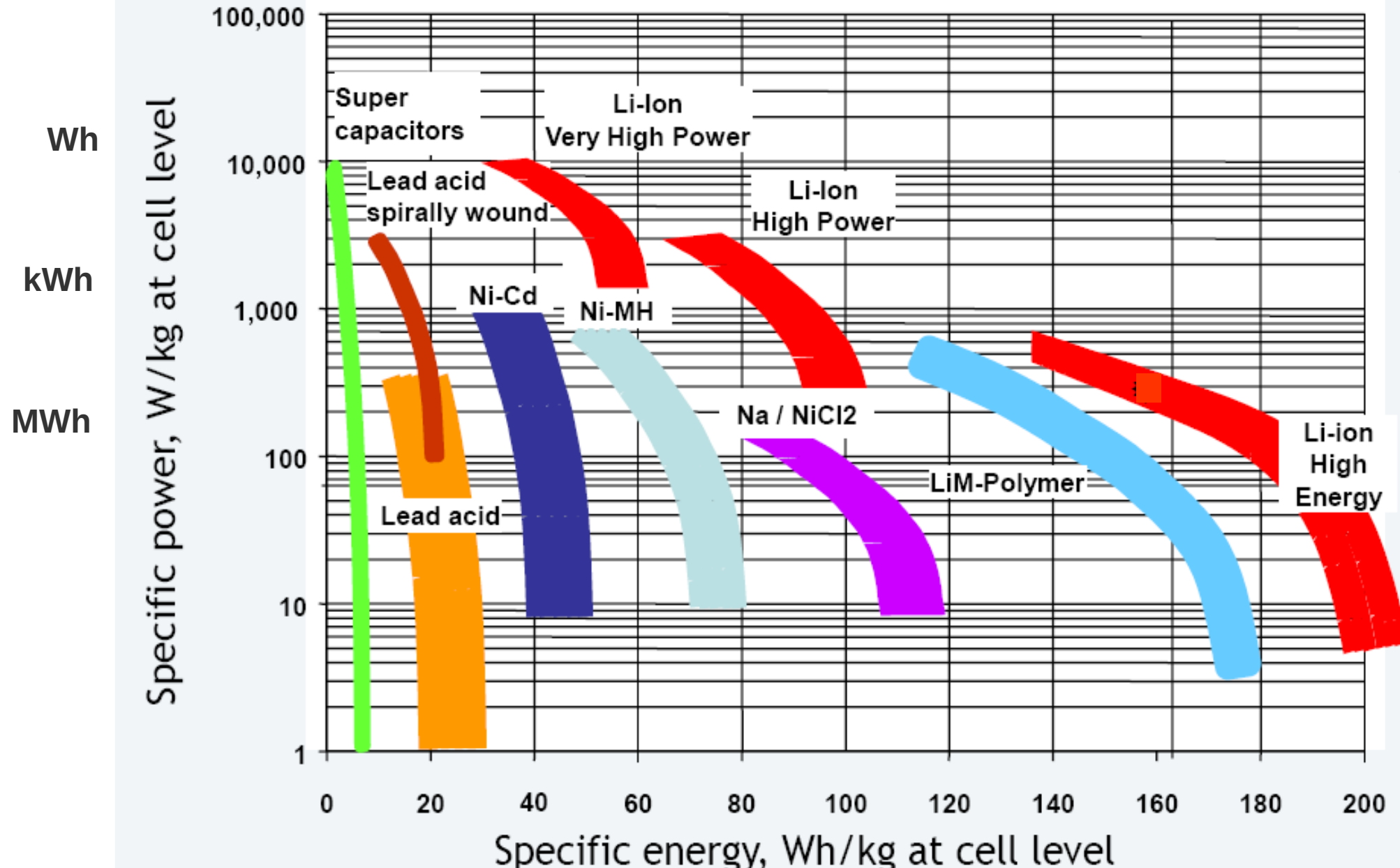
- fonts “ilimitades” (23600 ppm escorça terrestre / 10800 ppm aigua mar comparat amb 20 ppm/ 0.18 ppm pel liti)
- baix cost (0.11 \$/Kg per Na₂CO₃ comparat amb 3.45 \$/kg per Li₂CO₃)
- química intercalació similar a Li
- tecnologies basades en sodi molt prometedores (x3 Li, no inflamable)

Patent ICMAB

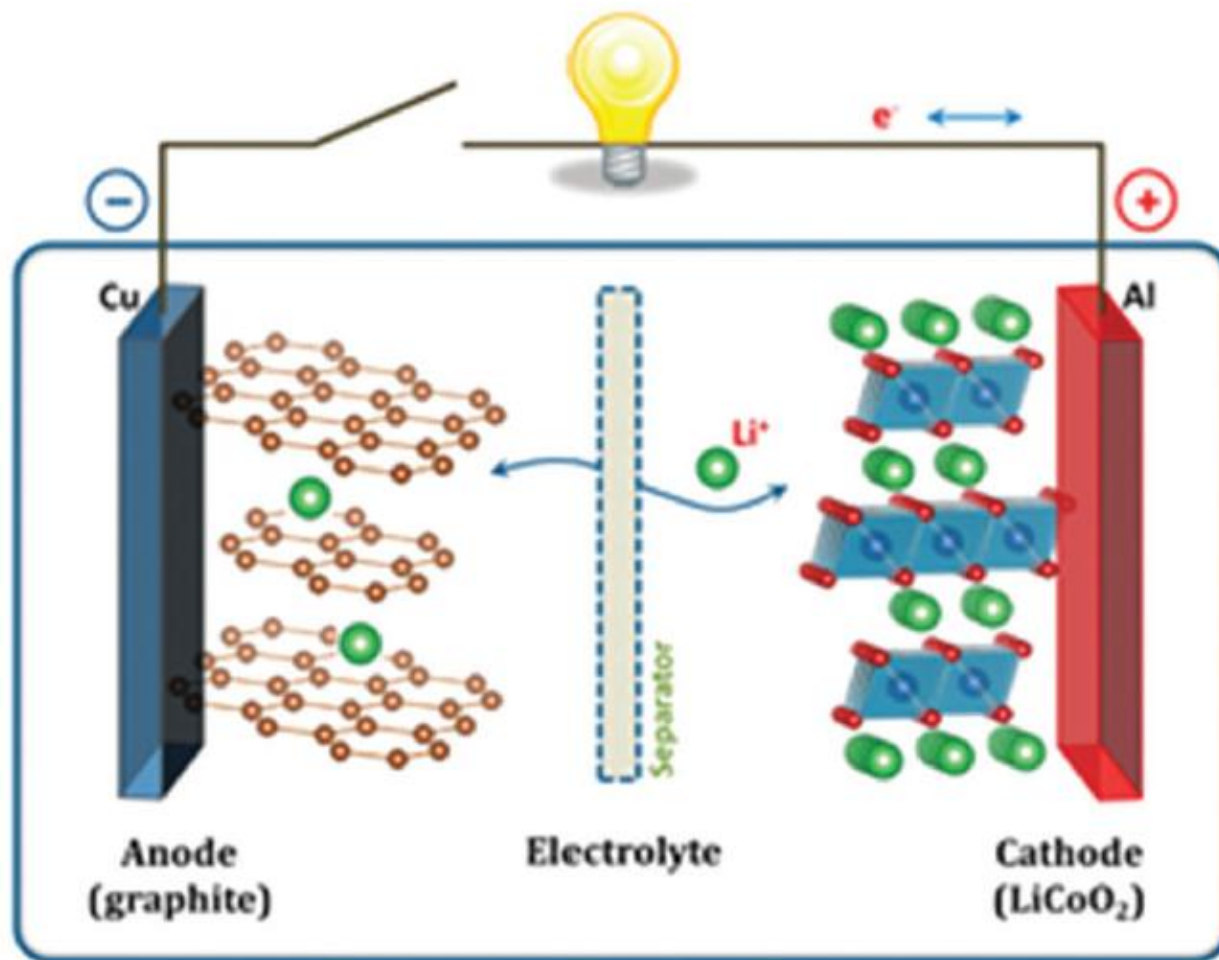
A. Ponrouch et al., Nature Materials (2016)

A. Dorothea Chaskalovic, Dept. Math. P. Chaskalovic, University of Costa Rica, C.A. 06002

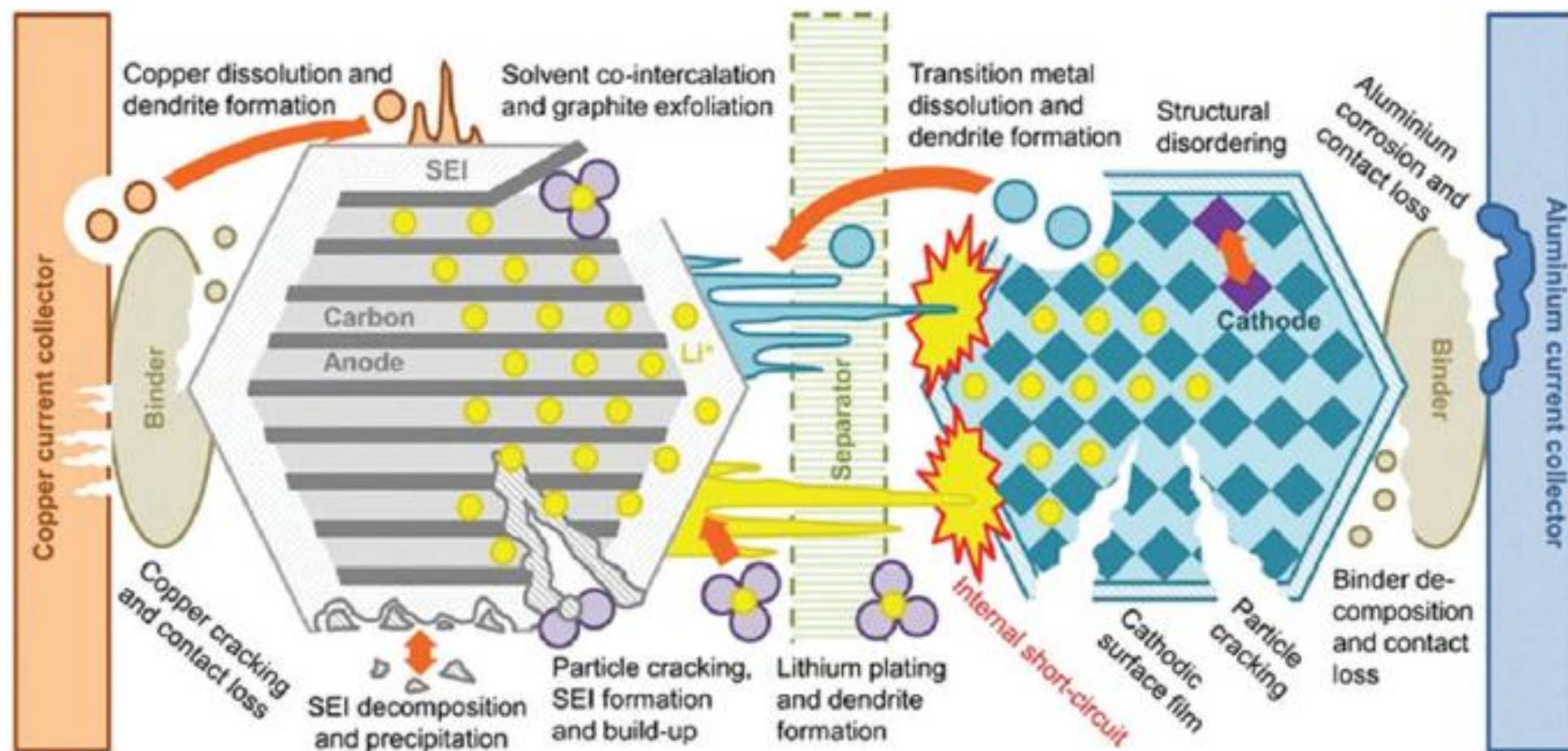

Bateries electroquímiques: Liti i altres ions

Millora mecanismes de degradació i envelliment: controlar la nanoestructura
Potenciar alternatives amb més temps de vida i més densitat d'energia.
Seguretat augmentada

Bateries electroquímiques: Liti i altres ions

Millora mecanismes de degradació i envelliment: controlar la nanoestructura
Potenciar alternatives amb més temps de vida i més densitat d'energia.
Seguretat augmentada

Electrificació transport pesant: busos, camions, vaixells

Gran potencial busos, camions, camionetes

~ 25-30 % GEH transport, contaminació ciutats

~ 420.000 busos elèctrics a Xina ! (95 % món)

~ 500 – 1000 km autonomia / > 1 Mkm vida

Càrregues de 30 – 45 minuts (temps descans)
o aturades nocturnes (baix cost)

Nature Energy (2019)

Objectius vaixells elèctrics

- Grans contaminants oceans, sorollosos
- Elèctrics o turboelèctrics: combustibles solars fuels (H_2) o bateries
- Motors, generadors i cables superconductors: gran densitat de potència (x5), soroll reduït, menys pollució

Electrificació transport pesant: busos, camions, vaixells

> 500 kWh / 1 MW

Gran potencial busos, camions, camionetes

~ 25-30 % GEH transport, contaminació ciutats

~ 420.000 busos elèctrics a Xina ! (95 % món)

~ 500 – 1000 km autonomia / > 1 Mkm vida

Càrregues de 30 – 45 minuts (temps descans)
o aturades nocturnes (baix cost)

11.000 MTm/any transport marítim
60.000 vaixells de càrrega

Nature Energy (2019)

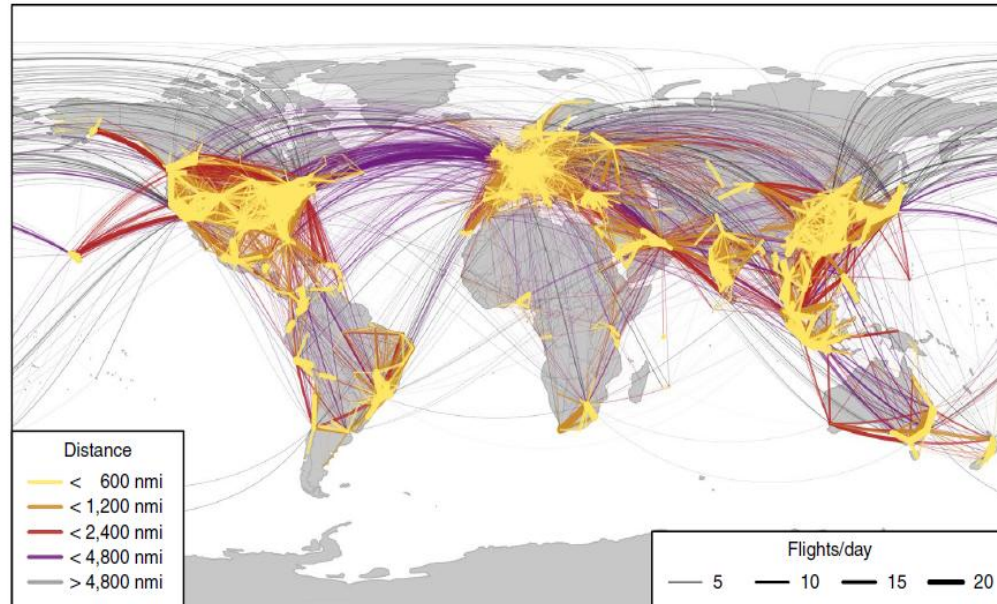
Objectius vaixells elèctrics

- Grans contaminants oceans, sorollosos
- Elèctrics o turboelèctrics: combustibles solars fuels (H_2) o bateries
- Motors, generadors i cables superconductors: gran densitat de potència (x5), soroll reduït, menys pollució

Aviació elèctrica híbrida -turbo elèctrica

Components superconductors

42 milions vols/any; 205.000 vols/dia

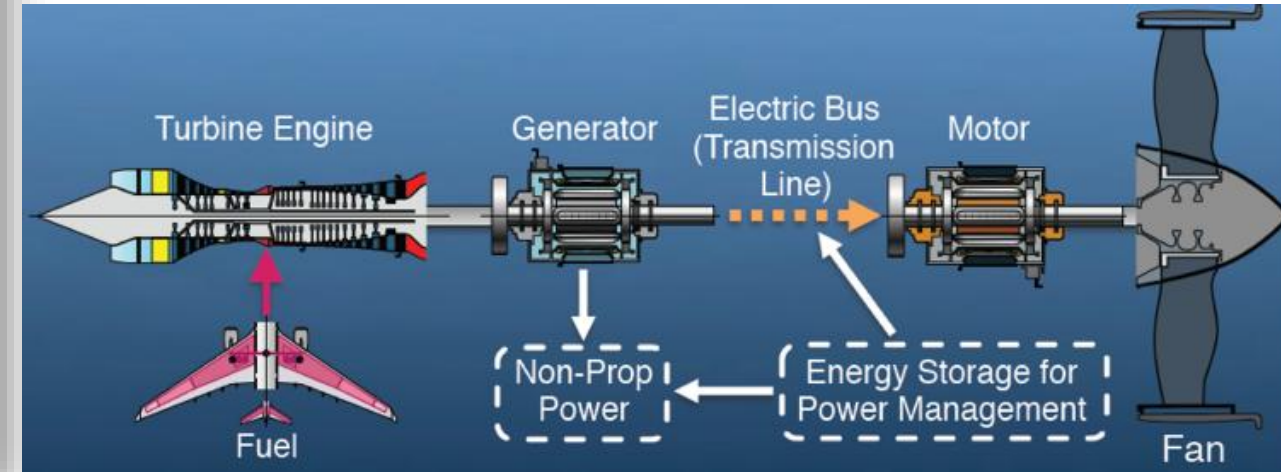
Aviació elèctrica híbrida -turbo elèctrica

Components superconductors

<https://www.airbus.com/innovation/zero-emission/hydrogen/zeroe.html>

ASCEND (Advanced Superconducting & Cryogenic Experimental powertrain Demonstrator)

Objectius tècnics

- Minimitzar pes dels components
- Densitat de potència dels motors / generadors HTS : 25-50 kW/kg (x 5 vs Cu)
- Turbogenerador amb hidrogen o combustibles solars i aviació amb bateries

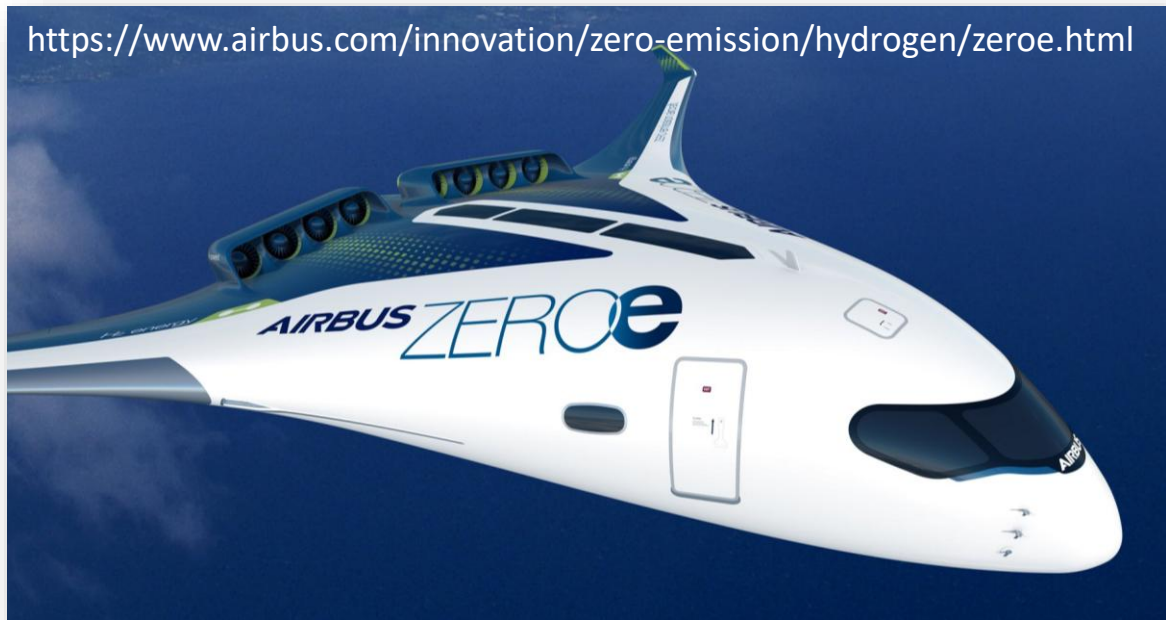
Beneficis principals de l'aviació elèctrica

- Augment de l'eficiència (+ 25 %)
- Electricitat i combustibles renovables (H_2)
- Menys manteniment
- Soroll reduït i llargària enlairament menor (localització més fàcil dels aeroports)
- Emissions reduïdes de CO_2 i NO_x

Aviació elèctrica híbrida -turbo elèctrica

Components superconductors

Objectius tècnics

- Minimitzar pes dels components
- Densitat de potència dels motors / generadors HTS : 25-50 kW/kg (x 5 vs Cu)
- Turbogenerador amb hidrogen o combustibles solars i aviació amb bateries

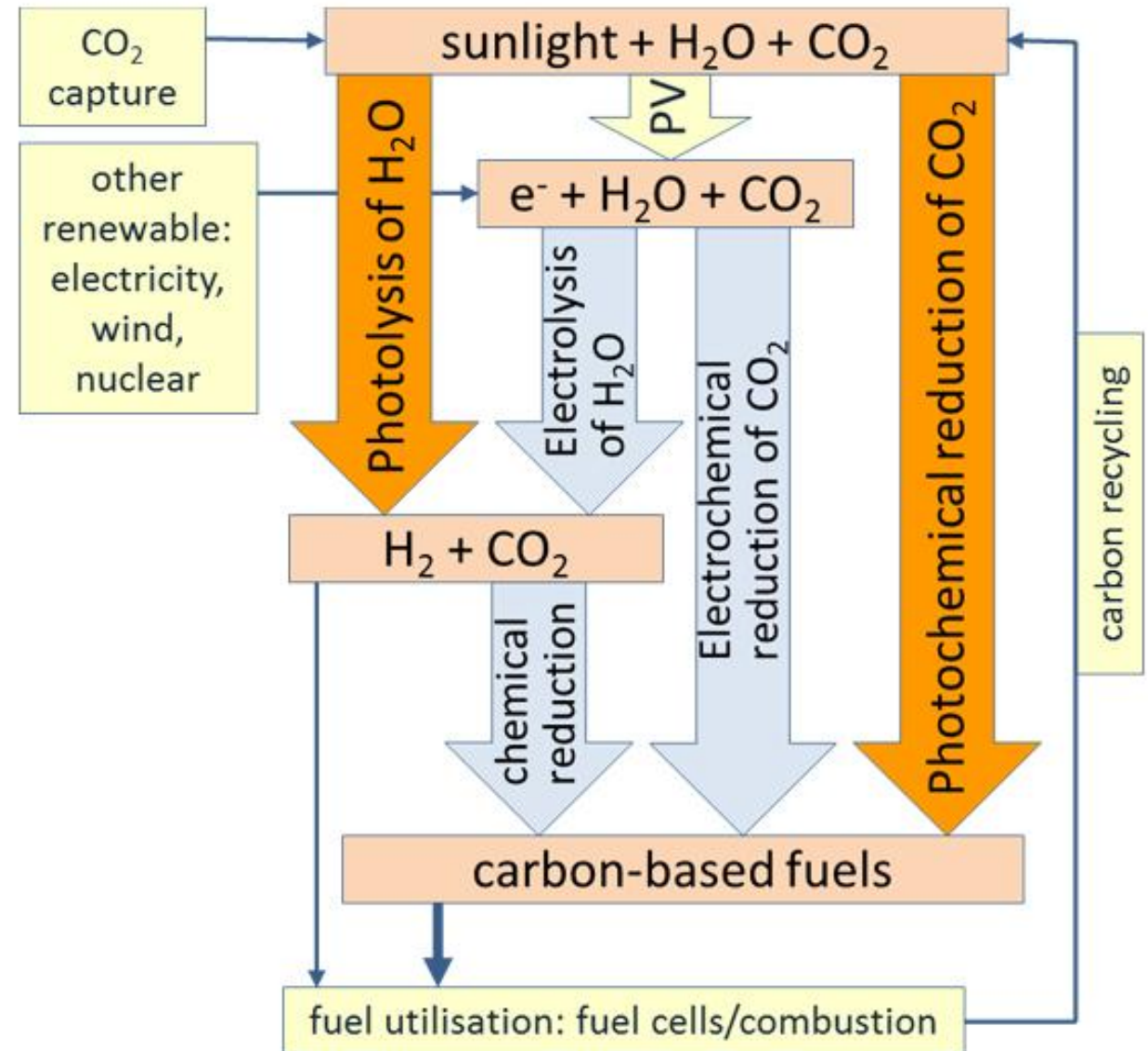
Beneficis principals de l'aviació elèctrica

- Augment de l'eficiència (+ 25 %)
- Electricitat i combustibles renovables (H_2)
- Menys manteniment
- Soroll reduït i llargària enlairament menor (localització més fàcil dels aeroports)
- Emissions reduïdes de CO_2 i NO_x

Energia química: combustibles solars (H_2 verd) / emmagatzematge químic

Actual: Electròlisi

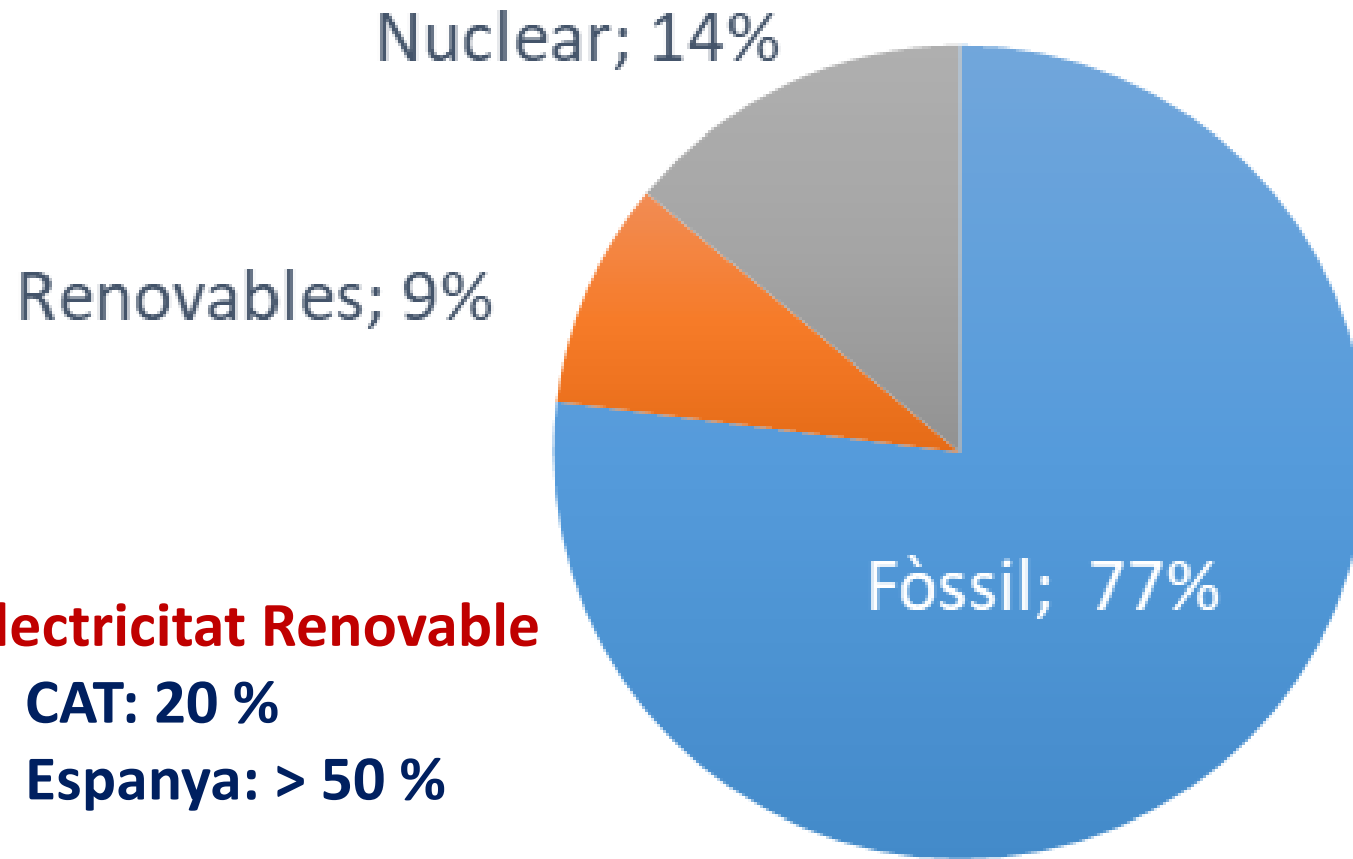
- Producció renovable H_2 (eficiència 30 % amb electrolitzadors)
- Producció combustibles a partir CO_2 (metanol, etilè): baixa eficiència
- Nanocatalitzadors són la clau per augmentar l'eficiència
- Complementarietat vector electricitat (70-80 %) i vector Hidrogen (30-20 %)
- Font de calor industrial (acer, ciment) combustible pel transport (aviació, vaixells)

Energia a Catalunya: anem tard!

Energia final

Primària: 295.000 GWh/any
(+44 % vs final)

Final: 168.000 GWh/any

Molt marge a la millora en l'eficiència!

Electricitat: 45.000 GWh/any (27 % final)

Nuclear 55%, Ren. 20%, Fòssil 25%

(~ 30 % energia final a 75 % el 2050)

Potenciar centrals d'emmagatzematge (bombament) i transport elèctric

PROENCAT 2050

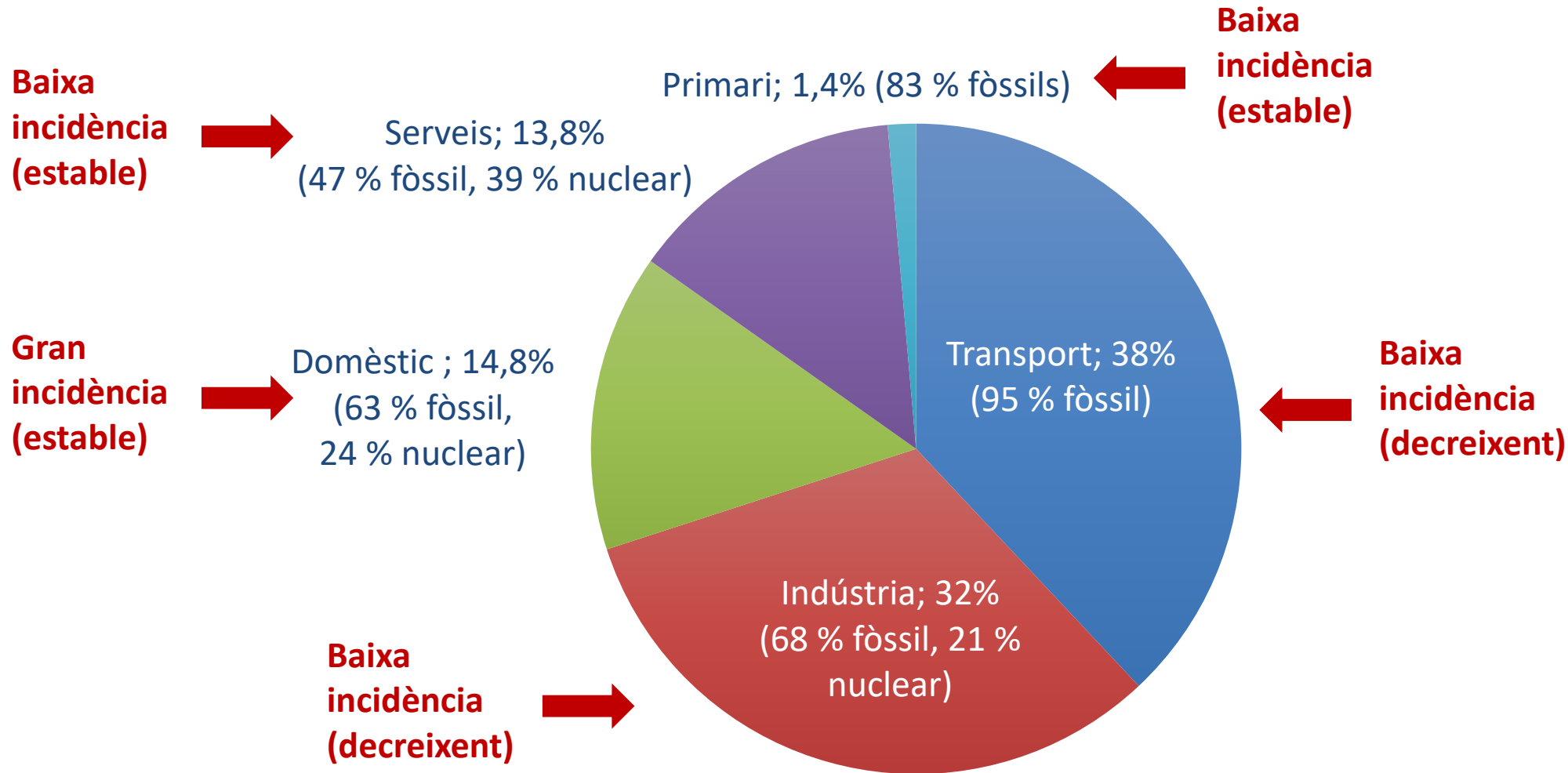
Electricitat Renewable

- CAT: 20 %
- Espanya: > 50 %

- Gran retard en la implementació de les renovables (efecte NIMBY)
- Forta dependència de l'energia nuclear (55%)

Distribució consum energia a Catalunya: impacte i evolució

**Consum decreixent
(20 anys): -30 %**

**Desacoplament
consum – PIB (20
anys): -30 %**

Distribució molt diferent en països no desenvolupats: evolució cap a un augment qualitat de vida

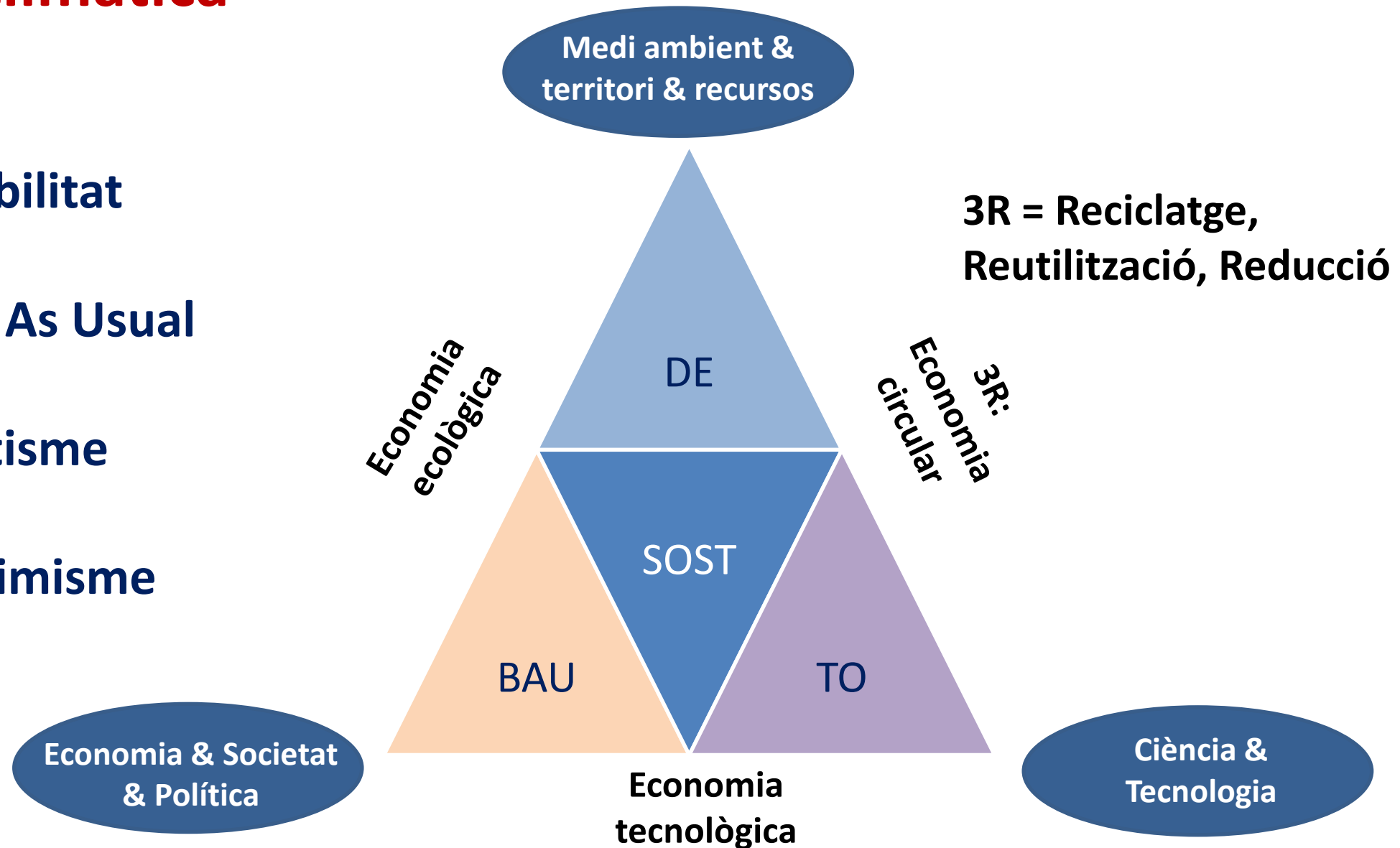
Sostenibilitat: el punt d'equilibri del trilemma de la crisi climàtica

SOST = Sostenibilitat

BAU = Business As Usual

DE = Decreixentisme

TO = Tecno-Optimisme

Conclusions

- Deute climàtic: herència d'un mode de vida no sostenible.
- Transició energètica: un repte colossal. Canvi de paradigma: quin calendari?
- Cal equilibrar el trilemma economia – medi ambient – ciència: buscar oportunitats
- Tenim bagatge científic **per** enfrontar el repte: cal accelerar la R&D. Urgent expandir la distribució de coneixement i els canvis socials. Cal combatre el ecopessimisme!
- L'augment de l'electrificació no és assumible amb les tecnologies actuals: Generació, distribució, transport, ús final, mobilitat. Augment eficiència.
- Nanomaterials: tecnologia disruptiva sostenible pel nou paradigma energètic. Renovables intermitents (fotovoltaica, eòlica) combinades amb generació elèctrica eficient, contínua (superconductors, fusió) i combustibles solars (H_2).
- Superconductors: fusió compacte, xarxes intel·ligents, generadors eòlics, transport (avions i vaixells híbrids, càrrega ràpida vehicles elèctrics, MAGLEV)
- Inversions multimilionàries en infraestructures inferiors a la despesa en combustibles fòssils i el cost del CO_2 . Creació nous llocs de treball: visió de futur!

OUR **PLANET**
OUR **FUTURE**

FIGHTING CLIMATE CHANGE TOGETHER

ICMAB
INSTITUT DE CIÈNCIA DE MATERIALS DE BARCELONA

www.icmab.es

**GRÀCIES PER
LA VOSTRA
ATENCIÓ !**

Agraïments: Investigadors
ICMAB